

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

¹ Jesucristuqui Davidž majchmajtquiztan, nižaza Abrahamž majchmajtquiztan tjoñitača. Jesucristuž tuqita atchi ejpnacača tinacaqui.

² Abrahamqui Isaacž ejptača. Isaacqui Jacobž ejptača. Jacobqui Judaž ejptača, niž jilanacžtanpacha.

³ Judaqui Fares ejptača, Zaratanpacha. Tamarqui Fares Zara maatača. Faresqui Esromž ejptača. Esromqui Aramž ejptača.

⁴ Aramqui Aminadabž ejptača. Aminadabqui Naasonž ejptača. Naasonqui Salmonž ejptača.

⁵ Salmonqui Booz ejptača. Rahabqui Booz maatača. Boozqui Obedž ejptača. Rutqui Obedž maatača. Obedqui Isaíž ejptača.

⁶ Isaíqui David cjita chawc jilirž ejptača. Davidqui Urías tjunatan zalžcu Salomonž ejptača.

⁷ Salomonqui Roboamž ejptača. Roboamqui Abías ejptača. Abiasqui Asaž ejptača.

⁸ Asaqui Josafatž ejptača. Josafatqui Joramž ejptača. Joramqui Uzías ejptača.

⁹ Uziasqui Jotamž ejptača. Jotamqui Acaž ejptača. Acazqui Ezequías ejptača.

¹⁰ Ezequiasqui Manasés ejptača. Manasesqui Amonž ejptača. Amonqui Josías ejptača.

¹¹ Josiasqui Jeconías ejptača, niž jilanacžtanpacha. Nii timpuqui Israelit

žoñinacaqui preso chjitztatača Babilonia cjita yokquin.

¹² Jalla nekztanaqui Jeconiasqui Salatielž ejptača. Salatielqui Zorobabelž ejptača.

¹³ Zorobabelqui Abiudž ejptača. Abiudqui Eliaquimž ejptača. Eliaquimqui Azorž ejptača.

¹⁴ Azorqui Sadocž ejptača. Sadocqui Aquimž ejptača. Aquimqui Eliudž ejptača.

¹⁵ Eliudqui Eleazarž ejptača. Eleazarqui Matanž ejptača. Matanqui Jacobž ejptača.

¹⁶ Jacobqui Josež ejptača. Josequi María lucutača. Mariiqui Jesús majtchinča. Nižaza Jesusaqui Yooz cuchanžquita Cristo cjitazakazza.

¹⁷ Tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Abrahamž timpuquiztan Davidž timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Davidž timpuquiztan Israel žoñinacaž Babilonia cjita yokquin preso chjichta timpucama. Nižaza tsjii tunca pusin atchi ejpnacaž kamta wachquichiča Babilonia yokquin chjichta timpuquiztan Cristuž nasta tjuñicama.

JESUCRISTUZ NASTA

¹⁸ Jalla tužuča Jesucristuž nastaqi. Niiž maa María cjitiqiu Josižtan zalzjapa kazzintača. Ima lucžtan kamcan ica cjissinča Yooz Espiritu Santuž cjen.

¹⁹ Naaža lucu José cjitaqui Yooz kuzcama kamñitača. Niiž tjun María icaž cjen Josequi kuz turwaysi cjissiča. Nekztan jamazit jaljtis pecatča. Kjanacama ultimu jaljtiasaž niiqui,

Maríqui žoñiž chjaawjkatta cjitasača, ana honorchiz.

²⁰ Jalla nuž jaljtis pinsan, Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin nižquiz tjonziča, tuž cjican:

—José, Davidž majchmaati, Yooz Espíritu Santuqui am maataka t'icziča. Jalla nižtiquiztan ana jiwjata naatan zalzqui.

²¹ Nižaza majttanaqui, wawž tjuuqui Jesús cjitaz cjequiča. Jalla niiqui niž wajtchiz žoñinaca ujnacquiztan liwriyaquiča. —Nuž cjichiča anjilaqui.

²²⁻²³ Tuqui timpuquiztanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chiikatchiča, tuž cjican:

“Tsjaa tunsill turqui icaquiča. Nekztan lucmajch wawa mataquiča. Nii wawaqui Emanuel cjitaž cjequiča”.

Emanuelqui tuž cjiča: učumnacatanča Yoozqui. Nii profetž takucama cumplissiča Jesucristuž nastanaqui.

²⁴ Jalla nekztan Josequi tjaji wajtžcu, Yooz anjilaž mantitacama ojkchiča. Mariatan zalziča. Nižaza persun tjunjapa ricujchiča.

²⁵ Naaža majtz tjuñicama Josequi Maríatan anapan ultimu lucutiñi paasiča. Jalla nižtiquiztan ana zalzi cjichucatača, pero chicapan kamñitača. Wawa majttan, Jesús cjita tjuužtan tjuuzkatchiča.

2

MAGONACA RISPITI TJONCHICHA

¹ Belén cjita wajtquiz nižaza Judea cjita yokquin Jesusaqui majttatača. Nii nacionž chawjc jiliritacha Herodes cjitaqui. Jalla nii tuquita

timpuquiz jalla tužu watchitakalča. Nii nacionquin Jerusalén cjita wajtquin tuwanchuctan tsjii kjaž žoñinacaqui irantižquichiča. Mago cjita žoñinacatača ninacaqui, warawar puntu istutiini.

² Jerusalén wajtquiz irantižcu pewcpewczyča tuž cjican:

—Uzca nassiča judío žoñinacz chawjc jiliriqi. ¿Jakziquintaya? —jalla nuž cjican pecunchiča. Nižaza cjichiča, —Wejrnacqui tuuna žejlcan niž nastiquiztan warawara cherchinča. Jalla nižtiquiztan nii rispiti tjonchinča, —jalla nuž cjican mazziča.

³ Herodes cjita jiliriqi magonacaž quint'ita nonžcu, ancha pinsamintu apazziča persun kuzquiz. Nižaza Jerusalén wajtquiz kamñi žoñinacami ancha kuzquiz pinsatča.

⁴ Jalla nekztanaqui nii rey jiliriqi timplu chawjc jilirinaca, nižaza lii tjaajiñi maestrunaca kjawziča. Ninaczquiz pewczyča:

—¿Jakziquint Cristuqui majtta cjesaya? —jalla nuž cjican pewczyča.

⁵ Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Belén wajtquinča, Judea yokquin. Tsjii profetaqui cjiyrchiča, tuž cjican:

⁶ “Judá yokquinča Belén watjaqui. Jalla nii watjapanča chekanaqui, parti watjanacquiztan Judá yokquin. Jalla nekztan tsjii chawc jiliriqi ulnaquiča. Jalla niiqui wejt Israel žoñinacaž mantaquiča; nižaza cwitaquiča”.

⁷ Jalla nekztanaqui Herodes jiliriqi magonaca jamazit kjawziča. Nekztanaqui zumpacha

pewczicha, chjul timpuquiztan nii warawaraqui paristchaja, jalla nii.

⁸ Jalla nekztanaqui Herodesqui magonaca cuchanchicha Belén watja, jalla tuž cjican:

—Nii Belén watja oka, nižaza nii wawž puntu zumpacha pjurwiit'acuiča. Wawa watžcuqui, wejtquiz mazcaquiča. Wejrmi zakal ojkz pecuča, wawa rispiti.

⁹ Jalla nekztan Herodes jiliriž chiižinta taku nonžcu, magonacaqui ojkchicha. Jerusalén watja ulantan, nii tuuna cherta warawaraqui ninacž tucquin wilta okatča. Jakziquin nii wawa želatčhaja, jalla nii juntun tsijtsicha warawaraqui.

¹⁰ Nii warawara tsijtsi cheržcu, magonacaqui ancha wali cuntintutača.

¹¹ Nekztanaqui kjuya luzcu, wawa cherchicha Marii maatanpacha. Jalla nekztanaqui ninacaqui quillzicha wawa rispitsjapa. Paaz caja cjetžcu, wawžquiz zuma cusasanaca onanchicha, kori, insinzu, mirra. Jalla nuž nii wawžquiz rispitičhicha.

¹² Jalla nekztanaqui wiiquin Yoozqui magonacžquiz chiižinčhicha, ana Herodes kjutni quepajo. Jalla nižtiquiztan persun watja quejpchicha yekja jicz kjutni.

EGIPTO YOKQUIN ATIPASSICHA

¹³ Jalla nekztanaqui nii magonacž ojktan tsjii Yooz Jilirž anjilaqui wiiquin Josežquiz parisquichicha. Nekztan tuž cjichicha:

—Zaazna, tii wawa chjicha maatanpacha. Egipto yokquin oka, atipasjapa. Herodes jiliriqui

tii wawaž kjuraquiča conzjapa. Jalla nii Egipto yokquin am želaquiča, čhjulorat wejrqui amquiz wilta chiyačhaja, jalla niicama. –Jalla nuž wiiquin chiichiča anjilaqui.

¹⁴ Jalla nuž anjilaž chiitiquiztan Josequi nii orapacha žaaziča. Nekztan wawžtan maatan chjitchiča. Nii weenpacha ulanchiča Egipto yok kjutñi.

¹⁵ Jalla nicju kamchiča Herodes ticzcama. Niiž tuquitanpacha Yooz Jiliriqui profetžquiz chikatchiča, tuž cjican: “Egipto yokquiztan wejt persun Maati kjawznacha”. Jalla nii profetž chiita takuqui cumplissiča.

HERODESQUI JESUSA CONKATZ PECATCHA

¹⁶ Herodesqui kuzquiz tantiyassiča, “Magonacaqui wejttaž burlaskalak” cjican. Jalla nižtiquiztan walja žawjziča. Jesucristo majtta tĩmpu tantiichiča magonacaž maztiquiztan. Jalla nuž tantižcu mantichiča Belén wajtquin nižaza nii wajtž tjiyaran tjapa lucmajch wawanaca pizc watquiztan kozzuc conajo.

¹⁷ Jalla nuž cumplissiča Jeremías cjita profetž cjiirta takuqui.

¹⁸ Tuqui tĩmpuqui Jeremiasqui cjiirchiča, tuž cjican:

“Ramá cjita wajtquin wali chawc llaqui želaquiča nižaza alto joržtan kaaquiča. Raquel cjitiqui ancha kaaquiča naaža maatinacžquiztan. Ana wira kuztami ch'uj cjequiča. Nižaza naaža maatinacaqui ticziž cjequiča”.

Jalla nuž cjiŕchiĉha Jeremías cjita Yooz taku paljayñi profetaqui.

¹⁹ Wiruñiqui Herodes cjita jiliriqui ticziĉha. Jalla nekztanaqui tsjii Yooz Jiliriž anjilaqui Josežquin wilta parisiquichiĉha wiiquin. Nii oraqui Josequi Egíptuquin tira želatĉha. Anjilaqui cjichiĉha:

²⁰ –Zaazna, tii am uza chjicha maatanpacha. Israel yoka quepa. Am wawa conz pecñi Herodes jazic ticziĉha.

²¹ Jalla nuž cjen Josequi žaažcu Israel yokquin nii uztan maatan chjitchiĉha.

²² Israel yokquin Judea provinciquin Arquelao cjita jiliritatĉha mantiñiqui. Jalla niĉha Herodes majchqui. Niiž ejpž puestuquizpacha luzzitacĉha. Josequi nii quintu zizcu, Judea yokquin kamz jiwjatchiĉha. Nekztan tsjii anjilaqui wiiquin Josežquiz paljaychiĉha, Judea yokquiz ana kamajo, antiz Galilea yokquin okajo. Jalla nekztan Galilea yok kjutñi ojkchiĉha.

²³ Jalla nii yoka irantižcu, Nazaret cjita wajtquiz kamchiĉha. Tuqui timpuqui Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui mazinchiĉha, Jesusaqui “nazareno” cjitazakaz cjequiĉha, jalla nuž cjican mazinchiĉha. Nazaret wajtquiz kamcan profetanacaž chiita taku cumplissiĉha.

3

JUAN BAUTISTA YOOZ TAKU PALJAYÑI

¹ Niiž wiruñiqui Juan Bautistaqui Judea provinciquin želatĉha, ch'ekti yokquin. Yooz taku paljayatĉha,

² tuž cjican:

—Kuznacaž campiya. Arajpach Yoozqui waj mantaquiča. Nii timpuqui žcatžinžquiča.

³ Tuqui timpuqui Isaías cjita profetaqui Juanž puntuquiztan cjiŕchiča, tuž cjican:

“Ch'ekti yokquin tsjii žoňž joraž nonžta cjequiča. Alto jorquiztan tuž cjican chiyauquiča: ‘Tsjii chawjc Jiliriž tjonauquiča. Jaziqui zuma kamaň jicz tjaczna. Tsjii jicztakaz ančuca kuznaca zumpacha azquicha, nižaza zuma lijitumapanž cjee’ ”.

Jalla nuž cjiŕtatača Juanž puntuquiztan.

⁴ Juanž zquitiqui camello cjita animalž chomquiztan watstatača. Niiž cinturonaqui zkizitača. Nižaza langosta cjita kolta animalanaca lujlñitača. Munti misq'uinaca lujlñizakaztača.

⁵ Walja žoňinacaqui Juanž taku nonžñi tjonñitača, Jerusalén chawc wajtquiztan, nižaza Judea yokquiztan, nižaza Jordán cjita puj žcatirantan. Walja žoňinaca tjonñitača.

⁶ Jakziltat niiž persun ujnaca mazzaja jalla ninačžquiz Juanqui bautissiča Jordán cjita pujquiz.

⁷ Nii tama žoňinacžtanpacha walja fariseonacami, nižaza saduceonacami jalla nii jilirinacami Juanžquin tjonchizakazza bautista cjisjapa. Jalla ninaca cheržcu, Juanqui tuž chiižinchiča:

—Zkoražtakaz incallñi žoňinaca. Yooz Ejpqui ujchiz žoňinaca wajillaž casticaquiča. ¿Ject ančucaquiz nii mazzejo? ¿Nii casticu atipzjapa wejtquinž tjonkaya?

⁸ Kuz campiichinčhucžlaj niiqui, zumapankaz kamaquiča, ančuca campiita kuz kjanapacha tjeezjapa.

⁹ Ančhucqui anaž mit kuzziz porapat chiyasaquiča, tuž cjican: “Wejrnacqui Abrahamž majchmaatinacžquiztanpacha tjonińča, Yoozqui anaž wejrnaca casticasača”. Jalla nižta ana chiichiiz waquisiča. Yoozqui tii maznacquiztan žońiž cjiskatasacha, Abrahamž majchmaatinaca cjisjapa.

¹⁰ Ančhucqui tsjii frut muntižtakazza. Ana zuma fruta pookńi muntiqui k'aatzaž cjequiča jir achžtan. Jalla nuž k'aatztiquiztanacqui, ujtaž cjequiča. Jalla nižta irataž ančucaquiz wataquiča. Ana zuma kamańchiz žońinaca casticta cjequiča.

¹¹ Wejrqui weraral chiyučha. Kjaztangkal bautisuča, ančuca kuznaca campiitiquiztan. Tsjiiqui wejt wirquin tjonča. Jalla niiqui Espíritu Santužtanami nižaza arajpach ujžtanami bautisaquiča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'ant poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkinimi. Inakaztča wejrqui.

¹² Ančhucqui trigo zkalažtakazza. Nii tjońi jiliriQUI trigonaca kjojaquiča. Nekztan itzanacami zuma trigumi pjalznaquiča. Nii zuma triguqui ricujtaž cjequiča. Niiž persun kjuyquin majjetaž cjequiča. Nii itzanacazti liwj ujtaž cjequiča, ana wira tjesńi ujquiz. Jalla nižta irataž ančucaquiz wataquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

¹³ Niiž wiruñaquí Jesusaqui Galilea yokquiztan Jordán cjita pujquin ojkchiča, jakziqunt Juan želatčhaja, jalla nicju. Bautiskatzjapa Juanžquin ojkchiča.

¹⁴ Jesusiž irantitan, Juanqui ana nii bautis pecatča. Jalla tuž cjichiča:

—Amž wejr bautis waquiziča. ¿Am wejtquiz tjonkaya? ¿Weriž bautista cjisjapaya? —Jalla nuž cjichiča Juanqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Anzikam wejr bautisaquiča. Yooz mantitacama liwj cumplis waquiziča učumqui. —Jalla nuž kjaaztiquiztan Juanqui “iyaw” cjichiča.

¹⁶ Nekztanaqui Juanqui Jesusa bautissiča. Kjazquiztan ulnan, nii orapacha arajpacha cjetziča. Nekztan Jesusaqui cherziča Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjijwžquiñi. Jalla niiž juntunpacha Espíritu Santuqui irantižquichiča.

¹⁷ Nekztanaqui arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonziča, jalla tuž cjiñi:

—Tiiča wejt ultim k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen ancha cuntintutča wejrqui. —Jalla nuž cjichiča nii tsewctan chiižquiñi joraqui.

4

JESUSAQUI DIABLUZ YANZTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán cjita pujquiztan ojkchiča. Nuž okan, Espíritu Santuqui Jesusa chjitchiča ch'ekti yokquin, Satanás diabluz yanzta cjisjapa. Satanasqui Jesusa ujquiz tjojtskatz pecatča.

² Jalla nijwc žejlcan, Jesusaqui pusi tunc tjuñi pusi tunc arama ana čhjeri lujlchiča. Jalla nii pusi tunc tjuñi wattiquiztan ancha čhjeri eecskatchiča.

³ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusižquiz macjatchiča ujquiz tjojtskatz yanzjapa. Jalla tuž cjichiča:

—Amqui ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tii maznacquiztan t'anta tuckatalla.

⁴ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Zoñinacaqui anaž čhjeržtan alaja žetasacha. Yooz takuča chekanaqui, jalla niiča ultim čhjerižtakazqui”. Jalla nuž kjaaziča Jesusaqui.

⁵ Jalla nekztanaqui diabluqui Jesusa chjitchiča Jerusalén, Yooz illzta chawjc watja. Jalla nicju timplu tsewcta pjurniguin yawkatchiča.

⁶ Nekztan diabluqui cjichiča:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Ejpqui niž anjilanaca mantaquiča am cwitajo. Ninacz persun kjaržtan am cwitaquiča, ana am kjojcha chjojričta cjeyajo mazquizimi”.

Jazic, ultim Yooz Maatimžlaj niiqui, tsewctan kozzuc tii yokquiz layzca. —Jalla nuž cjichiča nii diabluqui.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui zakaz cjiča: “Zoñiqui ultim arajpach Yooz ana inakaz nuž yanznaquiča”. Jalla nuž cjijrtača.

⁸ Jalla nekztanaqui wilta ujquiz tjojtskatz yanzjapa, diabluqui Jesusa chjitchiča pajk cur puntiquin. Jalla niwjc chjitžcu, diabluqui tjapa tii

muntuquiz žejlñi nacionanaca nižaza tjapa ninacž cusasanacžtanpacha, nižaza tjapa ninacž honoranacžtanpacha jalla ninaca diabluqui Jesusižquiz tjeeziča.

⁹ Nekztan nii diabluqui cjichiča:

—Tjapa tinaca amquiz tjaasača, wejtquizim quillzaja, nižaza wejr rispitchaja, niiqui.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cijcan:

—Satanás, wejtquiztan zaraka amqui. Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: Yooz Jiliržquinkaz rispita, nižaza nii alaja sirwa. Niikazza am Yooz Jiliriqui.

¹¹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan diabluqui Jesusižquiztan zarakchiča. Nekztan tsjii kjaž anjilanacaqui Jesusižquin atinti tjonchiča.

JESUSAQUI GALILEA YOKQUIN OJKCHICHA

¹² Niiž wiruñaquei Jesusaqui quintu nonchiča, Juan carsilquiztača, jalla nii. Jalla nii quintu nonžcu, Galilea yokquin ojkchiča.

¹³ Pero Nazaret wajtquin ana kamchiča; antis Capernaum wajtquin kami ojkchiča. Capernaum watjaqui kot atquiztača, Zabalón yokquin nižaza Neftalí yokquintača.

¹⁴ Jalla nuž ojktiquiztan Isaías profetaž cijjrta taku cumplissiča.

¹⁵ Jalla tuž cijjrchiča Isaías profetaqui:

“Zabalón, nižaza Neftalí, am yokaqui kot atquizza, nižaza jiczquizza Jordanquiztan tuwanchuc. Nižaza Galilea yokquinča. Jalla nii Galiliiquinaqui yekja wajtchiz žoñinacaž kamča.

¹⁶ Am yokquin žejlñi žoñinacaqui zumchiquiz kamča, ana zuma kamañquiz. Ninacaqui

tsjii žoñi cheraquiča. Nii žoñiqui zuma kamaña tjeznaquiča, zuma kjanažtakaz. Ticzi žoñinacažtakaz kamča; anaž Yooz kamaña zizza. Pero kjanapachaž Yooz zuma kamaña tjeezta cjequiča.”

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Yooz puntu kjanzt'i kallantichiča, tuž cjican:

—Kuznaca campiya. Arajpach Yooz waj man-taquiča. Jalla nii timpuqui žcatžinžquiča. — Jalla nuž paljaychiča.

PAJKPIC CHIZ TANŃI ZOŃINACA JESUSIZ KJAWZTA

¹⁸ Jesusaqui Galilea cjita kot at tjiyanž okatča. Jalla nuž ojkan pucultan jilazullca žoñinaca cherchiča. Tsjiiqui Simón cjitatača, nižaza Pedro cjitazakaztača. Tsjiiqui Andrés cjitatača. Jalla ninacaqui ch'iz tanñinacatača. Nii oraqui ninacaqui ch'iz tanz kjazquiz tjojtsi želatča.

¹⁹ Jalla ninacžquiz Jesusaqui tuž cjican paljay-chiča:

—Wejttan chica ojklayñi cjee. Jaknuž ch'iz jun-tichamžlaja, jalla nižta irata ančhucqui Yooztajapa žoñinaca juntaquiča.

²⁰ Jalla nuž chiitiquiztan nii pucultan žoñinacaqui nii orapacha ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklaychiča.

²¹ Jalla nekztanaqui tsjii koloculla najwcjapa ojžcu Jesusaqui tsjii pucultan jilazullca žoñinaca cherchizakazza. Tsjiiqui Jacobo cjitatača. Tsjiiqui Juan cjitatača. Zebedeož majchtača. Niiž ejpžtanpacha warcuquiz želatča, ch'iz tanz

azquichcan. Jalla nii cheržcu, Jesusaqui ninaca kjawzičha.

²² Nekztan nii orapacha warcumi niiž ejpmi eccu, Jesusižtan chica ojklaychičha.

ZOÑINACA JESUSA APZA

²³ Tjapa nii Galilea cjita yokaran ojklaychičha, zapa ajcz kjuyquiz Yooz puntu tjaaajincan. Nižaza paljaychičha, Yooziž mantita žoñinacaž cjee, cji-can. Nižaza tjapaman laanaca čhjetinchičha.

²⁴ Jesusiž ojklayta, jalla nii quintuqui tjapa Siria yokquin ojkchičha. Jalla nižtiquiztan, tjapaman conchiz žoñinacami, nižaza tjapaman laa ayiñi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami, nižaza t'ucur žoñinacami, nižaza ana ojklayi atñi zuch žoñinacami, tjapaman laanaca Jesusižquin chjitžtatačha. Nekztanaqui Jesusaqui nii laanaca čhjetinchičha.

²⁵ Galilea žoñinacaqui niižquin walja apžquichičha, nižaza Decápolis watjanacquiztan žoñinacami, nižaza Jerusalén wajtquiztan žoñinacami, nižaza Judea yokanacquiztan žoñinacami, nižaza Jordán pujž tuwanchuctan žoñinacami. Tjapa nii žoñinacami jalla nuž Jesusa apzičha.

5

JECTNACAT CUNTINTU ZOÑINACA

¹ Walja tama žoñinaca cheržcu, Jesusaqui tsjii kolta curulla yawchičha. Jalla nekztan nii curulquin julzičha. Nižaza niiž kjawžta žoñinacaqui niiž muytata ajczičha.

2 Jalla nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajñi kallantichiča, tuž cjican:

3 –Jecnacat “wejrqui ujchizpanča” cjican persun kuzquiz sint'ichaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Nekztanqui cuntintuž cjequiča.

4 'Jecnacat persun ujquiztan llaquita žejlčhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui kuznaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča ninacaqui.

5 'Jecnacat humilde kuzziz cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui irinsaž tjaaquiča, ew yoka. Nekztan cuntintuž cjequiča.

6 Jecnacat Yooz kuzcamakaz kamz ancha pecčhaja, jalla ninacžquiz Yoozpanž zuma kamzjapa yanapaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

7 'Jecnacat parti žoñinacžtajapa oksñi kuzziz cječhaja, jalla ninaczquiz Yoozqui zakaz oksnaquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

8 'Jecnacat ancha zuma kuzziz cječhaja, jalla ninacaqui Yooz cheraquiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

9 'Jecnacat pasinsis kuzziz kamñi cječhaja, jalla ninacaqui Yooz maati cjitaž cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

10 Jecnacat Yooz kuzcama kamtiquiztan chjaawjta sufrachaja, jalla ninacaž Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča. Nekztan cuntintuž cjequiča.

11 Jecnacat weriž cjen žoñinacaž chjaawjta cječhaja, nižaza kijchta cječhaja, nižaza tjpaman toscar tawkžtan quintra ch'aanita cječhaja, jalla ninacami cuntintuž cjequiča.

¹² Jecnacat weriž cjen jalla nižtanaca sufrichi cječhaja, jalla ninacžquiz Yoozqui arajpachquin wali pajk honora tjaaquiča. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz kamcan, cuntintukaž cjee. Ančhucqui cjuñzna. Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaqui nižta zakaz sufrichiča tuqui timpuquiztanpacha.

CRIICHINACZ PUNTU

¹³ Jesusaqui tjaainchizakazza:

—Ančhucqui tii muntuquiz kamcan yacu cuntažtakazza, parti žoñinacžtajapa. Pero yacuqui lak'až cjesaž niiqui, ¿kjažpant wilta walipan cjisnasajo? Anapanž cjesača. Nekztan anaž čhjuljapami sirwasača; tjojtapanž cjesača; nekztan žoñinacaž tječžtaž cjequiča.

¹⁴ 'Ančhucqui tii muntuquiz kamcan, parti žoñinacžtajapa kjana cuntažtakaz cjesača, zuma kamaña zizajo. Tsjii curquiz kjuyta watjaqui, ana chjojžta cjesača.

¹⁵ Tsjii lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, anapanž cajón koztan nonžta cjesača. Lamparaqui tjeežtaž cječhaj niiqui, tsewc tsjijptapanž cjesača, tjapa nii kjuyquiz žejlñi žoñinacžtajapa kjanajo.

¹⁶ Jalla nuž ančhucqui lamparažtakaz cjee, žoñinacžtajapaqui. Kjanapacha zuma kamañchiz cjee. Nekztan žoñinacaqui ančuca zuma kamaña cheržcu, ančuca arajpach Yooz Ejpžquin honora tjaaquiča.

LII PUNTU

¹⁷ Jesusaqui tjaainchizakazza:

—Wejrqui ana tjonchinča Moisés lii tjatan-skatzjapa, nižaza profetanacaž tjaajintanaca tjatanskatzjapami. Jalla nižta anaž pinsa ančhucqui. Wejrqui ana tjonchinča nii tuquita Yooz tjaajintanaca tjatñiqui; antis tjonchinča cumpliskatzjapa.

¹⁸ Weraral chiižinuča. Tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tjapa puntumi tjapa letrami anaž tjatanta cjequiča, tjappacha cumpliscama. Ima tii muntumi arajpachami tucužinžnan, nii liiqui anapanž tjatantaž cjequiča.

¹⁹ Jalla nižtiquiztan jequit tuquita Yooziž tjaata liiquiztan tsjii mantita, kolta lii cjenami, ana pajz pecčhaj niiqui, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin anaž čhjul honorchiz cjequiča. Pero jequit nii tuquita lii mantita cazačhaja, nižaza yekjap žoñinacžquiz nižtapacha tjaajinčhaja, jalla nii žoñiqui arajpach Yooz wajtquin chekan honorchiz žoñiž cjequiča.

²⁰ Ančhucquiz wejr chiižinuča. Lii tjaajiñi maestrunacami, nižaza fariseo žoñinacami žejlča. Pero ančhucqui ninacžquiztan anaž juc'anti Yooz mantitacama kamačhaj niiqui, anapanž arajpach Yooz wajtquin luzasača. Yooz mantitacama kamstanča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa.

ZAWJZ PUNTU

²¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča. Ninacaqui cjiñitača, tuž cjan:

“Anačha žoñi conzqui. Jequit žoñi conačhaja, niiqui juzjitaž cjequičha”.

²² Pero wejr chiižinučha, jequit tsjii jilžjapa zawjwačhaj niiqui, jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžtan ch'aačhaj niiqui, Junta Suprema cjita chawjc jilirinacaž jusjitaž cjequičha. Nižaza jequit tsjii jilžquiz “ana zumamčha” cjican ch'aančhaj niiqui, infiernuquin chjatkattaž cjequičha.

²³ Nižaza tii puntu zakal cjeečha. Jequit niíž ofrenda Yooz yujcquin chjichačhaj niiqui, nižaza chjichcu niíž jilžtan quintra tanasta cjuñsnačhaj niiqui,

²⁴ jalla nekztan ima ofrenda tjaacan, nii timpluquizpacha ecla. Nekztanaqui niíž jilžquin pertuna mayiza ojkla. Niižtan jilžtan walikaz cjila. Jalla nekztanaqui timpluquin quejpžcu, ofrenda Yoozquin tjaasačha.

²⁵ Jequit am quintra quijchi cječhaj niiqui, nižaza jilirž kjuya chjichačhaj niiqui, jalla nii quijchi žoñžquiz pertunam mayizaquičha ana enenzcu, ima jilirž kjuya irantican. Pertunazta cjequiž niiqui, anam juez jiliržquin intirjita cjequičha jusjita cjisjapa. Amqui ultimpacha juez jiliržquin intirjita cjesaž niiqui, nii juez jiliriqi am tsjii policiiquin zakaz intirjasačha; carsilquiz chawjcta cjesačha.

²⁶ Weraral chiižinučha. Carsilquiz chawjctam cjesaž niiqui, anam ulanasačha, liwj pacañcama.

ADULTERIO PUNTU

²⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui”.

²⁸ Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakzilta luctakat yekja maataka “wejt maatakaj cjejaa” cji-can pinsičhaja, jalla niiqui persun kuzquiz niwjc-tanaqui adulterio paachizakazza Yooz yujcquiz-iqui.

²⁹ Am žew latu čhujquiqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii čhujqui leczna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii čhujquiqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

³⁰ Nižaza am žew kjaraqui ujquiz tjojtskatčhaj niiqui, nii kjara pootzna, nižaza nawjk tjojtta. Jalla nuž tsjii kjaraqui pertissi cjenaqui am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtta cjesača. Jalla nuž waliž cjesača.

TJUNATAN JALJTIS PUNTU

³¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančuca tuquita atchi ejpnacaqui tuž cjiñitača: “Jecmiž niiž persun tjunatan jaljtasadž niiqui, primiruqui tsjii ultim jaljtita cjiirta papel certificado tjaasa”.

³² Pero wejrqui tuž chiižinuča, jakziltamiž persun tjunatan jaljtasadž niiqui, nižaza ana čhjul adulterio motivo želan, jalla niwwtanaqui naa ultimu jaljtita tjunqui adulterio cjiskatasacha. Nižaza jakziltami naa ultimu jaljtita tjunatan zalznačhaj niiqui, adulterio ujanž paača.

JURAMENTO PUNTU

³³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Anača toscar tawkžtan juramento paazqui. Juramento paaquiž niiqui, tjapa nii juramentužtan compromitta takupanž cumplisnaquiča Yooz yujcquiziqui”.

³⁴ Pero wejrqui tuž chiižinuča, anaž čhjulquiztanami juramento paasača, werara chiižpanča. Nižaza anača “arajpacha zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača arajpachaqui.

³⁵ Nižaza anača “tii yoka zizza” cjican juramento paazqui. Yooztajapača tii yokaqui. Nižaza Jerusalén wajtž tjuu aynakcan anača juramento paazqui. Chawjc Yooz Jiliržtajapača nii watjaqui.

³⁶ Nižaza anača “wejt persun acha zizza” cjican juramento paazqui. Amqui anam zinta tsok charquiztan chiw charquin tuckatasača. Nižaza anam zinta chiw charquiztan tsok charquin tuckatasača.

³⁷ Jalla nižtiquiztan, “Jesalla” cjicanaqui, “Jesalla” cjispanča; nižaza “Anaž” cjicanaqui, “Anaž” cjispanča. Zajra diabluž cjen juramento paazqui žejlča.

ANA WALI TJEPUNTA PUNTU

³⁸ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Tsjii žoñiqui yekja žoñž čhjujqui pjatžinasacha, nekztan nii pjatñi žoñž čhjujqui pjatžintazakaz cjesača. Nižaza tsjii iżke chjatkatžinasaz niiqui, nii chjatkatñi žoñž iżke chjatkatžintazakaz cjesača”.

³⁹ Pero wejr chiižinuča, anača kijtzñi zoñiqui nižtapacha kijtzqui. Nižaza am quintra tsjii yujc latu kijchasaž niiqui, kijchta cjiskazza, tsjii yujc latužtanpachami.

⁴⁰ Nižaza jakziltamiž am tanžcu am almilla kjanz pecchaj niiqui, kjañaj cjiskazza, irztanpachami.

⁴¹ Jakziltamiž niž kuzi tsjii tupucama, amquiz chjitskatasajaž niiqui, juc'anti tupucama chjichna.

⁴² Jakziltamiž amquiztan mayasaž niiqui, tjaa amqui. Nižaza jakziltamiž amquiztan tomzñi tjonasaž niiqui, onzna amqui.

QUINTRA ZOÑINACŽTANAMI ZUMA MUNAZIZA

⁴³ Jesusaqui tjaaajinchizakazza:

—Nižaza ančhucqui tuquita atchi ejpnacžquiztan tuž nonzinčhucča: “Mazinacžtan zuma munaziza. Nižaza am quintra zoñinacžtan chjaawjkata”.

⁴⁴ Pero wejr chiižinuča, am quintra zoñinacžtanami zuma munaziza. Nižaza am quintra laykiñi zoñinacžtajapa zuma kuztan Yoozquiztan maynaquiča. Nižaza am quintra chjaawjkatñi zoñinacžquin zumapan paa. Nižaza am quintra ch'aañinacžquinami kichñinacžquinami zumapan Yoozquiztan mayt'izina.

⁴⁵ Jalla nuž zuma kamcan ančhucqui tjeeža, arajpach Yooz Ejpž maatičhucča, nii. Yoozqui zuma zoñinacžquizimi ana zuma zoñinacžquizimi liwj tsjiikaz niž paata tjuñi tewkkatča. Nižaza niž

kuzcama kamñinacžquizimi nižaza ana niž kuzcama kamñinacžquizimi tjapa ninacžquiz chijñi apayžquiča.

⁴⁶ Ančhucqui persun okzñi žoñinacžquizkaz okznaquiž niiqui, jalla nuž paatiquiztan ěhjul premio Yoozquiztan tanznaquejo? Jalla nižtazakaz kamča ana wali impuesto cobriñinacami.

⁴⁷ Nižaza ančhucqui persun jilanacžquizkaz tsaanaquiž niiqui, jalla nijwctan ěhjul zumaž ančhuc paajo? Jalla nižtazakaz paača ana Yooz pajñinacami.

⁴⁸ Ančhucqui walja zuma kuzziz kama, jaknužt ančhuc arajpach Yooz Ejp walja zuma kuzziz-pančhalaja, jalla nuž.

6

ZUMA KAMZ PUNTU

¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui anača persunpacha honorchizkaz cjis peczqui. Anača žoñinacž yujcquiz ančuca Yooz custurumpinaca paazqui, žoñinacžquiztan honorchiz cjisjapa. Ančhucž jalla nuž persun honorchizkaz cjis pecaquiž niiqui, nii honorchiz kaz cjequiča. Ančuca arajpach Yooz Ejpqui ana iya honora tjaaquiča.

² Ana zum kuzziz žoñinacaqui t'akjir žoñinacžquiz onanžcu žoñi žoñinacžquin mazmazñiča, “onanchinča” nuž cjicanaqui. Ajcz kjuyaranami calliranami jalla nižta paañiča, žoñinacaž ninacžjapa zuma chiyajo. Pero wejrqui weraral chiižinuča. Jalla nižta

paañi zoñinacaqui nii honorchizkaz cjequiča. Ančhucqui anača nižta iratapacha kama.

³ Ančhuczti t'akjir zoñinacžquiz onanžcu, jalla nii ančuca onantaqui anaž jeczquizimi mazmaz-naquiča, “onanchinča”, cjicanaqui.

⁴ Nižaza t'akjir zoñinacžquiz jamazit onaquiča. Aunquimi ančucaž jamazit paachiž cjenami, ančuca Yooz Ejpqui cherča. Jalla nuž cheržcu ančucaquiz kjanacama honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

MAYIZIZ PUNTU

⁵ Nižaza nii ana zum kuzziz zoñinacaqui Yoozquin mayizican jalla tuž jutzazniča. Ajcz kjuyquizimi call isquinquizimi tsijtchi Yoozquin mayiziñiča, tjapa zoñinaca cherajo. Wejrqui wereral chižzinuča, jalla nuž paažcu ninacaqui nii honorchizkaz cjequiča. Ančhucqui anača nižta irata mayizizqui.

⁶ Ančhuczti Yooz Ejpžquin mayizizjapaqui, kjuyquiz luz waquiziča, nižaza kjuy chawjcz waquiziča. Jalla nekztan ančuca Yooz Ejpžquin mayizasača. Jalla nuž zinalla mayizan ančhucatan chicaž cjequiča Yooz Ejpqui. Jalla nuž jamazit mayiztiquiztan Yooz Ejpqui ančucaquiz honora tjaaquiča, tsjii premiužtakaz.

⁷ Yoozquin mayizcan, anača wiltan wiltan takunaca quejpžcu quejpžcu mayizizaqui. Jalla nuž mayizaquiž niiqui, inapanikazza. Jalla nižtaž mayizza ana Yooz pajñi zoñinacaqui. Jalla nuž wacchi chiican mayizitiquiztan “nonznaqueeka Yoozqui” cjican.

⁸ Jalla nižta anaž ančhuc cjeella. Ančhuca Yooz Ejpqui zizza, čhjulut ančhuc pecčhaja, jalla nii. Ima ančhucaž mayizan, panž zizza Yooz Ejpqui.

⁹ Jaziqúi ančhucqui jalla tuž mayizaquiča:

“Yooz Tata, amqui arajpachquin žejlča. Am tjuu honorchiz aptitaj cjilalla.

¹⁰ Nižaza am mantiz timpu tjonchej cjilalla. Nižaza tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui am kuzcamaj kamlalla. Jaknužt am kuzcama kamčhaja arajpachquin žejlñinaca, jalla nižta.

¹¹ Nižaza tonjiqui čhjeri tjaažcalla čhjeržtan kamzjapa.

¹² Nižaza wejtnacaž paata ujnaca pertunalla, jaknužt wejrnacqui wejtnaca quintra paañi pertunučhaja, jalla nižaza.

¹³ Nižaza anaž anawalinacžquiz tjojtskatalla, antis anawalinacquiztanž liwriyalla. Amča wiñaya juc'ant mantiñamqui, nižaza amča wiñaya juc'ant azzizqui, nižaza amča wiñaya juc'ant honorchizqui. Jalla nužoj cjila. Amén.”

¹⁴ ‘Ančhuca quintra paañinacžquiz pertunaquiča. Nekztan Yooz Ejp zakaz ančhuca ujnaca pertunaquiča.

¹⁵ Ančhuca quintra paañinacžquiz ana pertunaquiž niiqui, nekztan ana zakaz Yooz Ejpqui ančhuca ujnaca pertunaquiča.

AYUNAS PUNTU

¹⁶ —Ančhucqui ayunascan anaž llaquit chercherchiz cjee. Ana zum kuzziz žoñinacaqui llaquit chercherchiz ayunasñičha, žoñinaca ninaca ayunasñi cherajo. Wejrqui weraral

chiižinučha, jalla nuž paatiquiztan ninacaqui inapanikaz cjequičha.

¹⁷ Ančhuczti ayunascanaqui zumpacha yujcmiž awjzna, nižaza zumpacha achami čhjiczna,

¹⁸ žoñinaca ančhuc ayunasñi ana nayajo. Yooz Ejpqui ana cherta cjenaqui tjappacha cherčha, jamazit paatami. Yooz Ejpqui ančhucaquiz zuma honoraž tjaaquičha, tsjii premiužtakaz.

CUSASANAC PUNTU

¹⁹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii muntuquiz kamcanaqui anačha muzpa cusasanaca juntizqui. Kjurinacakaz ančhuca juntita cusasanaca lulaquičha. Nižaza parti ančhuca juntita cusasanaca inapankaz chjijtaquičha. Nižaza tjañiqui kjuyaž luzasačha, ančhuca cusasanaca tjangzjapa.

²⁰ Nonžna, arajpachquin muzpa cusasanaca juntaquičha. Arajpachquin cusasanaca lujlñimi, nižaza cusasanaca akziñimi, nižaza cusasanaca tjangziñimi ana žejlčha.

²¹ Jakziquizt ančhuca cusasanaca juntita žejlčhaja, jalla nicjukaž ančhuc kuz tjaačha.

ZUMA KAMAÑCHIZ, ANA ZUMA KAMAÑCHIZ PUNTU

²² Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Žoñž čhjujuiqui persun curpuž lamparažtakazza. Jaziqui žoñž čhjujui zuma cjequiž niiqui, zuma cheraquičha. Jalla nižtakaz žoñž kuzqui zuma cjequiž niiqui, zuma kamaquičha.

²³ Žoñž čhjujui ziti ana zuma cjequiž niiqui, zumchiquiztakaz ojklayaquičha. Ančhuca kamaña zumchiquiz panž cjequiž niiqui, juc'anti

juc'anti zumchiquiz cjisnaquiĉha. Nekztan
ĉjaknuŝt zuma kamasajo?

PAAZ PUNTU

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anaŝ jakziltami pizc patruña sirwasaĉha. Pizc patruñĉiz cjesaŝ niiqui, tsjii patruñŝquiz ana pectaŝ cjesaĉha. Tsjii patruñŝquiz pectaŝ cjesaĉha. Tsjii patruñŝquizkaz zuma sirwasaĉha. Jalla niŝtiquiztan Yoozquiz sirwican anaŝ anĉha paazquiz kuz tjaasaĉha. Niŝaza paazquiz kuz tjaaquiŝ niiqui, anaŝ Yoozquin anĉha kuzziz cjesaĉha.

YOOZ EJPQUI NIZ MAATINACA CWITICHA

²⁵ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Anĉucaquiz tuŝ ĉiiŝzinuĉha, ŝejtzjapaqui kjaz liczmi lujlz ĉhjerimi pecĉha. Jalla nuŝ cjenami anĉucqui anaĉha kuzquizic ĉhjerquiztan llaquita cjisqui. Niŝaza curpu wali cjisjapa zquiti pecĉha. Jalla nuŝ cjenami anĉucqui anaĉha zquitquiztan llaquita cjisqui. Ĉjul ĉhjerquiztanami ŝoñŝ ŝetiŝ juc'anti importiĉha. Niŝaza ĉjul zquitquiztanami persun curpuŝ juc'anti importiĉha.

²⁶ Laylayñi weŝlanacaŝ ĉerzna. Jalla nii weŝlanacaqui ana zkalami ĉhjacaĉha, niŝaza ana zkalquiztanami ricujĉha, niŝaza ana ĉhjeri yaaz zquitĉizza. Jalla nuŝ cjenami anĉuca arajpach Yooz Ejpqui weŝlanacŝquiz ĉhjeri tjaaĉha. Yooz yujcquiziqui anĉucqui ĉjul weŝlanacquiztanami juc'antiŝ importiĉha.

²⁷ Anaž jec kolta žoñimi persunpacha tsjan lajcha paki atasacna, llaquiziñi kuzziz cjenami ancha lajcha pecñi kuzziz cjenami.

²⁸ ¿Kjažtiquiztan ančhucqui zquitquiztankaz llaquit kuzziz cjesajo? Plantanacž pjajkjallaž chertzna, jaknužt pajkčhaja, jalla nii. Ninacaqui anaž langza, nižaza anaž kawanča.

²⁹ Jalla nuž cjenami nii pjajkjallanacaqui ancha c'achjallača. Finu zquiti cujtžcumi ricachu Salomón cjita jiliriqui anaž juc'ant c'achja nii pjajkjallanacžquiztanami.

³⁰ Plantanacaqui tsjii upacamakaz žejlča. Nekztanaqui jakatažu kattažu jurnuquiz tjutjunzjapa ujžtača. Jalla nižta cjenami Yooz Ejppacha nii plantanaca cwitiča. Ančhucqui čjul plantaquiztanami juc'antipanž importiča. Jalla nižtiquiztan Yoozqui ančhuc juc'ant cwitiča, Yoozquin ana tjapa kuzziz cjenami.

³¹ Jalla nižtiquiztan ančhucqui anača llaquita kuzziz cjisqui, čjul čhjerquiztanami, nižaza kjaz liczquiztanami, nižaza čjul zquitquiztanami.

³² Ana criichi žoñinacaqui tii muntu cucasanacžquin kuzziz ojklajča. Ančhuczi ana nižta kuzziz cjeella. Ančucača arajpach Yooz Ejpchizqui. Čhultakiča ančhucqui pecčhaj niiqui, liwj zizza Yooz Ejpqui.

³³ Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpžquinpankaz walja kuzziz cjee. Nižaza niž mantita zuma kamañquiz kuzziz cjee. Jalla nekztanaqui ančhucaltaqui cawalikaz cjequiča čjulumi.

³⁴ Jakatan čjulut anawalinaca watačhaj niiqui, jalla nii ana juyzu paa tonjiqui. Jakaqui čjulut watačhaj niiqui, jakapachaž jaknužquinami

wataquiča. Zapuru čhjul anawalinacaqui
žejlñipanča.

7

ZOÑINACŽTAN ZUMA KAMA

¹ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucalaqui anača zoñinacž uj chii chizqui. Jalla nuž zoñinacž uj chii chiyaquiž niiqui ančhucqui juc'ant ujchiz cjequiča Yooz yujcquiziqui.

² Nižaza zoñinacžquizimi “Amqui Yooziž castictaj cjila”, cjican chiyaquiž niiqui anchucqui Yooziž casticta zakaz cjequiča. Zoñinacžtan zuma kama. Nekztan Yooz Ejpqui ančhucatan zumaž cjequiča.

³ Nižaza amqui am jilž čhjucquiz tsjii cjujchilla cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am persun čhjucquiz pajk cjujchi ana cherjo?

⁴ Am persun čhjucquiz nii pajk cjujchi ana cherasaž niiqui, ¿kjažtiquiztan am jilžquiz chiijo, “Jila, am čhjucquiztan cjujchilla apakžinača”, cjicanajo?

⁵ Ana zum kuzziz zoñimča amqui. Am persun čhjucquiztan pajk cjujchi apakalla. Nekztan zuma cherasača, y nižaza am jilž čhjucquiztan cjujchilla apakasača.

⁶ Yoozquin criichi zoñinaca, ančhucqui Yooz taku anapan nonz pecni zoñinacžtan Yooz puntu ana paljayaquiča. Ninacaqui pacunacažtakazza. Nižta zoñinacaqui ančhucaltan ch'atni pacužtakaz cjesača. Nižaza nii Yooz taku anapan nonz pecni zoñinacaqui cuchinacažtakazza. Yooz puntu nonžcu, kuzquizkaz žawjča.

YOOZQUIN MAYIZIZQUI

⁷ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yooz Ejpžquiztan mayaquiž niiqui, Yooz Ejpqui tjaaquiča. Nižaza Yoozquin kjuraquiž niiqui, Yooz wachaquiča. Nižaza kjuy zanquiztan t'oc t'ocaquiž niiqui, cjetžintaž cjequiča.

⁸ Jequit mayačhaja, risiwaquicha. Nižaza jequit Yoozquin kjuračhaja, wachaquiča. Nižaza jequit kjuy zanquiztan t'oc t'ocačhaja, cjetžintaž cjequiča. Jalla nužuča Yoozquiz mayizizqui.

⁹ Anaž jakziltami ančhuca majch t'anta mayanaqui maz chjalznasača.

¹⁰ Nižaza anaž jakziltami ančhuca majch ch'iz mayanaqui zkora chjalznasača.

¹¹ Ančhucqui ana zum kuzziz cjenami zuma cusasanaca tjayinčhucča persun maatinacžquiz. Jaziqui ančhuca arajpach Yooz Ejpqui mayñi maatinacžquiz juc'ant zumaž tjaasača.

¹² 'Jaknužt ančhucqui parti žoñinaca ančhucatan zuma munaziz pecčhaj niiqui, jalla nižtapacha parti žoñinacžtan zuma munaziz waquiziča ančhucqui. Jalla niipan Moisés liiquiz chiichiča, nižaza Yooz cuntiquiztan chiiñi profetanacaž cijjrtanacami.

ZKOZ JICZ, PAL JICZ

¹³ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yoozquin ojkz pecčhaj niiqui, zkoz zanquiztan luzza. Infiernuquin ojkñi jicz palača, nižaza pal zanchizza. Jalla nijwcchuc ojkñi žoñinacaqui muzpača.

14 Tsjiic zakaz žejlčha. Arajpachquin ojkñi jicz zkozačha, nižaza zkoz zanallchizza. Nižaza c'ujlcullačha arajpachquin ojkñi jiczqui. Jalla nii jiczquinaqui koluckaz žoñi ojkčha.

KAMAÑQUIZTAN PAJTA CJESACHA ZOÑINACAQUI

15 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Ančhucqui zumpacha cwitasaquičha toscar taku chiichiiñi žoñinacžquiztanami. Jalla ninacaqui “Yooziž tjaata taku chiyučha” cjiñizakazza. Ninacaqui ančhucaquiz tjonža, tsjii uuzi zkizi tjutžta kitižtakaz. Ninacž kuzqui anawira zumačha.

16 Ninacž ana zuma kamañquiztan pajtaž cjequičha, ultimu ana zum žoñinacaqui. Tsjii ch'ap muntiqui uwas frutchiz anaž cjesačha. Nižaza tsjii ch'ap plantaqui higo frutchiz anaž cjesačha. Jalla nižtapančha ana zum kuzziz žoñinaca. Zuma kamañchizqui anapanž cjesačha.

17 Tjapa zuma muntinacaqui zuma fruta pookñičha. Nižaza tjapa ana zuma muntinacaqui ana zuma fruta pookñičha.

18 Zuma muntiqui anapanž ana zuma frutchiz cjesačha. Nižaza ana zuma muntiqui anapanž zuma frutchiz cjesačha.

19 Jakzilta muntit zuma fruta ana pookzaja, k'atžtaž cjequičha nižaza ujtaž cjequičha.

20 Jalla nižtanacquiztan ančhucqui ana zum kuzziz žoñinaca pajaquičha, ninacž ana zuma kamañquiztan.

ANA YOOZ WAJTQUIN OJKÑI ZOÑI

21 Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Yekjap žoñinacaqui wejtquiz “wejt Jiliri, wejt Jiliri” paljayčha. Pero nuž chiicanami, anaž wejt arajpach Ejpž mantuquiz kamaquiž niiqui, anapanž arajpach wajtquin okasačha, nižaza anapanž arajpach Yooz Ejpž mantuquiz želasachha.

²² Ultim žoñi pjalz tjuñquiziqui wacchi žoñinacaqui wejtquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejt Jiliri, am tjuu aynakcan Yooz taku paljaychinčha, nižaza am tjuu chiican zajranaca chjatkatchinčha, nižaza am tjuu aynakcan wacchi milajrunaca paachinčha”. Jalla nuž cjican wejtquiz paljayaquičha.

²³ Jalla nuž paljaytiquiztanami wejrqui cjeečha, “Ančhuc anawira pajchinla pero. Wejtquiztan zaraka. Ančhucčha ana zuma paañinacaqui”.

PIZC PUNTA ZOÑINACAQUI

²⁴ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Jakziltami weriž chiita taku nonžaja, nižaza weriž chiita tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zuma intintazñi žoñinacačha. Intintazñi žoñiqui jalla tužučha. Tsjii maz lum juntučha kjuya kjuyčha.

²⁵ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha, nižaza tjamiqui walja tjamchičha nii kjuya quintra. Pero nii chijñimi, tjamimi, kjazmi ana nii maz juntučha kjuyta kjuyaqui pali atchičha.

²⁶ Jaziqui jakziltami weriž chiita taku nonzcanpacha ana wejt tawk jaru kamčhaja, jalla niiqui zumzu žoñičha. Zumzu žoñiqui jalla tužučha. Ana zuma yokallquiz pjil yok juntučha kjuya kjuychičha.

²⁷ Nekztanaqui chijñi chijinchičha. Jalla nekztan puj kjazqui walja tsijtchičha, nižaza pjatzičha,

nižaza walja tjamchiča nii kjuya quintra. Jalla nekztanaqui nii pjil yokuntuñ kjuyta kjuyaqui muzpa tsucchuca pajlziča.

²⁸ Jesusaž jalla nuž tjaajñi žeržtan, nonžñi žoñinacaqui walja ispantichiča niž tjaajintiquiztan.

²⁹ Jesusaqui walja zizñi zizñi tjaajinchiča. Lii tjaajñi maestrunacaqui ana nižta tjaajñitača.

8

MOJKCHI JANCHICHIZ LAA ŽOÑI ČHJETINTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui curquiztan chjijwžquichiča. Nižaza muzpa žoñinaca apziča.

² Tsji mojkchi janchichiz laa žoñiqui Jesusižquiz macjatžquichiča. Jesusiž yujcquiz quillžcu, tuž cjichiča:

—Wejr Jiliri, tii laaquiztanž čhjetnalla. Am wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atča.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui kjaržtan lanžcan, tuž cjichiča:

—Wejr am čhjetnasachiya. Čhjetintam cjissa.

Jesusaž jalla nuž chiitiquiztan, nii mojkchi janchichiz žoñiqui laaquiztan žejtchi quirchiča.

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nižquin chiižinchiča, tuž cjican:

—Wejr am tsji cjesača. Jalla tii čhjetintiquiztanaqui anam jecžquizimi maznaquiča. Timpluquin oka. Jalla nicju timplu jiliržquin persunpacha tjeežca, žejtchi, jalla nii. Nižaza Moisés mantita ofrenda tjaaquiča, tjapa žoñinaca zizajo, laaquiztan čhjetinta, jalla nii.

TSJII ČHJETINTAQUI

⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Capernaum cjita watja luzziča. Jalla nuž luzan tsjii roman sultat capitán jiliriqui nižžquin macjatžquichiča. Nekztanaqui roct'ichiča,

⁶ tuž cjican:

—Wejt Jiliri, kjuyquiz wejt piyuna ajpžquiz žejlča, ana tsijtñi. Nižaza walja ana wali ayiñča.

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nii čhjetñi okasača.

⁸ Nii sultat capitán jiliriqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, anal wejt kjuyquiz am tjonžca cjiyi atasacha. Wejrqui amquiztan inakaztča. Jaziqui takukaz chiya čhjetinzjapa. Nekztan wejt piyunaqui čhjetinta cjequiča.

⁹ Wejrpacha wejt pajk jilirž mantuquiz želuča. Niiž mantitacama ojklayiñča. Nižaza wejt mantuquiz sultatunaca žejlča, čhjulut wejr mantučhaja, jalla nuž cjen zultatunaca ojkča. Nižaza zultatu kjawznučhaja, zakaz tjonča. Nižaza wejt piyuna čhjulu paajumi mantučhaja, zakaz paača.

¹⁰ Jalla nuž nonžcu, Jesusaqui nii jiliri ancha zuma kuzziz naychiča. Nekztanaqui nuž nayžcu Jesusaqui niž apžñinaczquiz cjichiča:

—Wejrqui weraral cjiwča. Chekapan tii žoñiqui juc'ant Yoozquin kuzzizza, tjapa Israel wajtchiz žoñinaczquiztanami.

¹¹ Nižaza wejrqui cjiwča, tuwantan tajatan muzpa žoñinacaqui tjonaquiča, arajpach Yooz wajtquin luzjapa. Jalla nii Yooz wajtchiz žoñinacaqui Abrahamžtan, Isaacžtan, Jacobžtan, jalla ninacztan juntupacha cuntintuž cjequiča.

12 Israel žoñinacazti arajpach Yooz wajtquin žejlchucatača. Pero Yooz wajt zawntan zumchiquiz chjatkattaž cjequiča. Jalla nicjuž kaaquiča, nižaza ižke jojcan želaquiča.

13 Jalla nekztanaqui Jesusaqui capitán jiliržquiz tuž cjichiča:

—Am kjuya oka. Jaknužt am tjapa kuztan criičhaja, jalla nižtapachaž cjequiča.

Jalla nii orapacha niiž piyunaqui žejtchi quirchiča.

ZOÑINACA ČHJETINTA

14 Nekztanaqui Jesusaqui Pedruž kjuya ojkchiča. Jalla nicju ajpžquiz Pedruž ajmuž maa cherchiča ch'ujlñi conžtan laa cjichi.

15 Naaža kjara lanžinchiča. Nuž lanztiquiztan nii ch'ujlñi conquiztan žejtchinča. Nii orapacha žaažcu, ninaca atinti kallantichinča.

16 Nii čhjetinta quintu nonžcu tjuñiž kattan muzpa zajraž tanta žoñinaca Jesusižquiz zjičtatača. Jesusaqui tsjii taku chiižcu zajranaca chjatkatchiča. Nižaza tjapa laanaca čhjetinchiča.

17 Nii čhjetintanacaqui Isaías profetaž čhiita taku cumplissiča. Isaíasqui cjičrchiča tuž cji-can: “Tsjii žoñiqui učhum laa curpunaca tjupi cjiškataquiča, nižaza conanacquiztan učhum čhjetnaquiča”.

JESUCRISTUZTAN CHICA OJKLAYZ PUNTU

18 Wiruñaquei tsjii noojiqui muzpa žoñinacaqui walja muytata Jesusižquiz ajcziča. Jalla nižta cheržcu, Jesusaqui mantichiča, kotž tsjii latuquiztan okajo.

19 Jalla nekztanaqui tsjii lii tjaajiñi maestruqui Jesusižquiz macjatžquichiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, jakzitchum okačhaja, amtan chicapachal ojklayasača.

20 Jesusaqui niižquin kjaaziča, tuž cjican:

—Kitinacami kjuychizza. Nižaza wežlanacami tjurchizza. Wejrzti anal kjuychizza, tjajzjapami.

21 Tsjiiqui niižquiz apzñi žoñinacžquiztan zakaz paljaychiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amtan chica ojklayasača. Pero wejt ejpča ticziqui. Nekztan iyal wejt ejp tjatsñi okaž cjeella.

22 Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejttañ chিকা am ojklaya. Ticzižtakaz žoñinacaqui, jalla ninacaj ticzinaca tjažłani.

JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI MANTICHA

23 Jalla nuž chiyžcu Jesusaqui warcuquiz luzziča. Niiž tjaajinta žoñinacaqui luzzizakazza.

24 Ninacaž kotquiz okan, tjamiqiu walja tjamchiča. Jalla nuž tjaman kjaz ljojkiqui warcu tjatanz pecatča. Jesusazti tjajatča.

25 Nii kjaz ljojkiž cjen tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žinchiča, tuž cjican:

—¡Wejt Jiliri! ¡Liwriyalla! Tii warcu kjazquiz julzmayača. Ticznačhani učhumqui.

26 Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui ancha tsuctsucjo? Ančhucqui anača wejtquin tjapa kuzziz.

Jalla nekztan Jesusaqui žaažcu, tjamimi kjaz ljojkimi ujziča. Jalla nuž chiitiquiztan tjamimi kjaz ljojkimi apaltichiča.

27 Nii apaltiñi cheržcu nižtan ojklayñi žoñinacaqui ispantichiča, nižaza tuž cjichiča:

—¿Čhjul žoñit teejo? Tjamimi tii kot kjaz ljojkimiž tiiž chiita takukaz cazla.

ZAJRAZ TANTA ZOÑINACA

28 Nii kotž nawjctuñtan irantižcu, Jesusaqui Gadara cjita yokquin ulanchiča. Ulantan pucultan žoñinacaqui campu santuquiztan tjonchiča. Nii pucultan žoñinacaqui zajraž tantatača walja ana walinacatača, žoñinacžtan kichasñipanikaztača. Jalla nižtiquiztan nii jiczquiz ana jecmi ojklayñitača.

29 Jesusižquiz macjatžcu nii zajranacaž tanta žoñinacaqui kjawchiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejtnacaquiz mitisejo? Ima casticz timpu irantižcan amqui tekz tjonchamča, wejrnaca sufriskatzjapa. ¿Kjažtatajo? —Nuž cjican kjawchiča.

30 Nižaza nii nawjkchuc cuchinacaqui ojklayča lujlcan.

31 Zajranacaqui Jesusižquiz rocchiča tuž cjican:

—Amqui wejrnaca chjatkataquiž niiqui, nii cuchinacžquin wejrnaca luzkatalla.

32 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Nižtaqui, oka. Cuchinacžquin luzca.

Jalla nuž chiitiquiztan zajranacaqui žoñinacžquiztan ulanchiča; cuchinacžquin luzziča. Zajranacaž luztiquiztan cuchinacaqui tsjii barranc k'awquin tjojtsiča, kotquiz-pachatača. Jalla nužquiz kjaztan tsamžcu, ticziča nii cuchinacaqui.

³³ Jalla nii cuchi itzñinacaqui ancha tsucchi zajtchiča. Watja irantižcu, nii pucultan zajraž tanta žoñinacž puntuquiztan quint'ichiča, nižaza tjapa nižta watchinacami.

³⁴ Jalla nii quintu nonžcu tjapa nii wajtquiz žejlñi žoñinacaqui ulanchiča, jakziquin Jesusa želatčaja, nicju. Jesusižtan zalžcu, ninacaqui rocchiča, ninacž yokquiztan okajo.

9

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹ Jalla niž wiruñpachaqui Jesusaqui wilta warcuquiz luzziča. Nekztan kotž tsjii latuquiztan kajkiča. Nižaza niž persun watja irantichiča.

² Jalla nijwc žoñinacaqui Jesusižquin tsjii zuch zoñi chjitchiča. Tjaz zquitinacžtanpacha ajpchi chjitchiča. Ninacž tjapa kuz cjicjiñi cheržcu, Jesusaqui laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jila, ana llaquisa; tjup kuzziz cjee. Am ujnacac pertuntača.

³ Jalla nižta chiiñi nonžcu yekjap lii tjaajiñi maestrunacaqui kuzquiz tuž pinsichiča: “Yooz quintrala; tii žoñž takuqui anawalipanla”.

⁴ Pero Jesusaqui ninacž kuzquiz pinsita zizatča. Jalla nekztan ninacžquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui nižta ana zuma pinsamintuchiztajo?

⁵ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? ¿“Am ujnaca pertuntača” chiiz pjasila cjesaya? Už ¿“Tsi-jtsna, oka”, jalla nuž chiiz pjasila cjesaj?

⁶ Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami.

Razunal chiyučha. Nuž zizjapa, ančhucqui tiiž chera.

Jalla nekztanaqui nii zuch žoňžquiz cjichiča:

—Tsijsna, am tjajz zquti apta; nižaza am kjuya oka.

⁷ Jalla nii orapacha tsijsičha, nižaza niiž kjuya ojkchiča.

⁸ Zoňinaca nii cheržcu, tsucchi quirchiča, nižaza “Yoozqui honorchiz cjilalla” cjican chiichiča. Yoozqui žoňinacžquiz nižta čhjetinñi azi tjaachiž cjen, nuž chiichiča.

MATEO KJAWZTA

⁹ Nii kjuyquiztan ulanžcu Jesusaqui Mateo cjita žoňi cherchiča. Mateoqui impuesto cobriñi puestuquiz julzi želatča. Jesusaqui niižquiz cjichiča:

—Wejttan chica ojklaya.

Jalla nekztan Mateoqui tsijscu, Jesusižtan ojkchiča.

¹⁰ Niiž wiruñ Jesusaž Mateož kjuyquin lulan, muzpa impuesto cobriñinacami nižaza ujchiz žoňinacami irantichiča. Nižaza ninacaqui Jesusižtan niiž tjaajinta žoňinacžtan chica julziča tsjii mizquiz.

¹¹ Fariseo žoňinacžti jalla nii cheržcu, Jesusiž tjaajinta žoňinacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančuca tjaajiñi maestruqui impuesto cobriñinacžtan nižaza ujchiz žoňinacžtan čhjeri lujlo?

¹² Jesusaqui jalla nižta pewczñi nonžcu ni-nacžquiz cjichiča:

—Zuma wiw žoñinacaqui anaž médicu kullñimi peccha. Antiz laa žoñinacaž médicu kullñimi peccha.

¹³ Yooz takuqui tuž cjičha: “Oksñi kuzziz žoñinaca juc'antil pecučha wilana jawkñi žoñinacžquiztan”. Tantiya čjul puntut tii Yooz taku čiičhaja, nii zumpacha intintaza. Jaziqui wejrqui “Zuma kamučha” cjiñi žoñinacžquiz anal kjawsñi tjončinča. Antiz “Ujchizpanča” cjiñi žoñinacžquiz kjawsñi tjončinča, ninacž kuz campiita cjisjapa.

AYUNAS PUNTU

¹⁴ Juan Bautistaž tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Wejrnacmi fariseo žoñinacami walja ayunasinča. Amiž tjaajinta žoñinacazti ana ayunasnipanla. ¿Kjažtiquiztan nižtajo?

¹⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažt weriž tjaajinta žoñinaca llaquit kuzziz ayunasasajo, weriž želanpachajo? Wejrqui zalz kazzi tjowažtakaztča. Ninacaqui zalz pjijstiquiz invittanacžtakazza. Zalz kazzi tjowaž želan, niiž zalz pjijstiquiz invittanacaqui ana llaquit kuzziz ayunasasača. Pero tsjii timpuž tjonaquiča. Jalla nii timpuquiz zalžni tjowa kjañtaž cjequiča; jalla nekztanž ayunasasača.

¹⁶ ‘Anaž jakziltami tsjel zquiti ew rimintužtan rimintasača. Ew rimintuqui jaljtapasača, nižaza nii ach zquitiqui juc'anti wjajrčcu tsjelanznasača.

17 Nižaza anaž jakziltami ach zkiz luuzquiz ew vinu alznasača. Jalla nižtaž alznasaž niiqui, zkiz luuz panž wjajrskatasacha ew vinuqui. Nekztan vinumi zkiz luuzmi pertisnasača. Ew vinu ew zkiz luuzquiz panž alznasača. Jalla nuž zumpacha cjesača vinumi zkiz luuzmi.

JESUCRISTUCHA LA ZOŇI CHJETINŇIQUI

18 Jesusaž tjajnan, tsjii judío zoñinacž jiliriqui irantichiča. Jesusiž yujcquin quillziča, tuž cjican:

—Wejt majtqui ticzñil jitča. Amqui wejt kjuya okasaž niiqui, naaquiz am persun kjaržtan lanznasača. Nekztan naaqui žetaquiča.

19 Nekztanaqui Jesusaqui tsijtsu nii jiliržtan ojkchiča tjajjinta zoñinacžtanpacha.

20 Jalla nuž okan, tsjaa laa maatak žonqui Jesusižquiz wirquiztan macjatžquichinča. Tunca paan wata ljok tjawksñi laakaz t'akjiri želintača. Jesusižquiz macjatžcu Jesusiž zquit puntallquiz lanzinča.

21 Ima macjatcan pinsichinča, “Wejrqui niž zquitilla lanžcu žetaka wejrqui” cjican.

22 Jalla nuž lanztiquiztan Jesusaqui jalla naaža kjutñi kjutžcu naa maatak zoñ cherziča. Nekztan tuž cjichiča:

—Cullaca, tjup kuzziz cjee. Amiž tjapa kuztan criichiž cjen, žejtchi cjissamča.

Jalla nii orapacha žejtchin cjissinča.

23 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tira ojkchiča. Nii jilirž kjuya irantican Jesusaqui cherchiča, nii jilirž majt tjazjapa banda pjujñinacaqui listutakalča, jalla nii. Nižaza zoñinacaqui ančaž kaacan aranchiča.

24 Nuž cheržcu Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:
 –Ančhucqui tekztanž ulna. Taa uzqui anača
 ticzinqui, antiz tjajča.

Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan, žoñinacaqui
 nižquin tjassiča.

25 Nekztanaqui Jesusaqui ninaca ulan-
 skatchipanča. Nekztan luzcu, naaža ticzi uza
 kjarcu tanžcu, žinziča; žejtchinpacha.

26 Jalla nekztanaqui tjapa kjutñi nii yokquin nii
 milajru quintu ojkchiča.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

27 Jalla nijwctan ulanžquitiquiztan pucultan zur
 žoñinacaqui nižquin apžquichiča, kjawcan:

–Davidž majchmaatquiztan tjoñi, wejrnaca
 okznalla, –cjican.

28 Nekztan Jesusaž kjuya luztan nii zur
 žoñinacaqui nižquin macjatchiča. Nekztan
 Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

–Wejrqui ančhuc cherkatasacha, ¿jalla nii crii
 ančhucya?

Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

–Wejt Jiliri, criyuča.

29 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacž čhjujqui
 lanlanžinchiča. Nižaza cjichiča:

–Ančhucaž tjapa kuztan criitiquiztan cherñi
 cjisna.

30 Nii orapacha ninacž čhjujquiqui cherñi
 cjissiča. Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz
 zumpacha chiižinchiča, tuž cjican:

–Tii čhjetintaqui anaj jecmi zizla; ančhucmi
 anaž jeczquizimi chiichiyaquiča.

³¹ Jesusaž nuž chiižinchiž cjenami, ninacaqui ulanžcu, tjapa yokaran nii čhjetinta quintu parlichicha.

ANA CHIIÑI ZOÑI CHJETINTA

³² Nii kjuyquiztan ulnan yekjap zoñinacaqui tsjii zajraž tanta žoñi zjijcchiča. Zajraž tantiquiztan ana chiiñi atatča.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui nii zajra chjatkatchičha. Jalla nuž chjatkattiquiztan nii ana chiiñi žoñiqui chiyi kallantichičha. Zoñinacazti jalla nii cheržcu walja ispantichi cjissiča, tuž cjican:

—Tii Israel yokquiz ana wira tižtanaca cheriñtača wejrnacqui.

³⁴ Pero fariseo nžoñinacazti tuž cjetča:

—Tiiqui zajranacž jilirž aztankaz zajranaca chjatkatñičha.

³⁵ Jesusaqui tjapa wajtquiztan watja nižaza jochquiztan jochi ojklaychičha, judío ajcz kjuyquizimi tjaajincan. Yooz mantuquiz kamz puntu chiižinchiča. Nižaza tjapaman laanacami nižaza jallc'a curpuchiznacami čhjetinchiča.

³⁶ Zoñinaca cheržcu, ninaca okziča. Ana awatirchiz uuzanacažtakaz želatča.

³⁷ Zoñinaca okzcu, Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Weraral cjiwča. Zkalaqui walja žejlča. Pero zkala ajžñi žoñinacača upaqui.

³⁸ Yooz Ejpqui zkal Patrunača. Jalla nižtiquiztan Yooz Patrunžquiztan mayiza, zkala ajžñi žoñi cuchnajo.

10

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niŕž tuncapan illzta ŕoñinaca kjawziĉha. Nekztan ninacžquiz mantiz poder tjaachiĉha, zajranaca chjatkatzjapa, niŕzaza tĵapaman laanacami jallc'a curpuchiznacami ĉhjetnajo.

² Nii tuncapan illzta apostolonacaqui jalla tiŕta tjuuchiznacataĉha: Primiruqui Simonataĉha, niŕzaza niŕž tsjii tjuuqui Pedro cĵitazakaztaĉha. Nekztan niŕž lajктаĉha, Andrés cĵita. Nekztan Jacobotaĉha, niŕzaza niŕž jila Juan. Nii pucultanaqui Zebedeoŕ majchwichtaĉha.

³ Nekztan Felipitaĉha, Bartolometaĉha, Tomastaĉha, niŕzaza Mateotaĉha. Nii Mateozti impuesto cobriñitaĉha. Nekztan Jacobotaĉha, Alfeoŕ majchtaĉha. Nekztan Lebeotaĉha niŕzaza niŕž tsjii tjuuqui Tadeo cĵitazakaztaĉha.

⁴ Nekztan Simonataĉha, niŕž cananista cĵita partiquiztantaĉha. Ultimquiziŕqui Judas Iscarioteaĉha, jalla niŕžqui Jesusiŕž quintra tarasunchiĉha.

ILLZTA ZOÑINACA CUCHANTA

⁵ Jesusaqui nii tuncapan illzta ŕoñinaca cuchanŕquichiĉha, niŕž cuntiquiztan ojklajajo. Ima cuchanŕcan tuŕž chiiŕzinchiĉha:

—Judío yokquinpanŕž ojklayaquiĉha, Samaria yokquin niŕzaza yekja yokanacquin ana ojklayaquiĉha.

⁶ Israel wajtchiz ŕoñinacŕquinkaz okaquiĉha. Jalla ninacaqui katchi uuzinacaŕtakaz ŕejlĉha.

7 Arajpach Yooz mantuquiz kamz timpu žcatžinžquiča. Jalla nii paljaycan ojklayžcaquiča.

8 Nižaza laanaca čhjetnaquiča. Nižaza ticzinaca jacatatskataquiča. Nižaza mojkchi janchichiz žoñinaca čhjetnaquiča. Nižaza zajranaca chjatkataquiča. Tii mantiz poderaqui ančhucaquiz nužukaz tjaatača. Jalla nižtiquiztan tii poderžtan žoñinacžquiz yanapžcu anaž čhjulumi mayaquiča pacajo.

9 ‘Paaz ana chjichaquiča, kor paazmi, chiw paazmi, cobre paazmi.

10 Nižaza ana chjichaquiča žak quelzmi. Tsjii almilla alaja chjichaquiča. Nižaza ana iya čhjulumi chjichasača, ana yekja čhjatami, nižaza atsmi. Yooztajapa langžñinacžquiziqui čhjeriqui tjaata cjis waquiziča.

11 ‘Ančhucqui wajtquizimi jochquizimi irantižcuqui, zuma žoñipanž kjurznaquiča. Nuž zuma žoñi wachcuqui, niž kjuyquiz alujasaquiča, nii wajtquiztanami jochquiztanami ulanzcama.

12 Tsjii kjuya luzcu, tsaanaquiča, “Ančhuc walipaj cjila”, cjican.

13 Nii kjuychiz žoñinaca zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui walipanž cjequiča. Yekjapa žoñinacaqui ana zumažlaj niiqui, jalla ninacžtaqui čhjulumu anawalikaz cjequiča.

14 Jakziltat ančhuc ana risiwaquiž niiqui, nižaza ančhuc ana nonz pecaquiž niiqui, ninacžquiztan okaquiž ančhucqui. Nii kjuyquiztan ulnaquiča nižaza nii wajtquiztanaqui. Nekztan nii wajtquiztan kjojchquiz žcatchi pulpunaca tsajt tsajt-

snaquiĉha. Jalla nii tsajt tsajttaqui siĉalaž cjequiĉha ninacž quintra, anĉhuc ana risiwĉiž cjen.

¹⁵ Weraral cjiwĉha. Casticz tjuñquiziqui nii anĉhuc ana zuma risiwñi žoñinacžti juc'anti castic-taž cjequiĉha, Sodoma cjita Gomorra cjita, jalla nii wajtĉiz žoñinacžquiztan.

CHJAAWJKATÑINACA ZELAQUICHA

¹⁶ Jesusaqui tjaajinchizakazza:

—Tii weriž chiižinta taku nonžna. Wejrqui anĉhuc cuchnuĉha. Anĉhucqui kitinacž taypiquiz ojklayaquiĉha, uuzanacažtakaz. Jalla nižtiquiztan anĉhucqui walja kuzziz cjee. Listuž cjequiĉha žkoražtakaz, pero zuma paazjapa.

¹⁷ Anĉhucqui persunpachaž walja cwitazaquiĉha. Anĉhucqui jilirinacžquin intirjita cjequiĉha; nižaza ajcz kjuyquiz wjajttaž cjequiĉha.

¹⁸ Nižaza anĉhucqui wejt puntuquiztan parlichiz cjen ĉjichtaž cjequiĉha prefectonacžquinami, nižaza tsjan ĉhawjc jilirinacžquinami. Nekztan anĉhucqui wejt puntuquiztan ĉiyaquiĉha, nii jilirinacž yujcquizimi, nižaza ana judío wajtĉiz žoñinacž yujcquizimi.

¹⁹ Jilirinacžquiz intirjitaž cjenami, ana kuz turwaysi cjequiĉha, ĉjulut anĉhuc kjaaznaĉhaja, nižaza jaknužt kjaaznaĉhaja, jalla nii. Jilirinacž yujcquiz prisintiz ora, Yoozqui anĉhuca kuzquiz ĉiiz taku tjaaquiĉha, jaknužt ĉiizalaj, nii.

²⁰ Anĉhuca persun kuzquiztan anaž ĉiyaquiĉha. Antiz anĉhuca Yooz Ejpž Espiritu Santuqui anĉhuc ĉiikataquiĉha.

21 'Nii timpuquiziqui zoñinacaqui persun jilž quintra aptjapznaquičha persun jila conkatzjapa. Nižaza ejpnacaqui persun maatinacž quintra aptjapznaquičha. Maatinacazti persun maa ejpnacž quintra zakaz aptjapznaquičha, persun ejpnaca conkatzjapa.

22 Tjapa ana criichi zoñinacaqui ančhucaquiz ch'aanaquičha wejt puntu parliñiž cjen. Pero jakziltat ticzcama wali tjurt'iñi kuzziz cječhaj ni-iqui, liwriitaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

23 Tsjii wajtchiz zoñinacaqui ančhuc chjatkataquiž niiqui, ninacžquiztan yekja wajtquin okaquičha. Weraral cjiwčha, wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Zoñtčha. Ima weriž tii muntuquiz wilta tjonan, ančhucqui tjapa Israel watjanacžquin anaž iranti atasacha.

24 'Tjaajinta zoñiqui niž tjaajiñižquiztan anaž juc'anti cjesacha. Nižaza piyunaqui niž patrunžquiztan anaž juc'anti cjesacha.

25 Tsjii tjaajinta zoñiqui niž tjaajiñiž irata, jalla nižta tjaajiñiž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nižaza tsjii piyunaqui niž patrunž irata, jalla nižta patrunaž cjisnaquiž niiqui, cuntintuž cjis waquizičha. Nonžna ančhucqui, quintra zoñinacaqui "Beelzebú" cjican zajra jilirž tjuužtan wejtquiz tjuuskataquiž niiqui, ančhucaquiz juc'ant anawal tjuužtanž tjuuskataquičha. Wejrqui kjuychiz patrunžtakaztčha, ančhuczti wejt kjuy familiažtakazza.

26 'Jalla nižtiquiztan ančhucqui anaž zoñi eksna. Tjapa chjozakuñ tjaajintami zuma kjana

ziztaž cjequiča. Nižaza tjapa jamazit tjaa jintami niž tazakaz zuma kjana ziztapankaz cjequiča.

²⁷ Tjapa weriž chjozaka tjaa jintanacami ančucqui žoñinacž yujcquiz kjanacama paljayaquiča. Nižaza tjapa weriž jamazit tjaa jintanacami ančucqui paljayaquiča, tjapa žoñinaca nonzjapa.

²⁸ Nonžna ančucqui, anača eksqui tii curpu alaja conñinacžquizimi. Ninacaqui animuqui anaž conasača. Antiz Yoozquizpan eksna. Jalla niča curpumi animumi infiernuquin wiñaya t'akjisiskatñiqui.

²⁹ 'Tsjii paaztan pizc wežlanaca kjayasača. Jalla nuž koluc valorchiz kjayžcumi ančuca Yooz Ejpqui ninaca cwitiča. Yooz Ejpž ana munan, tsjii wežlaqui anaž ticznasača.

³⁰ Jilanaca, Yooz Ejpqui tjapa ančuca ach charanaca kanžintača.

³¹ Jalla nižtiquiztan anaž čjulquiztanami eksna. Wežlanacžquiztan ančucča juc'ant valorchizqui. Yooz Ejpqui ančuc juc'anti cwitaquiča wežlanacžquiztan.

³² 'Jakziltat parti žoñž yujcquiz wejt favora cječhaj niiqui, nižazakal wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž favora chiyacha.

³³ Nižaza jakziltat parti žoñž yujcquiz wejr ana pajñi nicačhaj niiqui, nižaza wejrqui wejt arajpach Yooz Ejpž yujcquiz nii žoñž quintra ana pajñi zakal chiyacha.

³⁴ 'Tii taku nonžna. Weriž tjontiquiztan žoñinacaqui ana zumquin cjequiča; quintrasñi cjequiča. Nekztan aptjapznaquiča. Ana criichinacaqui criichi žoñinacž quintra cjequiča.

³⁵ Weriž tjontiquiztan tsjii maatiqui persun ejpžjapa quintraž cjequiča. Nižaza tsjaa majtqui persun maajapa quintra cjequiča. Nižaza tsjaa wazmi persun kjan maajapa quintra cjequiča.

³⁶ Jalla nižta zapa mayni familianacaqui ninac-poraž quintraž cjequiča.

³⁷ Jakziltat persun maa ejpžquizkaz kuzziz cječhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača. Nižaza jakziltat persun ocjalžquizkaz kayazt'ačhaja, jalla niiqui anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača.

³⁸ Jakziltat wejt partiquiz cjis pecčhaj niiqui, tjapa kuztanž wejtquiz cjistanča. Sufrijsapaqui listoj cjila, ticzama. Ana nižta wejtquin tjapa kuztan cječhaj niiqui, anaž wejt partiquiz cjichuca cjesača.

³⁹ Jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan ana jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui ana liwriita cjesača. Nižaza jakziltat weriž cjen persun anazum kamañquiztan jaytačhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaž cjequiča; Yooztan wiñaya zuma kamaquiča.

⁴⁰ Jequit ančhuc risiwčhaja, nižaza wejrmi zakaz risiwčha. Nižaza jequit wejr risiwčhaja, jalla niiqui nižazakaz wejt Yooz Ejpmi risiwčha.

⁴¹ Jequit tsjii Yooziž cuchanta profeta risiwaquiž niiqui, jalla niiqui profetažtakaz honorchiz zakaz cjequiča. Nižaza jequit tsjii Yooz kuzcama kamñi žoñi risiwačhaja, jalla niiqui Yooz kuzcama kamñiž premio, jalla nižtazakaz honorchiz cjequiča.

⁴² Nižaza jequit tsjii wejtquin kuzziz žoñžquiz yanapačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cje-

quičha. Jequit wejtquin criichi zoñžquiz tsjii tasa kjaz onačhaja, jalla niiqui honorchiz zakaz cjequičha. —Jalla nuž chiichiča Jesusaqui.

11

JUAN BAUTISTAZ CUCHANZQUITA ZOÑI

¹ Niiž tuncapan illzta zoñinacžquiz tjaajinz žeržcu, nekztan Jesusaqui ojkchiča, yekja watjanac kjutñi. Wajtquiztan watja ojklaychiča, zoñinacžquiz tjaajñi, nižaza Yooz taku paljayi.

² Juanqui nii oraqui carsilquiztača. Jalla nicju Cristuž ojklaytanaca quintu nonchiča. Nekztanaqui Juanqui tsjii kjažt mazinaca Jesusa pewczñi cuchanzquichiča. Nekztan irantižcu Jesusižquiz

³ pewczičha, tuž cjican:

—Cristuqui tjoniž cjispacha; ¿Amj Yoozquiztan cuchanzquita Cristumkaya? ¿Už yekjaž tjewznasa, jaa?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jaknužt cherčhaja nonžaja, jalla nii tjappac-haž Juanžquiz quint'izcaquiča ančhucqui.

⁵ Zur zoñinacac cherča, Zuch zoñinacaqui ojklayča. Mojkchi janchichiz zoñinacaqui čhjetintača. Oñi zoñinacaqui nonža. Nižaza ticzi zoñinacaqui jacatatskattača. Nižaza pobre zoñinacžquiz Yooz liwriiñi taku paljaytapanča.

⁶ Jakziltat weriž paatanaca cheržcu, nižaza weriž chiitanaca nonžcu, ana kuz turwayzižlaj niiqui, walipanikaz cjequičha.

JUAN BAUTISTA PUNTU

7-8 Jalla ninacaž ojktan, Jesusaqui chiyi kallantichiča Juanž puntuquiztan. Zoñinaczquiz tuž cjichiča:

—Ch'ekti yokquin, ¿chjulu chertzni ojkchinchuctaya? ¿Tjamiž tjizinta caña chertzni ojkchinchuctajo? Anačhay. ¿Fino zquiti cujtchi zoñi chertzni ojkchinchuctajo? Chawjc jilirž kjuyquin zuma zquiti cujtchi zoñi žejlča. Jalla nii zizza ančhucui.

9 ¿Chjulu chertzni ojkchinchuctaya? ¿Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta chertzni ojkchinchuctaya? Jesalla, ultim werara nuž ojkchinchucča. Juanqui tuquita profetanaczquiztan juc'ant chekanča.

10 Juanž puntuquiztan Yooz takuqui tuž cjiča: “Yooz Ejpqui tsjii zoñi cuchanzcaquiča ima Cristuž Yooz taku paljayi ojklayan. Nii zoñiqui Israel zoñinaczquiz Cristu zuma tjewskataquiča”.

11 Weraral cjiwča. Juan Bautistača parti zoñž maatinaczquiztan tsjan juc'antiqui. Pero chjul Yooz maatimi zoñž maatiquiztan tsjan juc'antiča. Arajpach Yoozquin kuzziz zoñinacača Yooz maatinacaqui.

12 Juanž tjontiquiztan anzcama muzpa zoñinacaqui ts'acjazcan arajpach Yooz mantuquiz luz pecča; walja tjapa aztan nižaza tjapa kuztan luz pecča.

13 Juanž tjonzcama, tjapa tuquita profetanaczchiitanacami nižaza Moisés liinacami arajpach Yooz cuchanzquita puntuquiztan chiiča.

14 Elías cjita profetaqui wilta tjoniž cjispacha; nii Elias tjonz cuntiquiztanča Juan Bautistaqui.

Jalla niic werarača. Nuž criiz waquiziča.

¹⁵ Jakziltačhalaj nonzñi cjunčiz, jalla niiqui tii chiitaqui nonžna.

¹⁶ ¿Kjažtat tii timpuquiz žejlñi žoñinacajo? ¿Jec-naca iratat tinacajo? Jalla tižta ocjalanacažtakazza tinacaqui. Yekjap ocjalanacaqui palazquin julzi uzinča, nižaza ninacž mazinaca kjawkjawža, tuž cjican:

¹⁷ “Tsajtsjapa pincallu pjujchinča. Ančhuczi ana tsajtchinčucča. Nižaza kaayikaayi wirzu itzinča. Ančhuczi ana kaachinčucča”. Jalla nuž cjichiča ocjalanacaqui. Jalla nižta iratača tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui.

¹⁸ Juan tjonchiča. Niiqui zumanaca ana lujlñiča, nižaza ana licñiča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui tuž cjiñčucča, “Juanqui zajraž tantača” cjican.

¹⁹ Niiž wiruñauqui wejrqui tjonchinča, arajpach Yooz Ejpž cuchanžquita Zoñi. Wejrqui zumanaca luluča, nižaza licuča. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejt puntuquiztan cjiča: “Niiča ancha lujlñiqui, nižaza licñiqui, nižaza niiča ujchiz žoñinacž maziqi, nižaza anawali impuesto cobriñinacž maziqi”. Jalla nuž cjiñčucča wejt puntuquiztan. Tuž zakal cjiwča: Yooz puntu zuma zizñi žoñinacaqui Yooz tjaajintacama kamča.

ANA YOOZQUIN KUZIZ ZOÑINACA

²⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiichiča, chojru kuzziz žoñinacž puntu. Tsjii watjanacquiz ancha milajrunaca paachiča. Pero nii wajtchiz

žoñinacazti persun uj ana pajchiča; nižaza kuznaca ana campiichiča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz ayjatchiča, tuž cjican:

²¹ –Corazín wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawaliz wataquiča. Nižaza Betsaida wajtchiz žoñinaca, ančhucaquiz ancha anawalizakaz wataquiča. Ančhuca watjanacquiziqui walja milajrunaca paachinča. Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii ortanpacha nii wajtchiz žoñinacaqui Yoozquin kuzziz cjitasača; nižaza “ujchizpanča wejrnacqui, pertunalla”, cjitasača. Nižaza uj zint'izcu nii wajtchiz žoñinacaqui llaquita kuz kjanapacha tjeezni cjitasača, lutu zquiti cujtžcu, nižaza achquiz kjupžtan tjajlžcu.

²² Jalla nižtiquiztan ančhucqui juyzu casticz tjuñquiziqui juc'anti castictaž cjequiča nii Tiro cjita nižaza Sidón cjita watjanacchiz žoñinacžquiztan.

²³ Capernaum wajtchiz žoñinaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui pinsejo, “Yoozqui učhum honorchiz cjizkataquiča”, cjicanajo? Anaž nuž cjesača. Pero ančhuczti kozzuc tjojtaž cjequiča infernuquin sufrisjapa, ujchiz žoñinacžtan chica. Ančhuca wajtquiziqui walja milajrunaca paachinča. Sodoma cjita wajtquiz nii milajrunaca paataž cjitasaž niiqui, nii watjaqui anz tii tjuñinaca žejltašača.

²⁴ Jalla nižtiquiztan nii juyzu casticz tjuñquiziqui ančhucqui juc'anti castictaž cjequiča, Sodoma wajtchiz žoñinacžquiztan.

YOOZQUIN KUZUZIZ ŽOÑINACA

25 Jalla nii orazakaz Jesusaqui chiichiča:

—Wejt Yooz Tata, amqui honorchizam cjlalla. Arajpachquin žejlñinacami tii muntuquiz žejlñinacami amča mantiñamqui. Amqui humilde žoñinacžquiz chjozaka tjajinta tjeezamča. Zizñi žoñinacžquizimi intintazñi žoñinacžquizimi nii chjozaka tjajintanacami ana zizkatchamča.

26 Yooz Tata, amiž muntaqui nužuča.

27 Yooz Tata, tjapa amiž ziztanacaqui wejtquiz tjajinchamča. Ultimquiziqui anaž jecmi wejr am Majch zumpacha pajča. Am alaja wejr zumpacha pajča. Nižaza anaž jecmi am Yooz Ejp zumpacha pajča. Wejr alaja am zuma pajuča. Nižaza jakziltižquiz wejrqui zizkatz pecačhaja, jalla ninacazakaz am zuma pajasacha.

28 Ančhucqui jakziltat ana zumanacquiztan otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Nižaza jakziltat persun aztan Yooz watja irantiz otchižlaj niiqui, wejtquizza macjatžca. Weril ančucaquiz jeežkatača.

29 Wejrqui pasinsis kuzziztča, nižaza humilde kuzziztča. Jalla nižtiquiztan weriž tjaata kamaña catoka; nižaza wejt puntuquiztan zizñi cjee. Nekztan persun kuz jeež wachaquiča.

30 Weriž tjaata kamañaqui anača ch'ama, nižaza wejt manta paazqui cježakazza.

12

JEEJZ TJUÑI QUINTU

1 Tsjii jeež tjuñquiziqui Jesusaqui niž tjajinta žoñinacžtan čhjacta zkalanac taypiranž okatča.

Tjaajinta žoñinacaqui čhjeri eeskatčičha. Nekztan ninacaqui tric oz chjojlunaca kjajpžcu, tricu lujlčičha.

² Fariseo žoñinacaqui jalla nižta paañi cheržcu, Jesusižquiz cjichiča:

—Chera, tii amiž tjaajinta žoñinacaqui trabajla. Jeejz tjuñquiziqui nižta trabajzqui učhum lii quintrala. —Jalla nuž chiican ujchiz jwes pecatča.

³ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—Ančhucqui tuž liichinčhucča, ¿anajaa? Čhjeri eecznanacqui David cjita žoñiqui niž mazinacžtan tižta paachiča.

⁴ Niiqui Yooz timpluquin luzcu Yooz yujcquin nonžta t'antanaca lujlčičha. Čhjul žoñimi anapantača permitta nii t'antac lujlžqui. Lii quintrala niiqui. Timplu jilirinacapankaz lulasacha. Pero nii Davidzti lujlčipanča. Nižaza niž mazinacaqui nii t'anta lujlchizakazza.

⁵ Nižaza Moisés liiquiz tižta liichinčhucž, ¿anajaa? Jeejz tjuñquiziqui timplu jilirinacaqui ana jeejžla. Jalla nuž ana jeejztiquiztanaqui, ninacžtajapa anaž ujchiz cjesacha.

⁶ Ančhucacquiz cjiwča. Tekz tsjiičha timpluquiztan juc'ant chekanaqui.

⁷ Nižaza ančhucqui cjiirta Yooz taku ana intintazinčhucča. Yooz taku tuž cjiča: “Wejrqui wilana jawkñi žoñinaca anal pecučha. Okzñi kuzziz žoñinacapan pecučha”. Tii Yooz taku intintazasaž niiqui, anaž ančhucqui tii žoñinaca ujchiz jwes pectasacha. Tii žoñinacaqui jaziqui anaž uj paača.

⁸ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejrpanikal jeejz tjuñquizimi mantasača.

KJARA KJONCHI ZOÑI ČHJETINTA

⁹ Jalla nekztanaqui najwccchuc ojkžcu judío ajcz kjuyquiz luzziča.

¹⁰ Jalla nicju tsjii zoñi želatča kjara kjonchi. Tsjii quintra zoñinacaqui uj jwesjapa Jesusižquiz pewcziča tuž cjican:

—¿Jeejz tjuñquiziqui zoñi čhjetinz cjesaya, už anapan cjesaj? nuž cjican pewcziča.

¹¹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Jeejz tjuñquiziqui uuzac tujquiz tjojtsiž cjesaž niiqui, ¿kjaža ančhuczi tujquiztan uuza joožni ana okasajo?

¹² Pero zoñiqui uuzižquiztan juc'antiž walča. Jalla nižtiquiztan jeejz tjuñquizimi anača lii quintra zuma paazqui.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui laa zoñžquiz cjichiča:

—Am kjara zjijca.

Nekztan žejtchi cjissiča, nii tsjii kjara wiwuž nižtapacha.

¹⁴ Jalla nekztanaqui fariseo zoñinacaqui ulanžcu, Jesusiž conzjapa kazziča.

¹⁵ Jalla nii zizcu Jesusaqui najwccchuc ojkchiča. Nižaza muzpa zoñinacaqui Jesusižquiz apziča. Jesusaqui tjapa nii apžni laanaca čhjetinchiča.

¹⁶ Nekztan ninacžquiz mantichiča, ana jeczquizimi Jesusiž čhjetinni puntuquiztan parlajo, nii.

PROFETAZ CHIITA TAKU CUMPLITA

17 Jalla nižta ojklaycan, Jesusaqui Isaías profetaž cjiirta taku nužquiz cumplissičha. Yoozqui Isaíasquiz tuž cjiirkatchičha:

18 “Jalla tiičha weriž illzta žoñiqui, weriž mantitacama ojklayñi žoñi. Jalla nižžquin kayazt'učha. Niiž cjen cuntintutčha wejrqui. Jalla nuž cjičha Yoozqui. Wejt Espíritu Santuqui nižž kuzquiz cjequičha. Niiqui yekja watjanacchiz žoñinacžquin Yooz liwriiñi taku paljayaquičha.

19 Zoñinacžquizimi ana ch'aanaquičha, nižaza ana kjawaquičha. Calliran alto joržtan ana paljayaquičha.

20 Tsjii tjuwanta cañami anaž kjolaquičha. Nižaza ch'aman asñi michami anaž tjesaquičha, nižž ultimpacha legal mantiz tjuñicama.

21 Niiž cjen yekja watjanacchiz žoñinacaqui zuma liwriiz tjuñi tjewznaquičha”.

Jalla nuž Jesusiž puntuquiztan Yooz takuqui cjičha.

JESUSIZ QUINTRA CHIICHA

22 Jalla nekztanaqui tsjii laa žoñiqui Jesusižquin chjichtatačha. Nii žoñiqui zajraž tantaž cjen zuratačha, nižaza ana chiiñitačha. Jesusaqui nii žoñi čhjetinchičha. Jalla nižtiquiztan cherñi chiiñi cjišsičha.

23 Jalla nuž čhjetintiquiztan tjapa žoñinacaqui ispantichičha tuž cjican:

—¿Tij Davidž majchmajtquiztan tjonñi cjesaya?
¿Tiipan Cristo cjesaya?

24 Nii nonžcu fariseo žoñinacaqui tuž cjichičha:

—Tiiqui ana wal žoňikalala. Zajranacž Beelzebú jilirž aztankaz yekja zajranaca chjatkatča.

²⁵ Jesusaqui ninacž pinsitanaca zizzičha, jalla nižtiquiztan ninacžquiz cjichiča:

—Jakzilta nacionamiž partira partira t'akznaquiž niiqui, nižaza t'aka t'aka kichasaquiž niiqui, k'ala tjatantaž cjequiča. Tsjii watjamiž nižaza tsjii kjuya familiamiž nižta t'aka t'aka cjisnaquiž niiqui, anaž tjurasača.

²⁶ Jalla nižta irata Satanás diabluqui persun partira chjatkattasaž niiqui, niipacha t'akztasača. Jalla nuž t'akžtiquiztan niž mantiz azi anaž tjurasača.

²⁷ Ančhucqui wejt puntuquiztan cjiňchucča, “Beelzebú diabluž aztan zajranaca chjatkatča”. Jalla nuž cjiňchucča. Jalla nužuzlaj niiqui, ĵect ančuca partira žoňinacžquiz azi tjaazjo, zajranaca chjatkatzjapajo? Jalla nižtiquiztan kjanapachaž wejt puntuquiztan tsjii kjutňi chiichinčhucča, nii.

²⁸ Wejrzi Yooz Espíritu Santuž aztan zajranaca chjatkatiňča. Jalla niicž cjiča, Yooz mantiz timpu ančucaquiz žcatžinžquiča, nii.

²⁹ Tsjilla cjesača. Anaž jecmi tsjii azziz žoňž kjuyquiziqui luzi atasača; nižaza anaž niž kinakunacami jwesi atasača, ima čhejlcanaqui. Nii čhejlžcu, nekztan tjapa kinakunaca jwesi luzasača.

³⁰ Jecčhalaj ana wejt favora, niiqui wejt quintrača. Nižaza jequit wejtta chica Yooz kjutňi žoňinaca ana macjatskatčhaja, jalla niiqui žoňinacž Yoozquiztan tirkatča.

³¹ Jazic ančhucaquiz chiyučha, tuž cjican: tjapa ujnacami nižaza tjapa ana zum takunacami pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintrá chiyáčhaj niiqui, anaž pertuntaž cjesačha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha.

³² Jakzilta žoñit wejt quintrá chiyáčhaj niiqui, pertuntaž cjesačha. Pero jakzilta žoñit Yooz Espíritu Santuž quintrá chiyáčhaj niiqui, anaž pertuntaž cjequičha. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequičha; anawira pertuntaž cjequičha.

FRUTANAC PUNTU

³³ Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Zuma muntižlaj niiqui, zuma frutaž pookčha. Nižaza ana zuma muntižlaj niiqui, ana zuma frutaž pookčha. Jalla nižtiquiztan muntiqui niž frutquiztan pajza, zuma ana zuma, jalla nii.

³⁴ Zkoražtakaz ančhucqui, ana zum žoñčhucčha. ¿Kjažža ančhucqui zumanaca chiyasajo? Ančhuca kuzquiz pinsitaqui ana zuma parijula. Jaziqúi ančhucčha anazumanacapan chiiñinacaqui.

³⁵ Tsjii zuma žoñiqui zuma chiičha, niž zuma kuzquiztan. Nizaza tsjii ana zum žoñizti ana zumapaž chiičha, niž ana zuma kuzquiztan. Jaknužt kuzquiz pinsičhaja, jalla nuž chiičha žoñinacami.

³⁶ Ančhucaquiz cjiwčha, juyzu casticz tjuñquiziqui zapa mayni cwinta tjaastančha, tjapa ana zuma chiitanacami.

³⁷ Ančhucaž chiitiquiztan jama jusjitaž cjequičha, ujchiz cječhaja, ana ujchiz cječhaja, nuž.

ANA CRIICHI ŽOÑINACA

³⁸ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo žoñinacaqui lii tjaajiñi maestruncžtan Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, am milajru paañi cherz pecučha.

³⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ana zum žoñinacčhucča. Ana Yoozquin kuzziz žoñinacčhucča. ¿Kjažt tsjii milajru mayča, zinalažtakaz? Jonáz cjita profetž zinala, niikaz ančhucaquiz tjaata cjequiča.

⁴⁰ Jonasqui pajk ch'iz pjuchquiz žejlchiča čhjep majžtan čhjep aramžtan. Jalla nižta irata wejrqui tii yok koztan kamača čhjep majžtan čhjep aramžtan.

⁴¹ Juyzu tjuñquiziqui, jalla nii casticz tjuñquiziqui Nínive wajtchiz žoñinacaqui jacatataquiča. Nekztan ninacaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquiča. Jonás Yooz taku paljaytiquiztan ninacaqui Yoozquin kuzziz cjissiča. Pero wejrtča Jonasquiztan juc'ant chekanaqui. Tii timpuquiz kamñi žoñinacazti anaž Yoozquin kuz tjaača.

⁴² Nižaza casticz tjuñquiziqui tsjaa waruta maatak jilirqui jacatataquiča. Nekztan naaqui tii timpuquiz kamñi žoñinacž uj tjeeskataquiča. Naaqui najwkta yokquiztan tjonchinča Salomonžtan zali, nižaza niiž zuma razunchiz taku nonzñi. Pero tejkz wejrtča Salomonquiztan tsjan juc'ant chekanaqui. Pero tii timpuquiz kamñi žoñinacazti wejt taku anaž nonz pecča.

ZAJRA PUNTU

⁴³ 'Tsjii zakal quint'asača. Tsjii zajraqui žoñžquiztan ulanžcu kjoñ yokaran ojklayñitača, jeejzjapa kjurcan. Ana jeejz watžcuqui, kuzquiz pinsichiča, tuž cjican:

44 “Jaziqui wejr quepaka jakziquiztan ulanzquitučhaja, jalla ničju”. Jalla nuž quejpžcu nii zoňžtan wilta zalchiča. Nii zoňiqui pewžta kjuyažtakaztača, cuza žcayi, azquitžta, pero laachitača.

45 Jalla nuž zaltiquiztan nii zajraqui pakallak juc'ant anawali zajranaca zjijqui ojkchiča. Zajranaca zjičcu, tjappacha nii zoňž kuzquiz luzziča. Jalla nižtiquiztan nii zoňiqui juc'ant ana waliž cjissiča tuquita kamzquiztan. Jalla nižta irata tii ana zum zoňinacžquiz wataquiča. —Jalla nuž quint'ichiča Jesusaqui.

JESUSIZ FAMILIA

46 Jesusaqui iyapanž žoninacžquiz chiyatča. Jalla nuž chiyan niž maaqui lajknacžtan iran-tižquichiča. Zoňinacž tjiiquin želan, nižtan parlis pecatča.

47 Tsjii zoňiqui Jesusižquiz mazziča, tuž cjan: —Am maa lajknacžtanpacha tii tjiiquiz žejlča. Am kjawž, amtanž parlis pecča.

48 Jesusaqui mazni zoňžquiz kjaaziča, tuž cjan:

—¿Ject wejt maaya? ¿Ject wejt jilanacaya?

49 Jalla nuž chiižcu tjaajinta zoňinacž kjutni kjaržtan tjeeziča, nižaza cjichiča:

—Tinacača wejt maami, wejt jilanacami.

50 Jecnacami wejt arajpach Yooz Ejpž kuzcama kamčhaja, jalla ninacača wejt jilanacami, wejt cullaquinacami, wejt maami.

13

ZKALA CHJACZ QUINTU

1 Nii noojpacha Jesusaqui kjuyquiztan ulanchičha. Kot kjutñi ojkžcu kot atquiz julzičha.

2 Jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju žoñinacaqui walja ajczičha. Jalla nižtiquiztan tjaajinzjapa tsjii warcuquiz luzzičha. Nekz julzičha. Tjappacha žoñinacaqui kot at tjiiquiz žejlchičha.

3 Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinaczquiz walja Yooz puntunaca tjaajinchičha, tjapaman quintunacžtan. Jalla nuž tjaajincan tuž cjichičha:
—Tsji žoñiqui zkal čhjaqui tewcchičha.

4 Zkala čhjaccan, parti simillaqui jicz latuquiz tjojtsičha. Nekztan wežlakaz nii simillac ilziqui.

5 Parti simillazti maz yokaran tjojtsičha. Nekz-iqui anaž wacchi pjila želatčha. Nekztan koloculla pjila želan ratulla jeczičha.

6 Jalla nuž jecztiquiztan sii kjakiqui ujchičha; koluc sep'allchiztačha nekztan. Ratulla kjonchičha.

7 Parti simillazti ch'ap ch'ap yokaran tjojtsičha. Ch'apinacakazza ancha pajkchiqui, nižaza atipchiqui.

8 Parti simillazti zuma yokquiz tjojtsičha. Nekztan zuma pookchičha. Yekjap simillaqui patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; nižaza yekjap simillaqui sojta tuncan čhjerchiz zapa zkal ozquiz pookchičha; yekjap simillaqui quinsa tuncan čhjerchiz pookchičha.

9 Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

10 Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, nižaza pewczičha, tuž cji-can:

—¿Kjažtiquiztan am nižta quintunacžtankaz žoñinaczquiz tjaajinya?

11 Jesusaqui kjaazičha tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan ch'aman intintazzuca quintunacžtan tjaajnučha. Ančhucaquizkaz Yoozqui zizkatz munčha nii puntunacquiztanaqui. Parti žoñinacžquiziqui Yoozqui ana zizkatz munčha.

12 Jequit zizačhaja, jalla nižquiziqui juc'ant tjaajinz tjaataž cjequičha. Nekztan zumpacha zizniž cjequičha. Jequit ana zizačhaja, jalla niž kuzquiztan kjañtaž cjequičha nii ana intintaztanacaqui.

13 Jalla nižtiquiztan wejrqui tižta quintunacžtan paljayučha. Parti žoñinacaqui weriž paata cheržcumi ana cherchižtakaz cjissa. Nižaza weriž chiita taku nonžcumi, ana nonžnižtakaz tucčha; ana intintazni žoñinacačha ninacaqui.

14 Jalla nižta cjissiž cjen, Isaías profetž taku cumplissa. Jalla tuž Isaiasqui cjiyrchičha:

“Ančhucqui nonznaquičha. Nonžcu, ana intintazaquičha. Nižazaž cheraquičha. Cheržcu, anaž tantiyasaquičha.

15 Tii žoñinacž kuznacaqui chojru cjissičha; ana zumaž nonža. Nižaza čhjucchiz cjenami ana cherzni atčha, zur žoñižtakaz. Jalla nuž cjisnaquičha, ana cherzni cjisjapa, nižaza ana nonžni cjisjapa, nižaza ana kuzquiz intintiñi cjisjapa, nižaza ana wejtquin macjatzjapa. Ana wejtquin tjontiquiztan, ana liwriita cjesačha”.

16 ‘Ančhucčha cuntintu. Ančhucqui cherzni žoñinacčhucčha. Nižaza nonžni žoñinacčhucčha. Ančhucčha Yooziž wintižtaqui.

17 Weraral cjiwčha. Wacchi profetanacami nižaza zuma kuzziz žoñinacami ančhucaž cher-

tanaca cherz zakaz pecatĉha. Pero ana cherchiĉha. Niżaza anĉucaŹ nonŹtanaca nonz zakaz pecatĉha. Pero ana nonziĉha. Anĉuczti cherchinĉucĉha, niżaza nonzinĉucĉha.

¹⁸ Jazic anĉucz nonŹnalla. Jalla tuŹ cjiĉha nii zkala ĉhjacz quintuqui.

¹⁹ Nii jicz latuquiz tjojtsi simillaqui jalla tiŹta Źoņinacaĉha. Ninacaqui arajpach Yooz mantuquiz kamz puntuquiztan nonzcanpacha, ana intintazza. Diabluqui ninacŹ kuzquiz tjonŹcu, ninacaŹ intintazta kjaņĉha.

²⁰ Niżaza nii maz yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tiŹta Źoņinacaĉha. Ninacaqui Yooz taku nonŹcu nii ora cuntintuŹ nonŹa; cuntintuŹ catokĉha.

²¹ Pero ninacaqui ana tjapa kuztan catoktiquiztan zkoluc zep'ichiz zkalaŹtakazza. Jalla niŹtiquiztan ana tjuraquiĉha. Yooz taku criichiŹ cjen, sufraquiĉha; niżaza ĉjaawjkattaŹ cjequiĉha. Jalla nekztan orallaŹ quejpsnaquiĉha.

²² Niżaza nii ĉh'ap yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tiŹta Źoņinacaĉha. Ninacaqui Yooz taku nonŹcu, catokĉha. Pero nekztan juc'anti kuz tjaaĉha tii muntu cusasanacquiz. Wali jiru kamzpanŹ pecĉha. Persun kuzquiz pectiquiztanaqui Yooz taku tjatŹa ninacŹ kuzquiz. Jaziqui ana zuma kamĉha; ana pookņi zkalaŹtakaz kamĉha.

²³ Niżaza nii zum yokquiz tjojtsi simillaqui jalla tiŹta Źoņinacaĉha. Ninacaqui Yooz taku nonŹcu, zuma tjapa kuz catokĉha; zuma intintiĉha. Jalla niŹtiquiztan zuma kamaņĉiz cjissa, zuma pookĉi zkalaŹtakaz. Nii zuma pookņi Źoņinacaqui zuma kamaņĉizpanŹ cjissa, jaknuŹt tsjii simillaqui patac ĉhjerchiz, sojta tunc

čhjerchiz, quinsa tunc čhjerchiz pookčhaja, jalla nižtača.

ANA WAL PASTU QUINTU

²⁴ Tsjii quintužtan quint'ichiča Jesusaqui, tuž cjican:

—Arajpach mantiñi Yooz puntuqui jalla tužuča. Tsjii žoñiqui zuma similla čhjacchiča zkal yokquiz.

²⁵ Tjapa niiž kjuychiz žoñinacaž tjajan, tsjii quinta žoñiqui tjonchiča. Nekztan zkalquiz ana wal pastunaca čhjacchiča. Jalla nuž ana wal čhjaczcu, ojkchiča.

²⁶ Nii tric zkala jecztan, chicapacha pajkchiča nii ana wal pastunacaqui. Nižaza pizcpacha pookchiča.

²⁷ Jalla nii cheržcu, nii piyunanacaqui patrunžquin mazñi ojkchiča. Niižquin mazziča, tuž cjican: “Wejt Patruna, amiž čhjacta simillaqui zumažlaj niiqui, ¿jakziquiztan tii ana wal similanaca pajkchitaya?”

²⁸ Patrunaqui kjaaziča, tuž cjican: “Tsjii quinta žoñiqui nižta paačhani”. Jalla nekztanaqui piyunanacaqui pewcziča tuž cjican: “¿Wejrnacqui nii ana wal pastunaca k'achasaya?”

²⁹ Nii patrunaqui cjichiča: “Ana k'achaquiča. Ana wal pastu k'achcan yekjap tricžtanpachaž k'achnasača.

³⁰ Antiz pizcpacha pajkla, kujich timpu tjonzcama. Jalla nekztan wejt piyunacnacaqui cuchantaž cjequiča. Ninacaqui anawal pastunaca ricujaquiča. Nekztan kojchquiz čhejlznaquiča ujz-

japa. Jalla nekztanaqui tricuz ricujzcu, wejt tiric yaaz kjuyquiz majcznaquiča”.

³¹ Nižaza Jesusaqui tsjii puntuzakaz quint'ichiča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii zoñiqui niž yokquiz mostas similla čhjacchiča.

³² Mostas simillaqui parti simillquiztan juc'ant zkoltallača. Jalla nuž cjenami pajkžcuqui tjapa zkalanacquiztan tsjan pakjiča. Pajk muntiztakaz cjissa. Nekztan wežlanacaqui nii mostas munti itzquiz tjuraž tjacñiž tjonča.

LIWATUR QUINTU

³³ Jesusaqui tsjii quint'ichizakazza, tuž cjican:

—Arajpach Yooz mantiz puntuqui jalla tužuča. Tsjaa maatak žonqui čhjep medida tupžcu nii liwatura jac'uquiz utchinča; nižaza t'ajzinča, tjapa nii t'anti maza tsijtkatzjapa.

³⁴ Tjapa tjaa jintanacami quintunacžtan paljaytatača. Arajpach Yooz puntuquiztan tjaa jincan, Jesusaqui quintunacžtankaz tjaa jinchiča.

³⁵ Jalla nuž tjaa jincan, Jesusaqui tuquita profetaž chiita takuqui cumplissiča. Profetaqui jalla tuž cji rchiča:

“Quintunacžtankaz chiyuča. Tii muntu kallantiquiztan weriž chiita tjaa jintanaca ana intintazzucača. Jalla nii ana intintazanaca paljayuča”.

ANA WAL PASTU QUINTU INTINTAZKATTA

³⁶ Jalla nižta puntunaca chiiz žeržcu, Jesusaqui zoñinacžquiztan ojkchiča; kjuyquiz luzziča. Jalla nicju niž tjaa jinta zoñinacaqui macjatchiča, tuž cjican:

—Nii zkal yokquiz čhjacta ana wal pastu, jalla nii puntuquiztan wejtnacaquiz intintazkatalla.

³⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui intintazkatchiča tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejrtča zuma similla čhjaciñtqui.

³⁸ Nii zkal yokaqui tii muntuča. Nii zuma zalanacaqui cjiča, arajpach Yooz mantuquiz kamñi zoñinacača nii. Ana zuma pastunacaqui diabluz mantuquiz kamñi zoñinacača.

³⁹ Nii ana wal pastu čhjaciñimi diablupachača. Zkala ajz timpuqui tii muntu tucuzinz timpuča. Nii zkala ajzñi piyunanacaqui Yooz anjilanacača.

⁴⁰ Jaknužt nii ana wal pastunaca ricujžcu, ujquin ujzjapa tjojttaž cječhaj niiqui, jalla nižta irataž wataquiča tii muntu tucuzinžcan, ultim juyzuž nekz.

⁴¹ Jalla nii oraqui wejt anjilanaca cuchanžcača, tii muntuquiztan tjapa ana wal zoñinaca ricuji. Wejt anjilanacaqui tjapa ujnaca paakatñi zoñinacami, nižaza tjapa ana wali paañinacami ricujaquiča.

⁴² Jalla nuž ricujžcu, infiernuquin tjojttaž cjequiča kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi anchaž kaaquiča, nižaza waljaž izke kjojznaquiča.

⁴³ Yooz kuzcama kamñi zoñinacazti arajpach Yooz wajtquiz želaquiča, tjuñižtakaz kjancan. Jakziltat nonzñi cjuñchizčhucžlaja, nonžna.

IYA QUINTUNACA

⁴⁴ Arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui jalla tužuča. Tsjii yokquiz pajk paaz čhjojžtatača.

Tsjii žoñiqui nii čhjojžta paaz wajtchiča. Nii wajtžcu, wilta čhjojziča nekzpacha. Ancha cuntintutača. Nekztanaqui tjapa niiž cusasanaca tuyi ojkchiča. Niiž cusasanaca tjuyžcu, nii yoka kjaychiča. Jalla nužuča arajpach Yooz kamañquiz luzqui. Nii kamañaqui čhjulquiztanami juc'anti valorchizza.

⁴⁵ Nižaza arajpach Yooz mantuquiz kamañaqui tužuča. Tsjii tintichiz žoñiqui zuma valorchiz perlanaca kjayi ojkchiča.

⁴⁶ Nekztan tsjii ancha zuma valorchiz perla wajtchiča. Jalla nekztanaqui tjapa niiž cusasanaca tuychiča, nii perla kjayzjapa.

⁴⁷ Nižaza arajpach Yooz mantiz puntuqui tužuča. Tsjii ch'iz tanñi žoñinacaqui niiž ch'iz tanz pajk kotquiz tjojtziča. Jalla nuž tjojtžtiquiztan tjapaman ch'iznaca tanchiča.

⁴⁸ Nekztan ch'iz tanz chjijpztanaqui, kot at tji-iquin jwessiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nijwc julžcu, ch'iz pjalziča. Zuma ch'iznaca canastiquiz yaaziča. Ana zuma ch'iznacazti tjojtchiča.

⁴⁹ Jalla nižta irataž tii muntu tucužinžtanaqui wataquiča. Anjilanacaqui ulanžcaquiča žoñinaca pjali, zuma žoñinaca ana zuma žoñinaca, nii.

⁵⁰ Nii ana zuma žoñinacaqui in fiernuquin tjojttaž cjequiča tsjii kjakchi jurnuquiztakaz. Jalla nekzi ancha kaaquiča, nižaza ižke kjojaquiča.

⁵¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquiz pewcziča, tuž cjican: —¿Ančhucqui tjapa tii weriž chiita quintunaca intintiya?

Nii žejlñi žoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui intintasučha.

⁵² Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tsjii lii tjaajiñi maestruqui arajpach Yooz mantuquiz cjisnaquiž niiqui, tsjii kjuya patrunažtakaz cjissa. Jalla nuž cjistiquiztan niiz ziztanacquiztan zuma tjaajintanaca zizkatasača, tuquita tjaajintami nižaza anzta tjaajintami.

⁵³ Jalla tii arajpach Yooz mantiz puntuquiztan chiiz žeržcu, jalla nekztan Jesusaqui ojkchiča, niiz persun yoka.

⁵⁴ Jalla nicju irantižcu, ajcz kjuyquiz tjaajñi kallantichiča. Nii nonžñi žoñinacqui ispan-tichiča tuž cjican: —¿Jakziquin tii žoñizti ancha tižtanaca zizñi cjissitajo? ¿Kjažt ancha tižta milajrunaca paasajo?

⁵⁵ Carpinterož majchkazza tiiqui. Tiiž maaqui María cjitiča. Nižaza tiiž lajknacacqui Jacoboča, Joseča, Simonača, nižaza Judassa.

⁵⁶ Nižaza tiiž cullaquinacacqui učumnacžtan kamča. Jalla nižtiquiztan, ¿jakziquin tiiqui tižtanaca zizzitajo?

⁵⁷ Jalla nižta pinsitiquiztan ninacacqui Jesu-sižjapa quintra cjissiča. Pero Jesusaqui ni-nacžquiz cjichiča:

—Persun wajtchiz žoñinacami, nižaza persun kjuychiz žoñinacami tsjii Yooziž uchta profetžquiz ana rispitcha. Parti žoñinacazti niizquiz rispitcha.

⁵⁸ Jalla nižtiquiztan nekzi ana ancha milajrunaca paachiča, nii wajtchiz žoñinacacqui Jesu-sižquiz ana criichiž, nekztan.

14

JUAN BAUTISTA CONTA

¹ Jalla nii oranaca Herodes cjita jiliriqúi Jesusiž quintu nonchiča.

² Jalla nuž nonžcu, niž piyunanacžquiz cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchila. Jalla nižtiquiztan walja miljarunaca paazjapa poderchizlani.

³ Jalla nuž tsucchiča Herodes jiliriqúi. Tuquiqui Herodesqui Juan tankatchiča. Chejlžcu carsilquin chjitchiča. Jalla nuž paachiča, niž tjunaž cjen. Niž tjunqui Herodías cjitiča. Tuquiqui naaqui niž jilž tjuntača. Felipe cjitatača Herodes jilaqui.

⁴ Jalla nižta anawali zalziž cjen, Juanqui Herodižquiz chiižinchicha tuž cjican:

—Naa maatak žon anaž am tjun cjichuca. Felipež tjunča naaqui.

⁵ Jalla nuž chiižintiquiztan Herodes Juan conz pecatča. Pero žoñinaca ekskú ana atchiča. Tjapa žoñinacaqui Juanžquiz rispitchiča tuquita Yooz taku parliñi profetažtakaz.

⁶ Nii Herodesqui niž persun cumpleañ tjuñquiziqui pjijsa paachiča. Jalla nuž pjijsa paan, naa Herodías majtqui ulanžquichinča, invittaž žoñinacž yujcquiz tsati. Jalla nuž tsatan ancha justassiča Herodesqui.

⁷ Zuma tsattiquiztan Herodesqui taku onziča, tuž cjican:

—Chjulum mayčhaja, jalla nii tjaasača.

⁸ Ima mayan maaqui mataquiz mantichinča, Juanž acha mayzjapa. Jalla naaža maaž chiita takucama Herodesquiztan maychinča, tuž cji-can:

—Tsjii chuwquiz Juan Bautistaž acha tjaalla.

⁹ Jalla nuž maytiquiztan Herodesqui llact'azziča. Pero invittaž žoñinacaž nonznan taku onziča. Jalla nižtiquiztan naaža maytacama mantichiča.

¹⁰ Juanqui carsilquiz želatča. Jalla nijwc cuchanchiča, Juanž acha pooti.

¹¹ Jalla nekztanaqui tsjii chuwquiz acha zji-čzcu, naaquiz tjaatatača. Nekztan naaqui maaquinž tjaachinča.

¹² Jalla nii quintu nonžcu, Juanž tjaajinta žoñinacaqui Juanž curpu chjichi tjonchiča. Nekztanaqui nuž chjichcu niž curpu tjatziča. Jalla nuž tjatžcu, Jesusižquin mazñi ojkchiča.

LULZ CHJERI TJAATA

¹³ Nii quintu nonžcu Jesusaqui najwk ojkchiča, ana žoñi žejlž yokquin. Warcuquiz ojkchiča. Pero žoñinacaqui nuž ojkchi quintu nonchiča. Jalla nekztanaqui ninacaqui nii yokaranpacha wajtanacquiztan ulanchiča. Jesusižquin wilita zali kjojchin ojkchiča.

¹⁴ Warcuquiztan ulanžcu Jesusaqui tama žoñinaca cherchiča. Jalla nuž cheržcu niž kuzquiz sint'ichiča ninacžtajapa. Nekztan zijjeta laanaca čhetinchiča.

¹⁵ Waj zezi cjisnan niž illzta žoñinacaqui Jesu-sižquin tjonchiča, tuž cji-can:

—Waj zezilla. Čjери pecča. Tii yokquiziqui anaž čjери žejl-la. Jalla nižtiquiztan tii žoñinaca

cutzna. Okaj cjee, joch kjuyaran čhjeri kjayžcumi lulačhani tinacacni.

¹⁶ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Anaž cucta cjesača. Ančucaž čhjeri tjaaquiča.

¹⁷ Nekztanaqui ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejtnacalta ana lujlz čhjeri žejlča. Pjijska t'antalla pizc ch'iztankaz žejlča.

¹⁸ Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Nii čhjeri wejtzquiz zjijca.

¹⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui žoñinacžquin mantichiča, pasturan julzna cjee. Jalla nuž julzkatžcu nii pjijska t'anta nii pizc ch'iz persun kjaržtan tanziča. Tanžcu tsewcchuc arajpach kjutñi cherziča, nižaza Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztanaqui t'anta kjolžcu tjaaajinta žoñinacžquiz tojunchiča. Nekztan ninacaqui parti žoñinacžquin partir paychiča.

²⁰ T'antanaca ch'iznaca lujlžcu liwjpača nii žoñinacaqui chjekchi cjissiča. Nižaza nii t'antiquiztan nii ch'iznacquiztan žejtchinacaqui tuncapan canasta chjippi ricujtača.

²¹ Jalla nii t'anta ch'iz lujlchi žoñinacaqui pjijska warank luctakanacatača. Maatakanacami oc-jalanacami ana kantatača nii oraqi.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUŃ OJKCHA

²² Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaaajintanaca warcuquiz luzkatchiča, niž tuqui kota kakjayajo tsjii latu kotquin irantizcama. Jesusazti nii žejlñi žoñinacžquiz persun kjuyquin okaj cjican nijwctan najwkchuc cuchanchiča.

23 Jalla nuž cuchanžcu Jesusaqui curulla yawchiča, zinalla Yooz Ejpžtan parlisjapa. Jalla nuž mayizan ween cjissiča. Nicju zinatača Jesusaqui.

24 Nii oraqui niiž tjaajinta žoñinacaqui kotž tayp-iquin okatča. Tjamiqi warcuž quintra walja tjamatča. Nižaza kjaz ljojkimi warcu waljaž aytinguiskatatča.

25 Wali chawc kjantati Jesusaqui ninacžquin žcatžinchiča, kjaz juntuñ ojkan.

26 Niiž tjaajinta žoñinacaqui, Jesusa kjaz juntuñ tjoñi cheržcu, ancha tsucchiča, nižaza kjawchiča, tuž cjan:

—Cuntinažlani —cjan kjawchiča.

27 Pero ninacaž kjawan Jesusaqui ninacžquiz paljayžquichiča, tuž cjan:

—Tjup kuzziz cjee. Wejrpanča. Anaž tsuca.

28 Nekztanaqui Pedruqui paljaychiča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, amžlaj niiqui, wejr kjawznalla kjaz juntuñ ojczjapa am irantiscama.

29 Jesusaqui niižquiz cjichiča:

—Pichalla amqui.

Nekztanaqui Pedruqui warcuquiztan ulanžcu, kjaz juntuñ oki kallantichiča, Jesusa jakziquin tjenatčaja, jalla nicju.

30 Nii walja tjamiž cjen tsucchiča. Tsuczcu, kjazquiz luzi kallantichiča. Nekztan kjawchiča, tuž cjan:

—Wejt Jiliri, wejr yanapalla, wejr žejtkatalla.

31 Nii orapacha Jesusaqui Pedruž kjara tanziča, nižaza niižquiz cjichiča:

—Ancha upa kuzzizamčha amqui. ¿Kjažtiquiztan am kuz turwayskatchamtaya?

³² Ninacaž warcuquin luztan, tjamiqi zekchiča.

³³ Jalla nii cheržcu warcuquiz žejlñi zoñinacaqui Jesusiž yujcquiz quillziča, tuž cjican:

—Chekapan werara Yooz Maatimkalala amqui.

LAANACA CHJETINTA

³⁴ Jalla nuž kota kajžcu, Genesaret cjita yoka irantichiča.

³⁵ Nii yokchiz zoñinacaqui Jesusa pajchiča. Jalla nekztan “Jesusa tekz žejlča”, cjican liwj nii yokaran mazmazziča. Nii quintu maztiquiztan tjapa laanaca zjijcchiča, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju.

³⁶ Nii zoñinacaqui Jesusižquiz walja rocchiča, tuž cjican: —Am zquit puntalla mekaz lanzkatžinalla. Tjapa lanzñi zoñinacaqui žejtchi cjissiča.

15

UJ PUNTU

¹ Jalla nekztanaqui tsjii kjaž fariseo zoñinacaqui nižaza tsjii kjaž lii tjajjiñi maestruncžtanpacha Jesusižquiz macjatchiča. Ninacaqui Jerusalén wajtquiztan tjonchiča. Jesusižquiz pecunchiča, tuž cjican:

² —¿Kjažtiquiztan amiž tjajjintanacaqui učhum tuquita atchi ejpnacž custurumpi ana cazjo? Ana kjara awjžcu, lujl-la.

³ Pero Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Ančhuczti, ¿kjažtiquiztan Yooz mantita lii ana cazjo? Nii lii caz cjenpacha persun custurumpinacakaz paala ančhucqui.

⁴ Yoozqui tuž cjichiča: “Am maa ejpmi rispitaquiča”. Nižaza cjichiča: “Jequit persun maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui contaj cjila”.

⁵ Pero ančhuczti tuž tjaajinčhucča: Zoñiqui persun maa ejpžquin chiyasača, tuž cjan: “Am anal yanapasača. Tjapa wejt cusasanaca Yoozquin tjaatača nekztan”.

⁶ Jequit nižta chiyachaj niiqui, niiž persun maa ejpžquiz anaž yanapchuca cjesača. Jalla nuž tjaajincan ančhucqui Yooz mantita ana walkatchinčhucča, persun custurumpi jarukaz ojkzjapa.

⁷ Ana wal kuzziz zoñinaca. Isaías cjita profetaqui ančuca puntuquiztan zuma kjana cijrchiča, tuž cjan:

⁸ “Tii zoñinacaqui atžtankaz wejtquiz rispitcha. Pero tinacz ultim kuzzti wejtquiztan ažquinča. Nižaza wejr anaž rispitcha.

⁹ Tinacaqui inakaz wejtquin custurumpi paača. Tinacz tjaajintanacaqui zoñiž mantitakazza”.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zoñinaca kjawziča, nižaza tuž cjichiča:

—Nonžna, nižaza intintazni kuzziz cjee.

¹¹ Anaž zawnctan kjuylchuc zoñž atquiz luzniqui uj cjesača zoñžquiziqui. Antiz zoñž atquiztan ulanñi, jalla niiž uj cjesača zoñžquiziqui.

¹² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusiž tjaajinta zoñinacaqui niižquin macjatchiča, nižaza

cjichiča:

—Nii fariseo zoñinacaqui am chiita taku nonžcu ancha žawjwatčha. ¿Nii ana naychamjo?

¹³ Pero Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cji-can:

—Jakzilta zkalat wejt arajpach Yooz Epiž ana čhjacta cječhaja, jalla nii zkalaqui zep'iztanpacha kajlžtaž cjequiča.

¹⁴ Ninacžquiz ana chjijquiza. Ninacaqui zur zoñinacažtakazza. Yekja zuranacžquiz irpican, pucultanpacha wali ojtquiz tjojtsnasača.

¹⁵ Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Tii puntuquiztan wejtnacaquiz tjaaajnalla.

¹⁶ Jesusaqui cjichiča:

—¿Ančhucqui zakaz ana intintiya?

¹⁷ Tjapa atquiz luzñi čhjeriqui pjuchquiz luzza, nekztan wir kjutñiž ulanča. ¿Jalla nii ana intintiya?

¹⁸ Pero atquiztan ulanñi chiitaqui kuzquiztan tjonča. Jalla nii zoñžquiziqui uj cjesača.

¹⁹ Kuzquiztanpanž ulanča tižtanaca, ana wali pinsinacaqui, nižaza zoñi conzqui, nižaza adulteriuquiz ojklayzqui, nižaza yekja maatakžtan žejlzqui, nižaza cusasanaca kjañzqui, nižaza toscar taku chiizqui, nižaza ana wal taku joojoozqui.

²⁰ Jalla nižtanaca uj cjesača zoñžquiziqui. Pero ana kjara awjžcu, jalla nižta lujlžcu, anapan uj cjesača. Jalla niiqui zoñž custurumpikazza.

YOOZQUIN KUZUZ MAATAKA

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ojkchiča Tiro nižaza Sidón cjita yokquin.

²² Jalla nijwc želan tsjaa cananea yokchiz žoñqui Jesusižquiz tjonzinča, kjawcan:

—Wejt Jiliri. Davidž majchmajtquiztan tjonñi. Wejr oksnalla. Wejt majtqui zajraž tantača. Jalla nižtiquiztan ana wira wali laača.

²³ Jesusaqui ana čhjulumi kjaaziča. Jalla nekztan niž tjaajinta žoñinacaqui roqui tjončiča, tuž cjican:

—Tsjika oka cjee. Učhum wirquiz kjaw jawi apžquiča.

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichiča Israel wajtchiz žoñinacžquin, ninacžquinkaz. Nii Israel žoñinacaqui katchi uuzanacažtakazza.

²⁵ Pero naa maatak žoñqui macjatžquichinča, nižaza niž yujcquiz quillzinča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejr yanapt'alla.

²⁶ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—Maatinacž t'anta ana kjañasača, pawcžquin tjaazjapaqui. Jalla niiqui ana wali cjesača.

²⁷ Jalla nuž chiižinta cjenami naaqui cjichinča:

—Jesalla, wejt Jiliri. Pero pacunacami patrunaž mizquiztan tjawkzi čherilla lujlča.

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla, walja Yoozquin kuzzizamča. Jaknužum am pecčhaja, nužoj cjila.

Jalla nii orapacha naaža majtqui žejtchi cjissinča.

LAANACA CHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nijwctan ulanchiča, Galilea cjita kot ata watchiča. Nekztan tsjii curulla yawžcu julziča.

³⁰ Tama zoñinacaqui irantižquichiča, jakziquin nii želatčhaja, jalla nicju. Ninacaqui laanaca zji-jcchiča, zuch zoñinaca, zur zoñinaca, ana chiiñi zoñinaca, čhjojritžta zoñinaca, tјapaman laanaca, jalla ninaca zjiјctatača, Jesusiž yujcquin. Jesusaqui ninaca liwj čhjetinchiča.

³¹ Jalla nuž cheržcu, zoñinacaqui ancha ispan-tichiča. Ana chiiñi zoñinacaqui chiiñi cjissiča. Chjojritžta zoñinacaqui žejtchi cjissiča. Zuch zoñinacaqui ojklajni cjissiča. Zur zoñinacaqui cherñi cjissiča. Jalla nuž cheržcu zoñinacaqui walja Yooz honora waytichiča, “Israel zoñinacž Yooz ancha honorchiz cjilalla”, cjican.

JESUSAQUI CHJERI TJAACHA

³² Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta zoñinaca kјawžcu, tuž cjichiča:

—Tii zoñinacžtajapa kuzquiz anchal sint'uča. Chjep maj wejttan chica žejlča, nižaza ana čhjul čhjerchizza. Persun kјuyanacquin anal cutz pecučha ana lujlchi cjen. Tinacaqui ana lujlchi okaquiž niiqui, jicžaranž tismayasača.

³³ Nekztan niž tjaajinta zoñinacaqui cjichiča:

—¿Jaknužt čhjeri cunsicas, tii wacchi zoñinacžtajapajo? Tii yokquizic anaž kјajzmi žejlča.

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjaž t'antichizt ančhucjo?

Ninacaqui kјaaziča, tuž cjican:

—Pakallak t'antača, nižaza tsjii kjaž ch'iznacžtan.

³⁵ Jalla nekztan Jesusaqui nii zoñinacžquiz mantichiča, yokquiz julznajo.

³⁶ Nekztan persun kjaržtan nii pakallak t'anta ch'iztanpača tanzicha. Jalla nekztan Yoozquin gracias cjican tjaachiča. Nekztan nii t'antanaca ch'iznaca kjolkjolziča. Nekztan niiž tjaajinta žoñinaczquiz toj tojziča. Nekztan ninacazti partir paychiča nii tama žoñinaczquiz.

³⁷ Tjapa nii tama žoñinacazti čhjeri lujlžcu chjekchi cjissiča. Nižaza žejtchinacaqui pakallak canasta chjijpi ricujtatača.

³⁸ Pusi warank luctak žoñinacatača lujlchiqui. Nižaza nii oraqui maatakami ocjalami muzpa želatčhay, pero ana kantatača.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii žoñinaczquiz liwj cuchanchiča okajo. Niimi warcuquin luzziča. Nekztan Magdala cjita yokquin ojkchiča.

16

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

¹ Fariseo žoñinacami, saduceo žoñinacami Jesusa cherzñi ojkchiča. Jesusiž quintra uj jwes pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiztan maychiča, arajpach milajru tjeeznajo, tsjii sinalažtakaz.

² Jesusaqui ninaczquiz kjaaziča, tuž cjican:

–Zezilla arajpach tsjiri ljoc cjissi cjen, “Jakac zuma tjuñiž cjequiča” cjiñčucča.

³ Nižaza wentan tjuñi tjewktan arajpach tsjiri ljoc cjissi cjenaqui, walja tsjiri cjenaqui, “Tonjiqui ana zum tjuñiž cjequiča” cjiñčucča. Ana zum kuzziz žoñinaca. Ančhucqui tsewcta tsjiri cheržcu, zuma tjuñi ana zuma tjuñi cječhaja, jalla

nii zumpacha zarayiñchuccha. Pero ančhucqui weriž paata sinalanaca cheržcu, ana zuma zarayiñchuccha.

⁴ Ana zum kuzziz žoñinacaqui Yoozquiztan zarakchiž cjen, sinala sinala mayča. Ančhucžtajapa Jonás puntuqui siñalažtakaz žejlča. Ana iya tjeežta cjequiča. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui ninacžquiztan zarakchiča.

⁵ Niiž tjaažinta žoñinacaqui kotquin tsjii latu kajkchiča. Nižaza t'anti žaka chjitz tjatstkalča.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:
—Tii taku nonžna. Fariseo žoñinacž liwaturžquiztanami nižaza saduceo žoñinacž liwaturžquiztanami zumpacha cwitasaquiča.

⁷ Jalla nii chiita nonžcu, tjaažinta žoñinacaqui ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zijjctača, jalla nižtiquiztan nižta chiiča.

⁸ Jesusaqui ninacž pinsita zizcu, ninacžquiz paljaychiča tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančhucqui t'antiquinkaz pinsejo? Ančhucqui ancha upa kuzzizčhuccha.

⁹ Anapanž ančhucqui wira intintas, žtižta ana cjuñžjo? Pjijska t'antiquiztan pjijska warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan žkjaž canasta nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?

¹⁰ Nižaza pakallak t'antiquiztan pusi warank luctak žoñžquiz partir payžcu lujlkatchinla. Nekztan žkjaž canastat nii žejtchi t'antanaca ricujtataya?

¹¹ Fariseo žoñinacž puntuquiztanami nižaza saduceo žoñinacž puntuquiztanami, jalla nii liwatur

puntu chiichincha. Jalla nii chiitaqui anača ultim t'anti puntuquiztanaqui. ¿Anaž nii intintas, ančhucya?

¹² Jalla nekztanaqui ninacaqui zumpacha intintazziča. Jesusaqui ultim t'anti liwaturquiztan ana nii puntu chižinchiča. Pero fariseož tjajinta puntuquiztan nižaza saduceož tjajinta puntuquiztan, jalla nii puntu chižinchiča, jalla nii tjajintanacquiztan cwitasaquiča, cjican.

¿JECT JESUSAQUI?

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Cesarea de Filipino cjita yokquin ojkchiča. Nii irantižcu, niiž tjajinta žoñinaczquiz pewcziča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewcta cuchanžquita Yooz Zoñtča. Zoñinacaqui wejt puntuquiztan ¿kjažt cjeejo?

¹⁴ Ninacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Yekjapanacaqui am puntuquiztan tuž cjicha: “Juan Bautistača niiqui”. Yekjapanacaqui cjiča, “Eliassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Jeremiassa niiqui”. Nižaza yekjapanacaqui cjiča, “Tsjii yekja profetača niiqui”.

¹⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz pewcziča, tuž cjican:

—Ančhuczti wejt puntuquiztan ¿kjažzaž cjeejo?

¹⁶ Simón Pedruqui tuž cjichiča:

—Yooziž uchta Cristumča amqui, žejtñi Yooz Maatimča.

¹⁷ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Simón, Jonás maati, jalla nuž chiitiquiztanaqui cuntintum cjee amqui. Anaž jakzilta žoñimi amquiz nii tjajinchiqi. Wejt arajpach Yooz Ejppankazza am zizkatchiqui.

18 Amquiz cjiwčha. Tekztan najwkchuc amqui Pedro cjitam cjequičha. Nižaza tii maz simintuchiz wejrqui wejt icliza kjuyačha. Wejt iclizaqui wejtquin kuzziz žoñinacačha. Ticzmi wejt iclizquiztan ana atipasačha.

19 Wejrqui amquiz llawižtakaz poder tjaačha žoñinaca arajpach Yooz mantuquiz luzkatzjapa. Tii muntuquiz amqui jequit Yooz mantuquiz luzkatačhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquin luzkatta zakaz cjequičha. Nižaza tii muntuquiz jequit Yooz mantuquiz ana luzkatačhaja, jalla ni-iqui arajpach Yooz wajtquin ana luzasačha.

20 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Anaž jeczquizimi maznaquičha, “Niičha Cristuqui” cjicanaqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ PUNTU CHIICHA

21 Nekztan najwkchuc Jesusaqui tjaajinta žoñinacžquiz niž ticz puntuquiztan paljayi kallantichičha, tuž cjican:

—Wejrqui Jerusalén watja ojkstančha. Jalla nicju nii wajtchiz jilirinacami, nižaza timplu jilirinacami, nižaza lii tjaajiñi maestrunacami jalla ninacaqui wejr walja sufriskataquičha. Ultimquiz-iqui wejr conaquičha. Jalla nuž contiquiztan čhjep majquiztan jacatatačha.

22 Nekztanaqui Pedruqui Jesusa tsjii latu chjitchičha, chiižinzjapa. Chiižinžcan, tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, amiž nuž chiitacama Yooz Ejpqui anaj niic nuž munlalla. Amquiz anaj nižta watlalla.

23 Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui Pedruž kjutñi kjutzicha, tuž cjican:

—Satanás, wejtquiztan zaraka. Amqui wejr ujquiz tjojtskatz peccha. Am kuz pinsitaqui anaž Yooz pinsita, antiz žoñiž pinsitakazza.

24 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz cjichicha:

—Jequit wejttan chica kamz pecchaj niiqui, primiruqui persun kamañ wiraqui tjatzla. Sufri-japaqui listoj cjila, ticzcama. Nekztan wejttan chicaž kamaquicha.

25 Jakziltat persun kamañ wira ana tjats pecchaj niiqui, arajpach kamañquichicha. Jakziltat wejt laycu persun kamañ wira tjatznačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquicha.

26 Tsjii žoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca kanasačha. Pero nekztan infiernuquin okaquič žoñiqui, tjapa nii kanta cusasanaca, žchjuljapat sirwejo? Inakaz cjequicha. Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paaztanac kjayasačha.

27 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtcha. Tsjii noojiqui wejrqui wejt anjilanacžtan quejpžcačha; wejt Ejpž wali aztan quejpžcačha. Jalla nuž quejpžcu, wejrqui zapa maynižquiz tjaačha, jaknužt kamčhaja, jalla nii jaru tjaačha.

28 Weraral cjiwčha. Tsjii noojiqui wejrqui mantiz poderžtan tjonachha. Yekjap tekzi žejlñi žoñinacaqui nii noojcama ana ticznaquicha.

17

JESUSAQUI TSJEMATAZ CJISSICHA

¹ Sojta tjuñquiztan Jesusaqui Pedružtan, Jacobžtan, Juanžtan, Jacobož lajk, jalla ninaca chjitchičha. Ninacžtan alaja nuž pajk curquin ojkžcu, yawchiča.

² Jalla nicju ninacž yujcquin tsjemat chercherchiz cjissičha. Jesusiž yujcqui walja c'ajñi cjissičha tjuñižtakaz. Nižaza niž zquitimi muzpa llijñi cjis-sičha, nižaza ancha chiwi.

³ Nii orapacha Mojestan Eliastan parizichiča. Nii pucultan zoñiqui Jesusižtan parlican želatča.

⁴ Jalla nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, tekz žejlzqui walikazza. Am pecaquiz niiqui, čjep chjujlli kjuyaž kjuyača wejrnacqui, tsjiiqui amta, tsjiiqui Moiesta, tsji-iqui Eliasta.

⁵ Pedruž nuž chiyan, zuma kjañi tsjiriqúi ni-nacžquiz urpuntichiča. Tsjirquiztan tsjii jora chiižquichiča, tuž cjican:

—Tiiča wejt k'ayi Maatiqui. Tiiž cjen anchal cuntintutča. Jalla tiž takunaca catoka.

⁶ Jalla nii chiižquita nonžcuqui, nii čjep tjaa-jinta zoñinacaqui yokquiz tuzi t'okziča. Muzpa tsucchiča.

⁷ Jalla nuž tuzi t'okzi želan, Jesusaqui ninacžquiz macjatžquichiča. Ninacžquiz kjaržtan lanlanžinchiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Anača tsuca.

⁸ Ninacaqui acha waytižcu Jesusa alajakaz cherziča, ana iya jecmi cherchiča.

⁹ Nekztanaqui curquiztan chjijwžcan, Jesusaqui ninacžquiz mantichiča, tuž cjican:

—Anaž jeczquizimi nii ančucaž cherta maznaquiča, weriž ticziquiztan jacatatta, jalla nicama.

¹⁰ Nekztanaqui niiz tjaajinta zoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—Lii tjaajiñi maestrunacaqui cjiñiča, primero Elías profetaqui tjonstanča, nii. ¿Kjažtiquiztan nii maestrunacaqui nižta chiiya?

¹¹ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ultimupanž Eliasqui wejt tuqui tjonchiča. Niiqui tjappachaž tjacziča, wejr tjonzjapa.

¹² Wejrqui cjiwča. Eliasqui tjonchitala. Pero lii maestrunacaqui nii Elías ana pajchila. Antiz ninacž kuzcama nii Elías čhjulumi sufriskatchiča. Nižaza ninacaqui wejrzakaz ancha sufriskataquiča.

¹³ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii tjaajinta zoñinacaqui tantiyazziča, Juan Bautistača Eliasqui, nii.

TSJII MAJCHQUI ZAJRAZ TUCKATTA

¹⁴ Jalla nekztanaqui curquiztan chjiwžcu, parti zoñinacžquiz irantižquichiča. Nekztan tsjii zoñiqui Jesusižquiz macjatžcu, niiz yujcquiz quillziča. Nižaza tuž cjichiča:

¹⁵ —Wejt Jiliri, wejt majchquiz okžnalla. Niiqui t'ucñipanča. Ancha sufriča. Avisac ujquiz tjojtša, nižaza kjazquiz zakaz tjojtša.

¹⁶ Tekz zjijcchinča am tjaajinta zoñinacžquiz. Ninacaqui ana čhjetñi atchiča.

¹⁷ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii timpuquiz kamñi zoñinacaqui ana Yoozquin kuzzizza, ana zumača. ¿Čhjulorcamat wejr

ančhucatan želaqui? ¿Ĉhjulorcamat ančhucaquiz awantaqui? Wejtquin zjijca nii am majch.

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii majch tanñi zajra ujziča; nekztan chjatkatchiča. Jalla nii orapacha žejtchi cjissiča.

¹⁹ Jalla nekztanaqui tjaajinta žoñinacaqui Jesu-sižquiz zinapora pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui zajraž tanta žoñi ana čhjetñi atchintaya?

²⁰ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Ančhucqui anača Yoozquin tjapa kuzziz. Jalla nižtiquiztan ana chjatkati atča. Weraral cjiwča. Tsjii mostasa cjita simillaqui koltallača. Chjactiquiztan walja pakjiž pakčha. Yoozquin tjapa kuzzizčhuc cječaj niiqui, jalla tuž paasača. Tii curumiž mantasača, tuž cjican: “Tekztan najwk oka”. Jalla nuž mantitiquiztan curuč okasača. Tjappacha čhjulumi paasača ančhucqui, ultimu Yoozquin tjapa kuztan cječaj niiqui.

²¹ Pero tii punta zajra chjatkatzjapa, Yoozquin mayiziz waquiziča. Nižaza ayunas waquiziča.

²² Galilea yokaran juntupacha ojklaycan, Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinacžquiz chiichiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejrqui žoñinacž kjarquin intirjital cjeeča.

²³ Nižaza contal cjeeča. Nižaza čhjep majquiz-tanzi jacatatača.

Jalla nuž chiitiquiztanaqui ancha llaquis-katchiča nii tjaajintanacžquiz.

TIMPLU IMPUESTO

24 Nekztan Jesusižtan niž tjaajintanacžtanpacha Capernaum watja irantichiča. Nekztan timplujapa impuesto cobriñinacaqui Pedružquin chertzñi ojkchiča. Jalla nižquin zalžcu pewcziča tuž cjican:

—¿Ančhuca tjaajiñi maestruqui timplu impuesto ana pacñikaya?

25 Pedruqui kjaaziča, tuž cjican:

—Impuesto pacñipančhay.

Jalla nekztanaqui Pedruqui kjuyquiz luzziča, jakziquin Jesusac želatčhaja, jalla nicju. Ima Pedruž chiyan, Jesusaqui nižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Simón, ¿tii tantiya? Tii muntuquiz žejlñi jilirinacaqui impuesto cobriñiča. ¿Jakziltižquiztan cobriya? ¿Persun wajtchiz žoñinacžquiztankaya? už ¿yekja wajtchiz žoñinacžquiztan, ja'?

26 Pedruqui kjaaziča tuž cjican:

—Yekja wajtchiz žoñinacžquiztanpanča.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Jalla nižtiquiztan nii jilirinacž persun wajtchiz žoñinacaqui impuestonaca ana pacasača.

27 Jalla nuž cjenami, anaž jecmi učhum quinta iñiziñi cjiskatz pecuča. Jaziqui kotquin oka. Nekztan ch'iz tanzjapa kjazquiz anzuelo tjojtznaquiča. Pimiru tanzi ch'iz lecznaquiča. Nii ch'iz ata waakatžcu, tsjii paaz wachaquiča. Nii paazqui wejt impuestojapa, nižaza am impuestojapa wacaquiča. Nii paaz chjicha, učhum impuestonaca paczjapa.

18

¿JECT TUCQUIN CJES?

¹ Jalla nii orapacha tjaajinta žoñinacaqui Jesu-sižquiz macjatžcu pewcziča, tuž cjican:

—Arajpach Yooz wajtquiz, ¿ject juc'ant pajk puestuquin uchtaž cjeequi?

² Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii uza kjawziča. Nii uza ninacž taypiquiz tsijtskatchiča.

³ Nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwča. Ančhucqui tii ocjalž kuz irata, nižta kuzziz pecča. Ančuca kuz ana campiita cječhaj niiqui, arajpach Yooz wajtquiz anapan luzasača.

⁴ Jalla nižtiquiztan tii ocjalž kuz irata, jalla nižta humilde kuzziz cjis waquiziča. Jakziltat nižta kuzziz cjisnaquiž niiqui, jalla niča arajpach Yooz wajtquiz juc'ant honorchizqui. Juc'ant zuma puestuquiz uchtaž cjequiča.

⁵ Jequit weriž cjen tsjii ocjalažtakaz humilde kuzziz žoñi risiwčhaja, jalla niiqui wejrzakaz risiwča.

PAAZQUIZTAN CWITASA

⁶ Nižaza jakzilta humilde kuzziz žoñit wejtquin tjapa kuztan criyačhaja, jalla nižžquiz ana jakziltami ujquiz tjojtskatz waquiziča. Ujquiz tjojtskataquiž niiqui, nii ujquiz tjojtskatñi žoñž jorquiz tsjii pajk molinu tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquiziča. Jalla nii tsjan cusaž cjesača nii ujquiz tjojtskatñi žoñžtaqui.

⁷ ¡Zoñinacajay! Ujquiz tjojtaquiĉha, niŕaza ujquiz tjojtskataquiĉha. Pero nekztan ana walinaca tjon-aquiĉha. Tii muntuquiz ujquiz tjojtskatñinaca panŕ želaquiĉha, pero nii ujquiz tjojtskatñinacaqui ninacŕtajapa ana waliŕ cjequiĉha.

⁸ ¡Jalla niŕtiquiztan am kjaradžlaj uŕ kjojchaŕlaj ujquiz tjojtskatĉhaja, nii uj paañi kjara cjicu uŕ kjojcha cjicu pootzna, niŕaza najwk tjojta. Jalla nuŕ tsjii kjara cjicu uŕ tsjii kjojcha cjicu pertissi cjenami am parti curpuqui ana infiernuquin tjojtaŕ cjesaĉha. Jalla nuŕ waliŕ cjesaĉha.

⁹ Niŕaza am ĉhjujcqui ujqquiz tjojtskatĉhaja, jalla nii ĉhjujcqui lecŕna, niŕaza najwk tjojta. Yooztan wiñaya kamzjapaqui tsjii ĉhjujquiqui pertissiŕ cjequiŕ niiqui, waliŕ cjequiĉha. Tjapa curpuqui infiernuquin tjojttaŕ cjequiŕ niiqui, ana waliŕ cjequiĉha.

ZARAKCHI UUA QUINTU

¹⁰ ‘Humilde kuzziz ŕoñinacŕtan ana ĉjaawjkata. Anĉhucaquiz cjiwĉha, ninacŕ anjilanacaqui wejt arajpach Yooz Ejpŕ yujcquiz ŕejlñipanĉha.

¹¹ Wejrqui tsewctan cuchanŕquita Yooz Zoñtĉha. Wejrqui tii muntuquiz tjonĉinĉha, ujquiz kamñi ŕoñinaca liwriizjapa.

¹² ‘¿Jalla tii tantiya? Tsjii ŕoñiqui patac uuzichiztaĉha. Patac uuziquiztan tsjiillaqui yekjaquin zaraktan, nii ŕoñiqui nii llatuntunc llatuncani uuzinaca curquin ecaquiĉha, zarakchi uua kjurŕquizjapa.

13 Nižaza katchi uuza wachaquiž niiqui, nekztan walja chipznaquiča ana zarakchi uuzanacžquiztan juc'anti.

14 Jalla nižta irata ančhuca arajpach Yooz Ejpqui humilde kuzziz žoñinacžquiztan anapan jakzil-tami pertita cjis munča.

UJ PERTUNZ PUNTU

15 'Am jilaqui am quintra ana wali paaquiž ni-iqui, jalla nižtan zinapora palt'a, niž ana wali paata ujquiztan "ujchizpanča" cjican cjeequi. Jalla nuž amiž chiižintiquiztan catokaquiž niiqui, nii jilaqui ricujta cjequiča.

16 Zinapora chiižintiquiztan ana nonz pecaquiž niiqui, nii uj paañi jilžquiztan okaquiča. Nekztan iya pucultan jila kjawžcu, wilta nii uj paañi jilžquin okaquiča, niž paata uj tjeezjapa. Jalla nuž paažcu pucultan cjicu už čhjepultan cjicu testič žaypiqueiz niž paata uj tjeežta cjequiča.

17 Nii uj paañiqui anapanž niž uj maz pecaquiž niiqui, jalla nii puntuquiztan tjapa icliz jilanacžquin maznaquiča. Anapan niž uj maz pecaquiž niiqui, ana Yoozquin criichi jilažtakaz čhejlnaquiča, nižaza impuesto cobriñi žoñižtakaz.

18 Ultim weraral cjiwča. Tii muntuquiz jequit am čhelačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž čhejlta zakaz cjequiča. Nižaza tii muntuquiz jequit am cutznačhaja, jalla niiqui arajpach Yooziž cutžta zakaz cjequiča.

19 Tii zakal chiižinuča. Tii muntuquiz pucultan ančhucqui tsjiikaz Yoozquiztan mayaquiž niiqui,

ančucaquiz tjaataž cjequiča. Wejt arajpach Yooz Ejpqui ančucaž mayta tjaaquiča.

²⁰ Nižaza tsjii pucultanami čjepultanami wejtquin kuzziz cjen wejt tjuuquiz ajcnaquiž niiqui, jalla ninacž taypiquiz wejrzakaz želača.

²¹ Wiruñaqi Pedruqui Jesusižquin pewczñi ojkchiča. Zalžcu, jalla tuž pewcziča:

—Wejt Jiliri, ¿Kjaž wiltamiž wejt jilaqui wejt quintra uj paažcu pertuna mayisasaya? ¿Nižaza wejrqui kjaž wiltat pertunasaya? ¿Pakallak wilta pertunasaya?

²² Jesusaqui niizquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui cjiwča, anaž pakallak wilta cjesača. Antiz pakallak tunc pakallakuni wiltan wiltan pertunasača.

KAJCHIZ ZOÑI QUINTU

²³ Arajpach Yooz mantiz puntuquiztan jalla tuzuča. Tsjii chawc jiliriqui piyunanacžquiz kaja packatz pecatča.

²⁴ Jalla nuž packatan tsjii kajchiz žoñiqui zjiçtatača. Nii žoñiqui walja kajanacchiztača, tsjii kjaž millona.

²⁵ Nii piyunžtaqui anaž pacz paaz želatča. Nekztan patrunaqui jalla tuž mantichiča: “Tii žoñi tuya, paaz cunsiczjapa. Nižaza niiz tjunmi, ocjalanacami, tjapa niiz cusasanacami liwj tuyła kaja pacz paaz cunsiczjapa”.

²⁶ Nekztanaqui nii piyunaqui patrunž yujcquiz quillziča, nižaza roct'ichiča, tuž cjican: “Wejt patruna, pertunalla. Tjappachal pacača”.

27 Nižtami patrunaqui ancha okzičha; nižaza nii kaja ana cobrichičha. Jalla nižtiquiztan liwrii cjissičha nii kajquiztan.

28 Wajilla nii piyunaqui nijwctan ulanžcu tsjii piyun maztan zalchičha. Nii piyun maziqúi tsjii kjažtalla kajatačha nii pertunta piyunžquiz. Nekztan nii pertunta piyunaqui jor t'ullcu tanchičha, nii packatzjapa, tuž cjican: “Kajquiztan tjappacha paca”.

29 Jalla nekztanaqui nii piyun maziqúi niíž yujcquiz quillzičha, nižaza roct'ichičha, tuž cjican: “Pasinsis kuzziz cjee. Nii kajallquiztan tjappachakal pacačha”.

30 Nii kaja cobriñizti ana munchičha. Antiz carcilquin uchantichičha, jalla nii kaja paczcama.

31 Parti piyunanacaqui nižta paañi cheržcu ancha sint'ichičha. Nekztan patrunžquiz mazñi ojkchičha. Jalla nicju tjappacha quint'ichičha, jaknužt watčhaja, nii.

32 Jalla nekztanaqui patrunaqui nii pertunta piyuna wilta kjawžkatchičha. Nekztan cjichičha: “Ana zum kuzziz piyuna, wejrqui tjapa am kajanaca pertunchinčha, amiž roct'iñiž cjen.

33 Jaknužt wejrqui am kajquiztan, pertunchinčhaja, jalla nužuzakaz amlaqui am piyun mazquiz pertunstančha”.

34 Jalla nekztanaqui patrunaqui juc'anti žawjzičha. Nižaza mantichičha, nii piyuna casticzjapa, tjapa niíž kaja paczcama.

35 Jesusaqui nii quintu quint'ican jalla tuž žerzičha:

—Jakzilta ančhucaquiztan niíž jilžquiz kuzquiztan ana pertunačhaja, jalla nužuzakaz

wejt arajpach Yooz Ejpqui ančhucaquiz ana pertunaquičha.

19

MAATAKZTAN JALJTIZ PUNTU

¹ Jalla nuž tjaajinžcu Jesusaqui Galilea yokquiztan ojkchičha. Judea yokquin irantichičha, Jordán cjita pujž tuwanchuc.

² Muzpa zoñinacaqui nižquiz apzičha. Jalla nicju muzpa laanaca čhjetinchičha.

³ Jalla nekztanaqui yekjap fariseo zoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan tuž pewczičha:

—¿Čhjul uj paatiquiztanaqui persun maatakžtanaqui jaljtasaya?

⁴ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Yoozqui tii muntu paacan, luctakžtan maatakžtan paachičha. ¿Cjijrta Yooz takuqui ana liichinčhucjo?

⁵ Yooz takuqui tuž cjičha: “Jalla nižtiquiztan tsjii zoñiqui tjunatan zalzjapa, maa ejpžquiztan zarakstančha. Zalžcu pucultan tsjii lucutiñi cjissa”.

⁶ Jalla nuž kjanapacha tjeeža, anaž iya pucultan zoñi, pero tsjiikazza. Jalla nižtiquiztan anaž jaljtasačha. Yoozza tsjii luctakžtan tsjaa maatakžtan chjalziqui, tsjii lucutiñi cjisjapa. Yooz chjalžtaqui ana jaljta cjesačha.

⁷ Nekztanaqui pewczičha tuž cjican:

—Moisesqui jalla tuž mantichičha. Tsjii certificado de divorcio tjaaquiž niiqui, tjunatan jaljtasačha. ¿Kjažtiquiztan nižta mantichejo, ana jaljtiz želanajo?

⁸ Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Ančucaž chojru kuzziz cjen Moisesqui tjunatan jaljtis lii tjaachiča. Primirquiztanpacha anataž nižta.

⁹ Wejrqui ančucaquiz chiižinuča. Adulteriuquiz ojklayñiž cjenkaz am maatakžtan jaljtasača. Jequit ana adulterio paachiž cjenaqui niž persun maatakžtan jaljtachaja, nižaza yekja maatakžtan zalznačhaja, jalla niiqui adulterio uj paača. Nižaza jequit divorcita maatakžtan zalznačhaja, nii zakaz adulterio paača.

¹⁰ Tjaajinta žoñinacaqui nižžquiz cjichiča:

—Luctakžtan persun maatakžtan jalla nižta cjesaž niiqui, anaž cumpinča zalzqui.

¹¹ Jesusaqui nekztan cjichiča:

—Tjapa žoñinacaqui tii tjaajinta anaž catokaquiča. Jakziltižquiz Yoozqui tjaajnačhaja, jalla niiqui tii tjaajintaqui catokaquiča.

¹² Žoñinacaqui punta punta ana zalzi cjiča. Yekjapanacaqui nastiquiztanpacha ana zalzucacha. Yekjapanacazti capunapantača, jalla nižtiquiztan ana zalzñi atasača. Yekjapanacazti ana zalz pecča, arajpach Yooz Ejpžtajapa langzjapa. Jecmiž tii takucama kami catokaquiž niiqui, paj kamla.

OCJALANACZ PUNTU

¹³ Žoñinacaqui ocjalanaca Jesusižquiz zjičchiča, ocjalanacžquiz kjaržtan lanznajo, nii ocjalanacžtajapa Yoozquin mayižinajo. Pero tjaajinta žoñinacaqui zjičñi žoñinacžquiz atajchiča.

¹⁴ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Tii ocjalanaca wejtquin tjonaj cjee, ana ataja. Tii ocjalanacž kuz irata jalla nižta kuzzizza arajpach Yooz mantita kamañchiz žoñinacaqui.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui ocjalanacžquiz kjaržtan lanziča. Jalla nekztan nii yokquiztan ojkchiča.

RICACH TJOWAQUI TJONCHICHA

¹⁶ Wiruñaquí tsjii tjowaqui Jesusa cherzñi ojkchiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—Zuma Maestro, Yooztan wiñaya kamzjapa, ¿čhjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁷ Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan “Zuma Maestro” cjee amjo? Tsjii alajača zumaqui. Yoozkazza niiqui. Yooztan wiñaya kamz pecčhaj niiqui, Yooz Epiž mantitanac jaru kama cjee.

¹⁸ Nii tjowaqui jalla nekztan kjaaziča, tuž cji-can:

—¿Čhjul mantitanacaya?

Jesusaqui nižquiz cjichiča:

—Anača žoñi conzqui. Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača tjangzqui. Anača toscara chiizqui, jeczquizimi.

¹⁹ Am maa ejpmi rispitaquiča. Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjispanča žoñinacžquizimi, ligitum mazižtakazza.

²⁰ Nii tjowaqui nekztan cjichiča:

—Tjapa nii mantitanacami cumpliñča koltiquiztanpacha. ¿Jaziqui čhjulut wejtta pjaltasa?

²¹ Jesusaqui tuž cjichiča:

—Ancha wali cjissim pecčhaj niiqui, oka, nižaza amta žejlñi cusasanaca tuyzna. Jalla

nii tuyžcu, porinacž ona. Jalla nižtiquiztan arajpachquin cusasanacažtakaz zuma honora tjaatam cjequiča. Jalla nii cumpliscu wiltam tjonaquiča wejttan chica ojklayzjapa.

²² Jalla nižta chiita nonžcu, nii tjowaqui walja llaquita kuzziz ojkchiča. Ancha ricachutača.

²³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta zoñinacžquin cjichiča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Tsjii ricachu zoñi arajpach Yooz mantuquiz luzjapa ancha ch'amaž cjesača.

²⁴ Tsjii camello cjita animala žejlča. Nii camel-luqui ch'aman acuj cjuñ pjetquiz luzasača. Jalla nižtaž ricachunacaqui tsjan ch'amača Yooz kamañ jiczquiz luzqui, Yooz wajtchiz zoñi cjisjapa.

²⁵ Jalla nuž nonžcu, tjaajinta zoñinacaqui walja ispantichiča. Nekztan ninacpora pewcsaras-siča, tuž cjican:

—¿Jectpan liwriita cjesajo?

²⁶ Jesusaqui ninacž kjutñi cherziča. Jalla nekztan cjichiča:

—Zoñinacaqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁷ Jalla nekztanaqui Pedruqui Jesusižquiz cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tjapa persun cusasanaca jaytichinča, amtan chica ojklayzjapa. ¿Jalla nižtiquiztan wejrnacqui čhjulut canas?

²⁸ —Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Ew muntuquiz želan, wejrqui poderchiz puestuquiz luzača.

Ančhucazakaz poderchiz puestunacquiz lusaquiča, tuncapan Israel partira mantizjapa.

²⁹ Jakzilta zoñit weriž cjen kjuyanaca, jilanaca, cullaquinaca, maa ejp, tjun, ocjalanaca, yokanaca ecačhaja, jalla ninacaž walja zuma kamañ wirchiz cjequiča. Nižaza arajpachquin Yooztan wiñaya kamaquiča.

³⁰ Arajpachquin Yoozqui wacchi tii timpuquiz tucquin cjiñi zoñinaca wirquin cjiskataquiča. Nižaza Yoozqui wacchi tii timpuquiz wirquin cjiñi zoñinaca tucquin cjiskataquiča.

20

PIYUNANACZ QUINTU

¹ 'Arajpach mantiñi Yooz puntuquiztan jalla tužuča. Wentanalla tsjii yokchiz wali pajk patruanaqui piyunanaca kjuri ulanchiča, uwas frut zkala ajzjapa.

² Piyunanacžtan acuerduquiz luzziča, zita langžtan tsjii denario cjita paaz paczjapa. Jalla nekztanaqui langžñi cuchanžquichiča.

³ Nekztan wenzlaka wilta ulanchiča. Palazquin inakaz žejlñi zoñinaca cherchiča.

⁴ Ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican: "Ančhucqui wejt zkal yokquin langžñi oka. Wejrkal zumpacha pacača". Nekztanaqui ninacaqui ojkchiča.

⁵ Taypuru patruanaqui wilta ulanchiča, iya piyunanaca kjuri, nižaza langznajo. Nižaza taypuru zezi cjeella wilta ulanchiča, piyunanaca kjuri, nižaza langznajo.

⁶ Nii noojpacha zezi cjee wilta palaz kjutñi ulanchiča. Nižaza palazquin inakaz žejlñi

žoñinacžtan zalchiča. Ninacžquiz paljaychiča tuž cjican: “¿Kjažtiquiztan ančhucqui tonj zita ana langz žejljo?”

⁷ Ninacaqui patrunžquiz kjaaziča, tuž cjican: “Anaž jecmi wejrnac langznajo rocchiča”. Nekztanaqui patrunaqui cjichiča: “Ančhucqui wejt yokquin zakaz langzñi oka. Wejrkal jaknižlaj niil pacača”.

⁸ Tjuñiž kattan nii yokchiz patrunaqui niž langzkatñi encargado mantichiča, tuž cjican: “Kjawžca langzñi piyunanaca, paczjapa. Primiruiqui wiri tjonchi piyunanacžquiz pacaquiča; wirquin, tuqui tjonchi piyunanacžquiz pacaquiča”.

⁹ Jalla nekztanaqui nii wiri luzzi piyunanacaqui langzkatñižquiz macjatchiča. Zapa mayni ninacžquiz pactača, tsjii nooj lanzataž nižtapacha. Tsjii denario cjita paaz tanziča.

¹⁰ Jalla nekztanaqui wirquin paczquita primiru piyuna luzzi žoñinaca kjawžtatača. Jalla nii primiru piyuna luzzi žoñinacaqui pinsichiča jila paca tanzjapa wiri piyuna luzzi žoñinacžquiztan. Jalla nekztanaqui pacchiča tsjii denario cjita paaz zakaz.

¹¹ Jalla nii paca tanžcu patrunž quintra quijchiča,

¹² tuž cjican: “Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacaqui tsjii orakaz langziča. Wejrnaczi primirquiztanpacha langzinča, nižaza zita ancha sii kjakquiz otžcan langzinča. Ninacžquizimi wejtnacaquizimi tsjiikaz pacchamča”. Jalla nuž cjican quijchiča.

¹³ Nii patrunaqui tsjii ninacžquiz kjaaziča, tuž

cjican: “Jila, amquiz anal incallchinča. Jalla nuž tsjii acuerduquiz luztapanla, tsjii denario paaz paczjapa.

¹⁴ Tii paca tanzna, nižaza oka. Tii wirquin piyuna luzzi žoñinacžquiz nižazakaz pacz pecuča, amquiz pactala, jalla nuž zakaz.

¹⁵ Wejt persun paaztan jaknužut wejr pin-sučhaja, jalla nuž wejt munañpiqueiz pacasača. Weriz zuma pacni kuzziz cjen amqui iñiziñi kuzziz cjissamla”.

¹⁶ Jalla nižta irataž wirquin cjiñinacaqui tucquinž cjequiča. Nižaza tucquin cjiñinacaqui wirquinž cjequiča. Kjawžta žoñinacaqui wacchiča. Illzta žoñinacazti kolucullača.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZZICHA

¹⁷ Wiruñaquei Jesusaquei niž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén ojkchiča. Jalla nuž jiczquiz ojkcan, Jesusaquei tsjii latu niž tuncapan illzta žoñinaca chjitchiča, nižaza ninacžquiz tuž cjichiča:

¹⁸ —Anchucqui zizza, tii jiczqui Jerusalén kjutñiz ojkča, nii. Jerusalén wajtquin wejrqui intirjital cjeeča timplu jilirinacžquizimi lii tjaajiñi maestruncacžquizimi. Jalla ninacaqui wejr conaquiča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča.

¹⁹ Nižaza wejrqui yekja wajtchiz žoñinacžquiz intirjital cjeeča, ana wali burla paata cjisjapa. Nižaza wejrqui wjajttal cjeeča. Ultimquiziqui cruzquiz ch'awcta contal cjeeča. Jalla nekztan čhjep majquiztanzti jacatatača.

TSJII FAVORA MAYTA

²⁰ Jacobžtan Juanžtan ninacž maaqui Jesusižquiz macjatžquichinča. Jacobžtan Juanžtan ninacž ejpqui Zebedeo cjitatača. Jalla naa maaqui maatinacžtanpacha Jesusižquin macjatchinča. Nekztanaqui naaqui Jesusiž yujcquiz quillzinča, tsjii favora mayzjapa.

²¹ Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichiča:

—¿Amqui čhjulum pecya? —cjican.

Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Amqui am mantis puestuquin luzcu tii wejt pucultan majchnaca am latuquiz uchnalla, tsjii-iqui žew latuquiz nižaza tsjiiiqui zkar latuquiz.

²² Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Ančhucqui čhjulut mayčhaja ana intintazza. Wejrqui walja sufris tanča. ¿Nižtapacha ančhuc sufrasaya? Nižaza tsjii nooj ancha sufrican watača tsjii bautismožtakaz. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufrasaya?

Ninacaqui tuž kjaaziča:

—Nii sufris watimi atasača.

²³ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral cjiwča. Ančhucpacha sufris tanznaquiča, tsjii licz wazužtakaz. Nižaza sufris wataquiča, tsjii bautismožtakaz. Pero wejrqui mantis puestuquin luzcu, žew latuquizimi zkar latuquizimi ana jecmi uchasača. Wejt Yooz Ejpkaz nii puestunaca tjaaquiča jecžtajapa tjacžtakazlani, jalla ninacžta.

²⁴ Parti nii tuncapan illzta žoñinacaqui nii mayta puntu nonžcu nii pucultan jilazullcaž quintra žawjchiča.

²⁵ Pero Jesusaqui tjappacha nii tjaa jintanaca kjawziča, nekztan tuž cjichiča:

—Ančhucqui zumpacha zizza, jalla tužu. Tii muntuquiz nación jilirinacaqui patrunažtakaz mantiñicha, nižaza chawc jilirinacaqui parti zoñinacžquiziqui niž mantita cazkatñipankazza.

²⁶ Ančhucqui ana nižta irata cjee. Tsjii kjutñicha nii irat kuzqui. Ančucaquiztan jequit chawc jilirižtakaz cjis pecchaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquiziča parti zoñinacžquiziqui.

²⁷ Nižaza jequit ančucaquiztan tucquin mantiñi cjis pecchaja, jalla niiqui wirquin cjis waquiziča, parti zoñinacž mantitacama cjisjapa.

²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanzquita Yooz Zoñtča. Wejrpacha tii muntuquiz ana tjonchinča, sirwita cjisjapa. Antiz wejrča tjonchinqi, zoñinacžquiz sirwisjapa, wejr ticzcama. Jalla nuž ticžcu walja preciochiztakal cjeeča, zoñinaca liwriizjapa. —Jalla nuž cjichiča Jesusaqui.

ZUR ZOÑINACA CHJETINTA

²⁹ Jalla nekztanaqui Jericó wajtquiztan ulnan, muzpa zoñinacaqui Jesusižquiz apziča.

³⁰ Jicz latuquin pucultan zur zoñi julzi želatča. Ninacaqui Jesusaž watñi nonžcu, kjawchiča tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.

³¹ Nekz žejlñi zoñinacaqui ninacžquiz ujziča, ch'uj cjeyajo. Ninacazti juc'anti kjawchiča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, Davidž majchmajtquiztan tjonñi, wejrnacž okznalla.

³² Jalla nekztan Jesusaqui tsijtsu, ninaca kjawziča. Kjawźcu ninacźquiz tuž pewczyča:

—Ďhjuluz werj paaj cjii ančucya?

³³ Nii zur zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, wejtnaca ċhujquiz ċhjetinžinalla.

³⁴ Nekztanaqui Jesusaqui ninacźquiz sint'izcu ċhujqui lanlanžinchiča. Jalla nii orapacha cherñi cjissiča. Jalla nekztanaqui Jesusiźquiz apziča.

21

JESUSAQUI JERUSALEN WAJTQUIN LUZZICHA

¹ Jerusalén watja žcatžincan, Betfagé watja iran-tichiča. Betfagé watjaqui Olivos cjita curu žcatitača. Nicju irantican Jesusaqui pucultan tjaajinta zoñinaca cuchanchiča, tuž cjican:

² —Jalla nii najwkta watja oka. Jalla nicju mokta ljat azni wachaquiča, nižaza pajk zjijc maltum wawchizza naa azniqui. Mokta jerźcu wejtquin akžcaquiča.

³ Jakzilta zoñimiž atajasaž niiqui, niizquiz ančucqui “Wejt Jiliriž pecča. Wajilla tjepunta cjequiča tii azniqui”, nuž cjican nii zoñžquiz cjequiča. —Jalla nuž mantichiča Jesusaqui.

⁴ Jalla nii watchiqui profetaž cjiirta taku cumplissiča. Tuqitan nii profetaqui tuž cjiirchiča:

⁵ “Sión wajtchiz zoñinacźquiz tuž chiya: Chera, ančuca chawc Jiliri tjonča, humilde kuzziz. Nižaza zjijc maltum aznuquiz yawchi tjonaquiča, nižaza nii zjijc aznuž

maatanpacha tjonaquiĉha. Jalla ninacaqui carga kuzni aznunacaĉha”.

Jalla nuŝ cjiŕchiĉha nii profetaqui.

⁶ Jalla nekztanaqui nii pucultanaqui ojkĉiĉha. Niŝaza jaknuŝt Jesusaqui mantitĉhaja, jalla nicama paachiĉha.

⁷ Ninacaqui lŝat azni naaŝa pajk zjiŝctanpacha akŝquichiĉha. Jalla nuŝ akŝcu, zŝquitinaca aznunacŝ juntuñ caruntichiĉha. Nekztan Jesusaqui yawĉiĉha.

⁸ Niŝ ojkz jicz latuquiz muzpa ŝoñinaca ŝelatĉha. Ninacŝ zŝquiti jiczquiz ĉjinziĉha. Yekjapaqui ramuz ĉhjañinaca murchiĉha jiczquiz ĉjinŝjapa.

⁹ Tucquin ojkni ŝoñinacami wirquin tjonni ŝoñinacami ĉipcan walja wiwi kallantiĉiĉha, tuŝ ĉjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonĉi ŝoñi! ¡David ĉjita ĉawc Jilirŝ majĉmajtquiztan tjonni! ¡Amqui riŝpittaj ĉjila! ¡Amquiz honora tjaataj ĉjila! ¡Yooz Ejpŝquin zakaz honora tjaataj ĉjila! —Jalla nuŝ wiwĉiĉha.

¹⁰ Jesusaŝ Jerusalén watja luztan, tjapa nii ĉawjĉ wajtĉiz ŝoñinacaqui walja iŝpantichi tjojknaĉiĉha. Niŝaza walja pewĉpewĉziĉha, tuŝ ĉjican:

—¿Jectpan teejo?

¹¹ ŝoñinacaqui tuŝ kjaaziĉha:

—Tiiqui Jesusa ĉjita profetala. Nazaret de Galilea, jalla najwktan tjonĉiĉha.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

12 Jalla nekztan Jesusaqui Yooz timpluquin luzziča. Jalla nicju tuyñinacami kjayñinacami timpluquiztan liwj tirkatchiča zancchuccama. Nižaza paaz campiiñi žoñinacž mizami pjocžinchiča; paloma tuyñinacž sillami pjocžinchizakazza.

13 Jalla nuž paažcu tuž cjichiča:

—Yooz Takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyaqui Yoozquin mayiziz kjuyača”. Ančhuczti tjañinacž kjuyažtakaz paachinčhucča.

14 Jalla nicju tsjii kjaž zur žoñinaca Jesusižquiz macjatžquichiča, nižaza tsjii kjaž zuch žoñinaca. Jesusaqui ninaca čhjetinchiča.

15 Pero timplu jilirinacami lii tjaajiñi maestrunacami jalla nii čhjetiñi milajru cheržcu, žawjchiča. Nižaza ocjalanacaqui timpluquin Jesusižquiz tuž wiwchiča: “¡David cjita chawc jilirž majchmajtquiztan tjonñi! ¡Rispittaj cjila!” Jalla nuž nonžcu timplu jilirinacami lii maestrunacami ancha žawjchiča Jesusiž quontra.

16 Nekztan Jesusižquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Tinacž chiita taku ana nonžjo?

Jesusaqui ninacžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Nonznuča. Nižaza nii puntu Yooz takuqui tuž cjiča:

“Ocjalanacami piz itzñi wawanacami wejtajapa honora zumpachaž tjaaquiča. Jalla nuž paaquiča Yoozqui”.

¿Jalla nii cjiirta Yooz taku liichinčhuckaya; ana jaa?

17 Jalla nekztanaqui ninacžquiztan ojkchiča. Betania watja ojkchiča. Jalla nicju alujassiča.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹⁸ Jakatažuqui wenzlaka Jerusalén watja quejpcan čhjeri eeskatčičha.

¹⁹ Jicz latuquiz higo munti cherchiča. Jalla nii muntiquin macjatchičha, fruta apakžcu lujljapa. Pero fruta ana wajtčičha, čhjañchiz alajatača. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii muntiquiz cjichiča:

—Jazic anam iya fruta pookñi cjequiča.

Jalla nii orapacha nii muntiqui kjončiča.

²⁰ Jalla nižta munti kjonñi cheržcu, tjaajinta žoñinacaqui ispantichiča, nižaza Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii higo munti ratulla kjonja?

²¹ Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Weraral ančhucaquiz cjiwča. Ančhucqui Yoozquin tjapa kuztančucčhalaj niiqui, nižaza ana payznakñi kuzzizčucčhalaj niiqui, tii irata zakaz paasača. Nižaza juc'ant pajk milajru paasača. Tii curumi mantasača, tuž cjican: “Tekžtan oka. Pajk kotquin tjojtsna”. Jalla nuž mantižcu nižta zakaz okasača.

²² Nižaza ančhucqui čhjulumi tjapa kuztan Yoozquiztan mayačhaja, jalla niit jama ančhucaquiz tjaataž cjequiča.

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²³ Jerusalén irantižcu Jesusaqui wilta timpluquin luzziča. Jalla nicju tjaajnan, timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami nižquiz macjatžquichiča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Jec am mantichi tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz cjisjapajo?

²⁴ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Wejrzal ančhucaquiz tsjii pewcznača. Ančhucqui wejtquiz kjaaznaquiž niiqui, wejrzakal ančhucaquiz maznača, jec wejr mantichi, nii.

²⁵ Wejtquiz kjaaznalla. ¿Ject Juan mantižquichi bautisjapaya? ¿Yoozkaya, žoñinaca, ja'?

Jalla nekztanaqui ninacpora parlatča, tuž cji-can:

—¿Jaknužum cjeequi? Učhumž “Yoozqui Juan mantichiča” cji-canž kjaaznaquiž niiqui, jalla tiicni učumnacaquiz kjaaznačan, cji-can: “Nižtiquiztan ¿kjažtiquiztanž ančhucqui ana nii criichinčhucta?”

²⁶ Nižaza učhumž “Žoñiqui Juan mantichiča” cji-canž kjaaznaquiž niiqui, žoñinacaqui učumnacaquiz ¿kjaž cji-quejo? —Jalla nuž parlatča. Žoñinacaqui Juanž puntu cjiñiča, Yooz parti parliñi profetača niiqui. Jalla nižtiquiztan ninacaqui žoñinaca eksiča, “Učhum conačhani”, cji-can.

²⁷ Jalla nuž parližcu ninacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Ana zizuča wejrnacqui.

Jalla nižta kjaaztiquiztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejrmi ana zakal ančhucaquiz maznača, jec wejr mantichi tii paazjapa.

PUCULTAN MAJCHWICH QUINTU

²⁸ Wiruñacqui Jesusaqui tsjii puntu chiichiča, tuž cji-can:

—Tii puntu tantiya. Tsjii žoñiqui pucultan majchwichtača. Tsjižquiz cjichiča: “Wejt maati, tonjiqui uwas frut ajžñi oka”.

29 Nii mantita maatiqúi tuž kjaaziča: “Anača”. Jalla niž wiruñalla niž kuz campiichiča. Nekztan uwas frut langzñi ojkchiča.

30 Nižaza nii ejpqui tsjii maati cheri ojkchiča. Nižtan zalžcu, nižtazakaz uwas frut ajzñi mantichiča. Jalla niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Tata, okasača”. Ultimquiziqui nuž cjiscuqui ana ojkchiča.

31 Nii pucultanquiztan ¿jakzilta maati niž ejpž mantitacama paachiya?

Ninacaqui kjaaziča tuž cjican:

—Primiru mantitaž, jalla niča.

Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančucaquiz cjiwča. Impuesto cobriñinacami, nižaza ujchiz maatakanacami arajpach Yooz wajtquiz ančucz tuqui luzaquiča.

32 Juan Bautistaqui tjaajñi tjonchiča, jaknužt ančucalaqui kamžtažlaja, jalla nii tjaajinchiča. Pero ančucqui niž tjaajinta ana criichinčucča. Impuesto cobriñinacazti nižaza ujchiz maatakanacazti niž tjaajinta criichiča. Jalla nii cherchinčuča ančucqui. Jalla nižtanaca cheržcumi, ančucqui ana Yoozquin cjisjapa kuz campiichinčucča. Ančucča niž taku ana criichinčucqui.

ANA WAL PIYUNANACZ QUINTU

33 Jalla tii quintu zakaz nonžna. Tsjii yokchiz patrunaqui uwas zkala čhjacchiča. Nekztan uwas zkal muytata pirka pirkichiča. Nižaza tsjii maz ojt paachiča, uwas kjaz spijjtjapa. Nižaza

tsjii campanturiž cherchi kjuychiĉha, nii zkala itzjapa.

‘Nekztan nii patrunaqui zkal yoka alquilĉiĉha piyunanacžquiz. Nekztan jicz ojkĉiĉha.

³⁴ Zkala ajz timpu irantižcan, patrunaqui tsjii kjaž piyuna cuchanžquichiĉha, niiz parti zkala ricujajo.

³⁵ Pero nii zkala alquilñi žoñinacazti nii cuchanžquita piyunanaca tanchiĉha. Tsjiiqui kitžtaĉha. Tsjiiqui contaĉha. Tsjiiqui maztan ĉhajtaĉha.

³⁶ Nekztanaqui patrunaqui wilta piyunanaca cuchanžquichiĉha, primirquiztan juc’anti. Pero nii zkala alquilñi žoñinacazti nižtapacha ana wali paachizakazza.

³⁷ Ultimquiziqui patrunaqui niiz persun majch cuchanžquichiĉha, tuž tantiican: “Wejt ultim maatiqui rispitzinaa” cjican.

³⁸ Niiz majch cheržcu, nii alquilñi žoñinacaqui ninacpora palt’ichiĉha, tuž cjican: “Jalla tiikat liwj tii irinsa tanznaĉhani. Jalla nižtiquiztan ž-conla, uĉumnacaltajapa tii yok irinsa cjeyajo”.

³⁹ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui majch tanchiĉha; nekztan yokquiztan jwescu conĉiĉha.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui pewcziĉha, tuž cjican:

—Jalla nii patrumpacha tjonžcu, ĉĉjulukat nii alquilñi žoñinacžtajapa paaĉhani?

⁴¹ Žoñinacaqui kjaaziĉha tuž cjican:

—Nii ana wal žoñinacaqui contaž cjequiĉha, ana importayžcu. Nekztan nii zkal yoka yekja piyunanacžquiz alquilaquiĉha, zkala ajz timpu niiz parti zkala ricujžcu niizquiz tjaata cjisjapa.

⁴² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Yooz takuqui tuž cjiča:

“Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojtta mazqui isquinqiz cjissiča. Juc'ant chekan mazqui cjissiča. Yoozqui nuž utchiča. Učhumqui jalla nii cheržcu ispan-tichiča”.

Jalla nuž cjiča cjiirta Yooz takuqui. Ančhucqui nii Yooz taku liichinčhucča, ¿ana jaa?

⁴³ Ančhucacquiz chiižinuča, ančhucqui nii ana wal alquilñi zoñinacažtakazza. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz kjuychiz famillquiztan chjatkat-taž cjequiča. Yekja zoñinacaqui Yooz famillquiz luzaquiča. Yooz kuzcama kamñi zoñinacaqui luzaquiča.

⁴⁴ Nonžna. Maz puntuquiztan zakal chiyuča. Jakziltat nii maz cjen ujquiz tjojtsnačhaja, jalla niiqui pirasužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nižaza jakziltiž juntuñ nii mazqui tjojtsnaquiž niiqui, pulpužtakaz t'okuntaž cjequiča. Nii zoñinacaqui k'ala akžtaž cjequiča.

⁴⁵ Jalla nii Jesusiž chiita takunaca nonžcu, tim-plu jilirinacami, fariseo parti jilirinacami tanti-ichiča, ninacž puntu chiiñi, nii.

⁴⁶ Jalla nuž tantiižcu, Jesusa tanz pecatča. Pero ana atchiča, parti zoñinaca ekscu. Parti zoñinacaqui Jesusiž puntu tantiyatča, Yooz taku parliñi profetača, nii.

22

YOOZ KJUYPCHIZ FAMILIA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta tjaajinchizakazza. Jalla tuž cjican quint'ichiča:

2 –Arjapach Yooz kjuychiz familiaqui jalla tužuča. Tsjii chawjc jiliri qui niiž majchtajapa zalz pjijsta paachiča.

3 Niiž piyunanaca cuchanchiča, invitta žoñinaca kjawzñi. Nii kjawžta žoñinacaqui ana tjonz pecchiča.

4 Nekztanaqui yekja piyunanaca cuchanchizakazza, tuž cjican: “Invitta žoñinaczquin mazca, ‘Chjeri lujlz tjaczača. Wejt wacanaca conkatchinča, nižaza cjew animalanacami. Tjappacha listuča, jaziqui pjijstiquin tjonla’ ”.

5 Jalla nuž chiyunami nii invitta žoñinacaqui ana cazquichiča. Tsjii qui zkal yoka ojkchiča. Tsjii qui tuyžtan ojkchiča.

6 Parti invitta žoñinacaqui kjawzñi cuchanta piyunanaca tanzicha. Nekztan kitchiča, conañcama.

7 Jalla nekztanaqui nii chawc jiliri qui ninaczquintra žawjziča. Nekztan zultatunaca cuchanzquichiča, nii piyuna conñinaca conžcajo. Nižaza, ninacz watja ujžcajo.

8 Jalla nižta paažcu chawc jiliri qui piyunanaczquiz cjichiča: “Tjappacha zalz pjijstac listuča. Nii primir invitta žoñinacaqui ana tjonz waquiziča.

9 Jalla nižtiquiztan ančhucqui pajk calliranž ojklayžca. Jecnacžtanami zalačhaja, jalla ninaczquiz tjonajum cjequiča tii zalz pjijstiquin”.

10 Jalla nekztanaqui piyunanacaqui call kjutñi ulanchiča, nižaza tjapa niiž zaltanaca kjuyquiz ajcskatžquichiča, zuma žoñimi, ana zuma žoñimi. Jalla nekztanaqui pjijsta paaz kjuyaqui chjijpsi cjissiča.

11 Jalla nekztanaqui chawjc jiliriqúi luzquichiča invitta žoñinaca chertzni. Tsjii žejlñi žoñi naychiča, ana pijista paaz zquti cutchi želatča.

12 Jalla nuž nayžcu nii chawjc jiliriqúi niizquin paljaychiča tuž cjican: “Jila, ĵkjažtiqiztan amqui ana pijista paaz zquti cajtchi luzquichamtajo?” Nii žoñiqui ch'uj quirchiča.

13 Nekztanaqui chawjc jiliriqúi pijista atintiñi žoñinacžquiz mantichiča, tuž cjican: “Kjochanacami kjaranacami čejlžina. Žawnc zumchiquiz tjojta, jalla nicju kaala, nižaza niiz izke kjojla”.

14 Jesusaqui cjichizakazza:

—Kjawžta žoñinacaqui tamača. Illzta žoñinacaqui kolucullača.

IMPUESTO PACZ PUNTU

15 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui ojkchiča. Ninacaqui acuerduquiz kazziča, Jesusiž quintra tsjii ujchiz cjiskatzjapa. Jaknužumi Jesusa tsjii ana wali chiikataquiča; jalla nii ujchiz cjiskatz pecatča.

16 Jalla nekztan ninacž partiquiztan yekjap žoñinaca cuchanžquichiča, Herodes parti žoñinacžtanpacha. Jalla nii cuchanta žoñinacaqui Jesusižquiz cjichiča:

—Maestro, wejrnac zizuča, amqui werarapan chiiča, nižaza Yooz kamañ puntuquiztan weraram tjaajiñamča, kjažtami žoñiqui chiičhani, nižaza kjažta žoñimi želačhani.

17 Jaziqui amqui tii tantiižinalla. ¿Roman chawc jiliržquin impuesto pacz wali cjesaya? už ¿anaž wali cjesaj? Jalla nii ziz pecuča.

18 Pero Jesusaqui ninacž ana zuma pinsita intinzuna zizziča. Jalla nižtiquiztan ninacžquiz kjaaziča tuž cjican:

—Ana zum kuzzznaca, ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra uj jwes pecjo?

19 Impuesto pacz paaz tjezna.

Jalla nekztan tsjii denario cjita paaz zjicchiča.

20 Jalla nii paaz cheržcu, Jesusaqui ninacžquiz pewcziča, tuž cjican:

—Tii paazquiz ¿jecž yujctaya? Nižaza tii cjiirta tjuu, ¿jecž tjuutaya?

21 Nii quintranacaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Roman chawc jiliržtača.

Jesaqui nekztan cjichiča:

—Roman chawc jiliržtaqui jalla nii jiliržquin tjaasa. Nižaza čhjulut Yooztaqui Yoozquinpan tjaasa.

22 Jalla nuž nonžcu, nii quintranacaqui is-pantichiča. Nekztan Jesusižquiztan zarakžcu ojkchiča.

JACATATZ PUNTU

23 Jalla nii noojpacha yekjap saduceo parti žoñinacaqui Jesusa cheri ojkchiča. Saduceo parti žoñinacaqui ana criiñitača, ticziquiztan jacatatz, nii. Jalla nuž cjenami Jesusižquiz pewcziča. Tii quintu quint'ican, pewcziča, tuž cjican:

24 —Maestro, Moisesaqui učhumnacalta cjiirtkalča, tuž cjican: “Tsjii žoñi ticznasaž niiqui, niž tjun ana ocjalchiz cjesaž niiqui, nekztan nii

ticzi žoňž jilaqui naa žewatan zalz waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan ocjala paazjapa”.

²⁵ Jaziqui wejrnacporquiz pakallak jilazullca želatča. Jilir jilaqui zalsiča. Nekztan ticziča ana ocjalchiz. Jalla nekztan jilirž jar jilaqui naa žewatan zalsizakazza.

²⁶ Nii jilaqui ticzizakazza ana zinta ocjala ecžcu. Nekztan yekja taypir jilžtan nižtakaz watchiča. Nižaza tjappach nii pakallak jilazullquizquiz nižta watchiča.

²⁷ Tjapa nii pakallak jilazullcaž ticztan, naa žewqui ticzinzakazza.

²⁸ Jaziqui ticziquiztan jacatatžcu, naa žewqui ¿jakziltiž tjun cjequejo? Tjappacha naatancama zalzitača.

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaaziča:

—Ančhucqui tsjii kjutñi kiwkchinčhucča. Ančhucqui Yooz takumi ana zuma zizza. Nižaza Yooz azimi ana pajča.

³⁰ Ticzi žoňinacaž jacatattanaqui zalzqui ana želaquiča. Žoňinacami žoňž maatinacami ana zalznaquiča. Nii timpuquiz žoňinacaqui arajpach Yooz anjilanacažtakaz cjequiča.

³¹ Pero nii ticziquiztan jacatatž puntu, ¿Yooz tawkquiz ana tuž ličinčhucjo? Tii puntuquiztan Yoozpachaž chiichi qui. Jalla tuž cjican Yoozqui cjichiča:

³² “Wejrqui Abrahamž Yoozza, nižaza Isaacž Yoozza, nižaza Jacobž Yoozza”. Anača ticzi žoňž Yoozqui. Antiz žejtñi žoňž Yoozza.

³³ Jalla nuž chiita nonžcu, nekz žejlñi žoňinacaqui Jesusiž chiitiquiztan ispantichiča.

JUC'ANT CHEKAN MANTITAQUI

³⁴ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui saduceo parti žoñinaca ch'uju paachiča. Jalla nuž ch'uj paa-tiquiztan fariseo parti žoñinacaqui wilta ajcziča.

³⁵ Tsjii lii maestruqui nižaza fariseo parti-nacžquiztan uj jwesjapa yanz pecatča. Jesu-sižquiz pewcziča, tuž cjican:

³⁶ —Maestro, učum liiquiztanaqui ěchjul mantitat juc'ant chekanaaya?

³⁷ Nekztan Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tii mantitača juc'ant chekanaqui. “Ančuca Yooz Ejp Jiliržquiz sirwa, tjapa kuztanami, tjapa animužtanami, tjapa pinsamintužtanami”.

³⁸ Parti mantitanacquiztan cjenaqui jalla niiča chekanaqui.

³⁹ Niiž jaru tii mantitaqui žejlča. “Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, liijitum mazižtakaz”.

⁴⁰ Jalla nii pizc mantitanacača chekanaqui. Nižaza tjapa Moisés tjaata liimi, nižaza tjapa profetanacž tjaajintanacami nii pizc mantitanacž partiquiztan chiiča.

CRISTUZ PUNTU

⁴¹ Fariseo žoñinacž ajczi želan, Jesusaqui ninacžquiz pewcziča tuž cjican:

—Ančhucqui Cristumž puntuquiztan tantiya. ěCristuqui jecz majch niiqui?

⁴² Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Davidž majchmajtquiztan tjonničha niiqui.

⁴³ Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—David jiliriqui Cristuž puntuquiztan chiican, “Chawc Jiliri” cjichiča. Jalla nuž chiižcu, Yooz Espíritu Santuž chiikatchiqui.

⁴⁴ Davidaž cjirta Yooz takuqui tuž cjiča:

“Yooz Jiliriqui wejt chawjc Jiliržquiz cjichiča: ‘Wejrqui am kjojch koztan am quintri žoñinaca tjeczkatača. Nii oracama wejt žew latuquiz julzna.’”

⁴⁵ Jaziqui Davidaqui “chawjc Jiliri” cjichiča Cristuž puntuquiztan. Jalla nižtiquiztan ĵjaknužt nii chawjc Jiliri Davidž majchqui cjesajo? —Jalla nuž pewcziča Jesusaqui.

⁴⁶ Anaž jecmi kjaazñi atchiča, ana zinta takumi. Jalla nužquiztanpacha ana čhjulumi pewczñi atchizakazza iya. Jalla nii orquiztanpacha pecunz eksipanča nii quintra žoñinacaqui.

23

ANA ZUM TJAAJIÑINACŽ PUNTU

¹ Jalla nektanaqui Jesusaqui nekc žejlñi žoñinacžquizimi niž tjaajinta žoñinacžquizimi tuž cjichiča:

² —Lii tjaajiñi maestruncami nižaza fariseo žoñinacami persun puntuquiztan tuž tantiiča, tjaajinz puestuquiz uchtača Moisés liiquiztan punta punta tjaajinzjapa, nii. Jalla nuž tantiiča persun amtiquiziqui.

³ Ančhucqui ninacaž tjaajintacama oka. Nižaza ninacaž chiitacama paa. Pero ninacž kamz jaru,

ana kama. Ninacaqui tjaajinča, pero persun tjaajinta jaru ana ojkča, ana cumpliča.

⁴ Ninacaqui walja mantitanaca paača, walja kuzižtakaz žoñinacžquiz jepča. Tjapa ninacž mantitanacaqui anapan atchucača. Jalla nuž cjenami tjapa mantitanaca žoñinacžquiziqui tirapanž ijsijča. Pero ninacapacha anaž čhjulquizimi yanapča nii cumplisjapa.

⁵ Ninacaqui čhjulu paatami paača, žoñinacakaz cherajo. Yujc ayquizimi kjarquizimi cijjrta Yooz taku jweranchiž ojklajča, nižaza parti žoñinacžquiztan juc'anti lajch chjajlchiz zquiti cujtchiž ojklajča. Jalla nižtaž ojklajž juztazza.

⁶ Pjijstiquiz cjen tucquin panž julz pecča. Nižaza ajcz kjuyquiz cjen tucquin panž julz pecča honorchiz cjisjapa.

⁷ Ninacaqui žoñinacž taypiquiz cjen rispitztan tsaanta cjis pecča, nižaza “Maestro” cjita cjis pecča.

⁸ ‘Ančhucqui anača žoñinacžquiz “maestro” cjita cjis peczqui. Tjapa ančhucqui jilazullquičhucča. Tsjii Maestruchizčhuckazza. Cristučha nii Maestruqui.

⁹ Nižaza ančhucqui tii muntuquiz kamcan anaž jeczquizimi “ejp” cjican chiiz waquiziča. Tsjii Ejpchizčhuckazza. Arajpach Yooz Ejpča niiqui.

¹⁰ Nižaza ančhucqui anača žoñinacžquiz “jiliri” cjita cjis peczqui. Tsjii jilirchizčhucča. Cristučha niiqui.

¹¹ Ančhucquiztan jequit jilirižtakaz cjis pecchaja, jalla niiqui piyunažtakaz cjis waquiziča parti žoñinacžquiziqui.

12 Jequit persun honora waytiz pecčhaja, ultimquiziqui ana honorchiz cjequičha. Nižaza jequit humilde kuzzizlaja, jalla niiqui ultimquiziqui honorchiz cjequičha.

13 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo parti žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Žoñinaca atajiñčhucčha, arajpach Yooz wajtchiz ana luzajo. Ančhucpachaž ana luzza, nižaza pecchi cjenami parti žoñinacžquizimi ana luzkatiñčhucčha.

14 Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zuma kuzziz žoñinacčhucčha. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Zew maatakanacžquiztan kjuy cusasanaca kjañiñčhucčha. Jalla nuž paažcumi nii maataka incallzjapa ažka ažka Yoozquin maytažoka payiñčhucčha ninacžtajapažtakaz. Jalla nuž paatiquiztan ančhucqui juc'anti castictaž cjequičha.

15 'Lii tjaajiñi maestrunaca, fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacčhucčha. Jaziqui ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha. Ančhucqui jaknužumi ančhucacuzturumpi jaru žoñinaca ojkkatzkaz pecčha. Jalla nuž ojkkatžcuqui ančhucqui nii žoñinaca ančhucacuztan pizc wilta wilta juc'anti anawaliž cjiskatčha, infiernuquin casticta cjisjapa.

16 'Ančhucqui anawalipanž cjisnaquičha, zur žoñižtakaz irpiñinaca. Ančhucqui cjiñčhucčha: "Jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walčha. Pero jakziltat timplu kor paaz tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui walčha".

17 Zumzu zur zoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, timpluquin žejlñi korinacakaya, už timplupanej? Timpluž cjen nii korinacaqui walča.

18 Nižaza ančhucqui cjiñčuczakazza: “Jakziltat timplu altar tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, jalla nii juramintuqui anaž walča. Pero jakziltat altarquin uchta ofrenda tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui jalla nii juramintuqui walča”.

19 Zumzu zur zoñinaca. ¿Jakziltat juc'ant chekanaqui, ofrendakaya, už altarapanej? Altaraž cjen nii ofrendaqui walča.

20 Jakziltat altar tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza tjapa nii altar juntuñ žejlñinaca tistiwcchiz juramintu paača.

21 Nižaza jakziltat timplu tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza timpluž Yooz tistiwcchiz juramintu paača.

22 Nižaza jakziltat arajpach tistiwcchiz juramintu paaquiž niiqui, nižaza arajpach Yooz tistiwcchiz juramintu paača. Yoozqui arajpachquin žejlča, nižaza arajpachquiztan mantiča.

23 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo zoñinaca, ana zum kuzziz zoñinacčhucča. Ančhucqui anawalipanž cjisnaquiča. Ančhucqui diezmos tjaayiñčhucča mentquiztan, anizquiztan, cominquiztan. Jalla nii kolta plantanacquiztan ančhucqui diezmos tjaayiñčhucča. Pero ančhucqui liiž chekan mantitanac jaru ana kamiñčhucča. Yooz kuz jaru ana kamiñčhucča, nižaza ana okzñi kuzzizčhucča; nižaza ana Yoozquin kuzzizčhucča. Jalla nižta chekan lii jaru ana

kamiñchuccha. Jalla nižta jaru kamz waquiziča, diezmos tjaacanami.

24 Ančhucqui zur irpiñinaca. Tižta irata paayiñchuccha. Tsjii žoñiqui kolta z moyalla culchiča ana lujljapa. Jalla nuž cjenami pajk ana wali animala ana culžcu lujlchiča. Jalla nižta irata paayiñchuccha.

25 'Liy tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacchuccha. Anawalipanž cjisnaquiča ančhucqui. Wazumi chuwami zawnctanaqui ajuntaž cjesača. Jalla nuž cjenami kjuyltan cjujchiž cjesača. Jalla nižtaž ančhucqui. Zawncta curpuqui walikaz chercherča. Ančuca kuzquizzti cjujchinacažtakaz žejlča. Tjañi zaazmi anawali paazmi jalla nižta kuzzizchuccha ančhucqui.

26 Zur fariseo žoñinaca, primiruqui zuma kuzziz cjisna ajunta chuwažtakaz; nekztanaqui zuma žoñiž tsijtchizakaz cjequiča.

27 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum kuzziz žoñinacchuccha. Anawalipanž cjisnaquiča ančhucqui. Chiw ljocžtan tjarta sipulturužtakazza ančhucqui. Ančuca tsitiqui walikazza. Ančuca kuzzti ana walipanča. Sipultura ticzi žoñinacž tsijnacžtan chjijsi, nižta ana waliča.

28 Jalla nižtaž ančhucqui. Žoñinacaqui ančhuc zuma žoñižtakaz nayča. Pero ančuca persun kuzquizzti juc'ant anawalinaca žejlča.

29 'Lii tjaajiñi maestrunaca, nižaza fariseo žoñinaca, ana zum žoñinacchuccha. Anawalipanž cjisnaquiča. Ančhucqui profetanacž sipulturunaca azquichiñchuccha, nižaza Yooz

kuzcama kamñita žoñinacž monumentunaca c'achjalla cjiskatiñčhucča.

³⁰ Nižaza nii zuma žoñinacž puntuquiztan tuž cjiñčhucča: “Učhum tuquita atchi ejpnacaqui anawali kamčiča. Wejrnacqui nii tuqui timpuquiz kamtasaj niiqui, anaž profetanaca konzjapa yanaptasača”.

³¹ Jalla nuž chiican, ančhucpacha chiiča, profeta conñi žoñinacž majchmaatičhucča, nii.

³² Jaknužt ančuca tuquita atchi ejpnacaqui anawali paatčhaja, jalla nižtazakaz payiñčhucča.

³³ 'Zkoražtakaz žoñinaca. Zkoražta sarchiz žoñinaca. Ančhucqui anapanž wira atipasacha infiernuquin casticzquiztanaqui. Castictapanž cjequiča.

³⁴ Ančhuc juc'ant casticta cjisjapa, ančucaquiz cuchanžcača profetanaca, nižaza Yooz puntu zuma zizñinaca, nižaza Yooz puntu tjaajinñinaca. Jalla nii žoñinaca cuchanžquichiž cjen, ančhuczti tsjii yekjanaca conaquiča, yekjanaca cruzquiz ch'awcznaquiča, yekjanaca ajcz kjuyquizpacha wjajtaquiča. Nižaza yekjanaca wajtquiztan watja tanzjapa apznaquiča.

³⁵ Jalla nuž paatiquiztan ančuca ujnacquiztanami nižaza ančuca tuquita atchi ejpnacž ujnacquiztanami caztictaž cjequiča. Ančuca atchi ejpnacaqui zuma žoñi cončiča, Abelquiztanpacha asta Berequías majch Zacarías, jalla nicama. Zacariasqui timpluquizpacha contatača, altar žcati.

³⁶ Ančucaquiz weraral cjiwcha. Tjapa nii uj paatanacquiztan casticta cjequiča tii timpuquiz

kamñi žoñinacaqui.

JERUSALEN WAJTCHIZ ŽOÑINACŽ PUNTU

³⁷ Nekztan Jesusaqui chiichiča, tuž cjan: Jerusalén wajtchiz žoñinaca, Jerusalén wajtchiz žoñinaca. Profetanaca coničhucča. Nižaza Yooz cuchanžquita profetanaca maztan čhaciñchucča. Kjaž wilta wejrqui tii žoñinaca juntas pecchinča, cwitisjapa. Jaknužt wallpiquei kjar koztan ozmachanaca cwitičhaja, jalla nižta irata tii žoñinaca cwitis pecchinča. Tii žoñinacazti wira ana nuž cwitiskatz pecchiča.

³⁸ Tii taku nonžna. Ančuca kjuyanacaqui jaytitaž cjequiča.

³⁹ Ančucaquiz cjiwča. Tsjii noojiquei ančhucqui wejt puntuquiztan chiyaquiča, tuž cjan: “Yooz Jilirž tjuuquiz tjonñi, amqui honorchiz cjila”. Jalla nii noojcama ančhucqui ana wejr wilta cheraquiča.

24

JUDIO TIMPLU PUNTU

¹ Nekztanaqui Jesusaqui timpluquiztan ulanchiča. Nekztan niž tjaajinta žoñinacaqui nižquin macjatžcu, tuž cjichiča:

—Cherzna. Ancha c'achjača tii timplu kjuyanacaqui.

² Jesusaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Tjapa tii timplu kjuyanaca zumpacha cherzna. Ančucaquiz weraral cjiwča. Tsjii noojiquei tii kjuyanacaqui k'ala pajltaž cjequiča. Ana zinta tii maznaca pirkita želaquiča.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan ninacaqui Olivos cjita curullquin ojkchiča. Nicju Jesusaž julzi želan, tjaajinta žoñinacaqui niizquiz jamazit tuž cjichiča:

—Maznalla. ¿Čhjulatorat nii amiž chiita wataqui? Nižaza am tjonz siñala, ¿jakziltat cjeequiya? Nižaza tii muntu tucuzinz siñala, ¿jakziltat cjeequiya?

⁴ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča tuž cjican:

—Ančhucž cwitaza, ana jecmi ančhucaquiz incallskata.

⁵ Muzpa žoñinacaqui wejt tjuužtan tjonaquiča, “Wejrtča Cristutqui” cjican. Jalla nuž chiižcu tama žoñinaca incalltaž cjequiča.

⁶ Nižaza ančhucqui quira žejlž quintunaca zizaquiča; nižaza yekja quira quintunaca arawasaquiča. Jalla nuž cjenami anaž tsuca. Nuž watstanča. Imaziča tii muntu tucuzinzqui.

⁷ Nacionpora talznaquiča; nižaza quira paaquiča. Nižaza mach'a želaquiča, nižaza conanaca ojklayaquiča, nižaza walja yoka chekjincan terremotož wataquiča, wacchi yokaran.

⁸ Tjapa tii wattanaqui juc'anti t'akjiziz želaquiča.

⁹ Jalla nekztanaqui ančhucqui jilirinacžquiz intirjitaž cjequiča sufriskatzjapa. Nižaza contaž cjequiča ančhucqui. Nižaza ančhucaž wejtquiz criichiž cjen, tjapa ana criichi žoñinacaqui ančhuca quintraž cjequiča.

¹⁰ Jalla nuž watan, muzpa Yoozquin criichi žoñinacaqui quejpsnaquiča. Yoozquin criichi žoñinacž quintra cjisnaquiča, jilirinacžquin intirjizcama. Criichi žoñinacžquiz ancha chjaawjkataquiča nii quejpsñinacaqui.

11 Muzpa toscara chiiñinaca ojklayaquiĉha, tuĝ cjian: “Yooziĝ tjaata takuĉha tiiqui”. Nii toscar takunacĝtan muzpa ŝoñinacĝquiz incallaquiĉha.

12 Anawalinacaĝ miraquiĉha. Ŝoñinacpora ana zuma munasaquiĉha.

13 Jakziltat wejt tjonzcama tjurt'iñi kuzziz ŝelaĉhaja, jalla niiqui ultimquiziqui liwriitaĝ cjequiĉha.

14 Yooziĝ liwriita ŝoñinacaĉha Yooz kjuychiz familiaqui. Jalla nii zuma taku tjapa kjutñi tii muntuquiz parlitaĝ cjequiĉha, tjapa ŝoñinaca zizajo. Jalla nii wattanaqui tii muntuqui tucuzin-naquiĉha.

15 “Tii zakal cjiwĉha. Tii puntuquiztan Daniel cjita profetaqui cjiŝrĉiĉha: “Tsjii noojiqui tsjii juc'ant ana wali akñi ŝoñi parizaquiĉha. Yooz chekan kjuyquinkaz luzaquiĉha”. (Tii taku liiñiqui intintaza.)

16 Jalla nuĝ cherĝcu Judea yokquin ŝejlñi ŝoñinacaqui curunacĝquin atipz waquiziĉha.

17 Niĝaza nuĝ cherĝcu kjuy juntuñ ŝejlñi ŝoñinacaqui chjujĝcu ana kjuya luzla, cusasanaca chjitzjapa.

18 Niĝaza pampiquin ŝejlñi ŝoñinacaqui persun zquiti apti ana quejpĝquila.

19 Nii tjuñquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri ŝelaquiĉha.

20 Yoozquinĉha mayiza anĉhucqui, anaj zac timpuquin niĝtanaca watsjapa, niĝaza anaj jeejz tjuñquiz niĝtanaca watsjapa.

21 Tii sufris timpu juc'anti sufris cjequiĉha yekja sufrisnacquiztanami. Yooz tii muntu paa-

tiquiztan jecchuc anapancha tižta sufrisnacaqui watchiqui. Nižaza tekžtan najwcchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiča.

²² Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskatasaż niiqui, tjapa žejlñi žoñinacaqui ticznasača. Yoozqui niž illžta žoñinacz laycu nii sufrisnaca tucuskataquiča.

²³ 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyasača, tuž cjican: "Tekziča Cristuqui". Yekjapac chiyasača, "Nii nacjuča Cristuqui" cjican. Jalla nuž chiyanami anapanča nii taku criyaquiča ančhucqui.

²⁴ Incallñi žoñinacz tjonaquiča. Yekjapaqui "Cristutča wejrqui" cjequiča. Yekjapaqui "Yooziž tjaata taku mazniñtča wejrqui" cjequiča. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquiča, incallzjapa. Tjapa žoñinacz incallz pecaquiča, asta Yooziž illžta žoñinacami.

²⁵ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz ultim weraral maznuča, ana incallta cjisjapa.

²⁶ Žoñinacaqui "Ch'ekti yokquin cheržquilalla, nicjuča Cristuqui" cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapanž okaquiča. Nižaza "Tii kjuyquizza Cristuqui" cjequiča. Jalla nii quintu nonžcu, anapan criyaquiča.

JESUCRISTUQUI WILTA TJONAQUICHA

²⁷ 'Ančhucaquiz cjiwča. Jalla tižtal irata tjonača wejrqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Žoñtča. Jaknužt lliwjlliwjñi tuwantan tajachuc lliwjčhaja, jalla nuž tjonača.

28 Jakziquin zerwi žejlčhaja, jalla nekzi zkaranacaž ajcnaquiča.

29 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča; kataquiča, ana iya kjanaquiča. Jiizmi nižazakaz ana iya kjanaquiča. Warawaranacami pachquiztan tjojtsnaquiča. Nižaza tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča.

30 Jalla nekztanaqui arajpachquin wejt siñalaqui parisauquiča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Jalla nuž wejt siñala cheržcu tjapa ana criichi žoñinacaqui kaaquiča. Ninaacaqui wejt tjonz cheraquiča. Wejrqui tsjir taypiguiz tjonača walja aztan, nižaza Yooz Epiž aziž tjeežcan.

31 Nižaza wejt anjilanaca cuchanžcača weriž illzta žoñinaca juntjapzjapa, trompeta tjawžcu. Il-lztanacaqui tjapa tii muntuquiztanpacha juntap-taž cjequiča.

32 'Ančhucqui higuera munti puntuquiztan zizza, jalla tuž. Higuera muntiqui ch'ojñantiz kallantaquiž niiqui, waj kutunz timpuž kallantaquiča. Jalla nii zizza ančhucqui.

33 Jalla nižta irataž tjapa weriž chiita watan, tii muntuqui waj tucuzinznaquiča. Jalla nuž ančhucaquiz zizkatz pecuča. Jaknužt tsjii žoñiqui kjuy zana žcatžinčhaja, luzjapa, jalla nižta irataž žcatzinčiča tii muntu tucuzinžqui.

34 Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Ima tii timpuquiz kamñi žoñinacaž ticznán, tjapa weriž chitanaca wataquiča.

35 Arajpachami tii yok muntumi liwj tucuzaquiča. Wejt takunacazti wiraž ana tucuza-

quiĉha.

³⁶ 'Pero wejt tjonz tjuñimi, wejt tjonz orami anaž jecmi zizasaćha, anaž arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz Majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³⁷ 'Jaknužt Noež timpu watĉhaja, jalla nuž wataquiĉha wejt tjonz tjuñquiziqui.

³⁸ Noež timpuquiz ima tii muntu kjaztan tuzkatta cjen, žoñinacaqui tuž kamñitaĉha, lujlcan, liccan, zalzcan, zalzjapa majtnaca tjaacan. Jalla nuž kamñitaĉha Noež warcuquiz luz tjuñicama.

³⁹ Kjaz juyzu tjonzcama žoñinacaqui ana ĉjul tantiyassi žejlĉiĉha. Nekztan kjaz tjontiquiztan tjappacha žoñinacaqui kjazquiz kuzta ticziĉha. Jalla nižta irataž wataquiĉha wejt tjonž tjuñquiziqui.

⁴⁰ Jalla nii noojiqui pucultan žoñiqui pampiquin cjeĉhani. Tsjiiqui arajpach kjutñi waytižcu ĉjitižtaž cjequiĉha. Tsjiiqui ectaž cjequiĉha.

⁴¹ Nižazakaz pucultan maatakanacaqui jawuncan želaĉhani. Tsjaaqui arajpach kjutñi waytižcu ĉjitižtaž cjequiĉha. Tsjaaqui ectaž cjequiĉha.

⁴² 'Jalla nižtiquiztan anĉucqui walja naynay želaquiĉha. ĉjulorat wejr, am Yooz Jiliri, tjonaĉhaja, jalla nii ora ana zizzuca.

⁴³ Anĉucqui tii zizza. Kjuychiz žoñiqui tjañi tjonz ora zizasadž niiqui, walja naynay žejltasaĉha, niiž kjuya ana tjañiž luzta ĉjisjapa.

⁴⁴ Jalla nižta irataž anĉuqui naynay želaquiĉha. Tiripintit, ana pinsita orquiz tjonaĉha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñĉha.

PIZC PUNTA PIYUNANACA

⁴⁵ Tsjii kjuychiz žoñiqui piyunanacžquiz kjuya tjiisicha, cwitisjapa, nižaza lujlz ora čjjeri tjaazjapa. ¿Jakzilta piyunat zuma cumpliñi, nižaza zuma cwitiñiya? Nii tantiya.

⁴⁶ Jalla tižtaž piyunanacaqui. Kjuychiz žoñiž irantižcan tsjii piyunaqui cwitican žejlchiča, jaknužt cumpjiitažlaja, jalla nuž cumplican žejlchiča. Jalla niiča zuma piyunaqui. Nižaza nii piyunaqui cuntintuž cjequiča.

⁴⁷ Ančucaquiz weraral cjiwča. Nii kjuychiz žoñiqui tjapa niž cusasanaca cumpjiyaquiča nii zuma piyunž kjarquiz.

⁴⁸ Nii kjuy cumpjiita piyunaqui ana zuma cječhaj niiqui, pinsasača jalla tuž: “Aaaa, wejt patrunaqui ana uri tjonasaka”, cjican cjequiča.

⁴⁹ Jalla nekztan parti piyunanacžquiz wjajtasacha. Nižaza ana zum žoñinacžtan cumpant'asača, lujlcanami liccanami.

⁵⁰ Jalla nuž kaman, nii kjuychiz patrunaqui tiripintitž tjonaquiča, tsjii ana zizta orquiz.

⁵¹ Jalla nekztanaqui nii ana zum piyunaqui zuma castictaž cjequiča. Nižaza nii ana zuma piyunaqui chjatkattaž cjequiča. Nižaza in-fiernuquin žejlcan, kaaquiča, nižaza ižke kjo-jaquiča.

25*TUNCA TURTKANACZ QUINTU*

¹ Tii zakal chiyuča. Arajpach Yooz mantis puntuqui jalla tužuča. Tunca turtakanacaqui micha tanžcu tsjii zalzñi tjowžžquin ojkchiča.

² Pjijskaltanaqui ima ojkcan ana zuma tanti-ichiča. Tsjii pjijskaltanaqui zuma listu tjaczi-tača.

³ Nii pjijskaltan ana zuma tantiitazzi turtakanacazti michaka chjitchiča, ana iya parafina chjitchiča, tsjiižtan camzjapaqui.

⁴ Nii pjijskaltan zuma listu ojkchinacaqui wilta camzjapami parafina chjitchiča.

⁵ Nii zalzñi tjowaqui ana uri tjonchiča. Jalla nižtiquiztan tjaji tjonkatchiča tjappacha. Nižaza tjajchiča.

⁶ Jalla nekztanaqui chica arama kjawñi jora nonziča, tuž cjican: “Cherzna. Zalzñi tjowa tjonžca. Ulanžca nižaza risiwžca”.

⁷ Tjapa nii turtakanacaqui žaaziča, nižaza micha teejapa tjacziča.

⁸ Niiž upaquiztanalla nii pjijskaltan ana zuma tantiyazzi turtakanacaqui tsjii pjijskaltan turtakanacžquiz cjichiča, “Parafina tojnalla, wejtnaca parafina upziča. Nižaza wejtnaca micha tjessa”.

⁹ Pero nii walja tantiitazzi turtakanacaqui tuž kjaaziča: “Ana atchuca. Wejtnacaltami ančhucaltami anaž wacasača. Jalla nižtiquiztan ančhucaž oka, jakziquin parafina tuyčhaja, jalla nicju. Ančhucaltajapa kjayžca”.

¹⁰ Nii pjijskaltan turtakanacaž parafina kjayi ojktan, zalzñi tjowaqui irantižquichiča. Nekztan nii tantitazzi turtakanacaqui zalzñi tjowžtan kjuyquiz luzziča, zalz pijjsta paazjapa. Jalla nekztanaqui kjuya chawcziča.

¹¹ Wiruñaquei nii kjayi ojkchi turtakanacaqui quejpžquichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, Wejt

Jiliri, cjetznalla, cjetznalla”.

¹² Pero niiqui kjaaziča, tuž cjican: “Ančhuc anal pajuča”.

¹³ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča tuž cjican:

—Anchucqui walja zuma listu tjacziž cjequiča. Wejt tjonz tjuñi orami ana zizza.

TJAATA PAAZNACA QUINTU

¹⁴ ‘Arajpach Yooz kamañauqui jalla tužuča. Tsjii zoñiqui jiczquin ojkz cjen, niž piyunanaca kjawziča. Piyunanacžquiz paaz tjiiziča.

¹⁵ ‘Tsjii tsjižquiz pjijska warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquiz paa warank paaznaca tjaachiča. Tsjiižquizqui tsjii warank paaznaca tjaachiča. Zapa maynižquiz ninacž negocio paaz atñi jama tjaachiča. Jalla nekztanaqui ojkchiča.

¹⁶ Nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii pjijska warank paaznacžtan canchiča.

¹⁷ Nižazakaz nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui paaztan negocio paachiča. Jalla nuž paažcu tsjii paa warank paaznacžtan canchizakazza.

¹⁸ Nii tsjii warankalla paaznaca tanzñi piyunazti patrunž paaz chjojziča. Yokquiz ojt jwetžcu, jalla nekz chjojziča.

¹⁹ ‘Ažktan niž wiruñ nii paaz kajžñi patrunaqui quejpžquichiča. Jalla nekztanaqui piyunanacžquiztan kaja cobrichiča.

²⁰ Primiruqui nii tsjii pjijska warank paaznaca tanzñiqui tjonchiča. Jalla niiqui patrunžquiz

paaznaca intirjichiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri, wejtquiz pjijska warank paaznaca tjaachamča. Nii paaztan trabajžcu, iya pjijsk warank paaztan canchinča. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”.

²¹ Patrunaqui nižquiz cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”.

²² Jalla niž wiruñ nii tsjii paa warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča, tuž cjican: “Wejt Jiliri. Wejtquiz paa warank paaznaca tjaachamča. Iya tsjii paa warank paaztan canchinča. Jalla tiičha amiž tjaatami nižaza weriž cantami”.

²³ Niiž patrunaqui nižquin cjichiča: “Walikazza. Amqui ancha zuma piyunamča. Zuma trabajchamča. Zkoluc paaz zuma trabajtquiztan, jaziqui juc'anti paaznaca amquiz cumpjiyača”. Nižaza cjichiča: “Luzca. Wejtta chica chjipzna. Cuntintum cjee”.

²⁴ Pero nekztan nii tsjii warank paaznaca tanzñi piyunaqui tjonchiča. Niiqui patrunžquiz cjichiča: “Wejt Jiliri. Amqui c'ar patrunamča. Jalla nii zizzatuča. Amqui ana čhjulumi paažcumi canñamča. Nižaza ana čhjaczcumi, ajzñamča.

²⁵ Jalla nižtquiztan ekzinča, nižaza ojkžcu am paaznaca yokquiz chjojchinča. Pero tekziž am paazqui”.

²⁶ Patrunaqui nii piyunžquiz tuž kjaaziča:

“Ana zum piyuna. Jayri piyuna. Wejrqui ana čhjacžcu ajzñinpanča, nižaza ana čhjulumi paažcu caniñpanča. Jalla nižtapanim zizla amqui.

²⁷ Jalla nižtiquiztan wejt paaz bancuquiz mekaz uchanchucataž, jalla. Jalla nuž paatasaj niiqui, wejrqui quejpžcu bancuquiztan paaz majchtanpacha ricujtasača”.

²⁸ Jalla nekztanaqui nii patrunaqui nekzi žejlñi zoñinacžquiz cjichiča: “Tii piyunžquiztan nii warank paaznaca kjaña. Nii tunca warank paaznacchiz piyunžquiz tjaa.

²⁹ Jakziltat želinchižlaja, jalla nižquiz iya tjaataž cjequiča, jilacama. Nižaza jakziltat zkoluc želinchižlaja, nižaza ana zuma trabajchižlaja, jalla nižquiztan tjappacha kjañtaž cjequiča.

³⁰ Tii ana zum piyuna chjatkata, zawncta zumchiquin. Jalla nicju kaaquiča, nižaza ižke kjojaquiča”.

ZOÑINACA PJALZTAZ CJEQUICHA

³¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsjii noojiqui wejrqui wilta tjonacha, wejt azi tjeežcan. Rey cjita Jiliri cjeeča. Tjapa wejt anjilanacžtanpacha tjonacha. Poderchiz tjonacha zoñinaca pjalzjapa. Tsjan chekan juez Jiliritča wejrqui.

³² Wejt yujcquin tjapa tii muntuquiz kamñi zoñinaca juntjaptaž cjequiča. Jalla nekztanaqui wejrqui ninaca pjalznača, jaknužt tsjii awatiriqui uuza yekja nižaza cabra yekja pjalznačaja, jalla nuž.

³³ Pjalžcu uuzanacaqui žew latuquiz cjequiča, cabranacazti zkar latuquiz cjequiča.

³⁴ Wejrtča chekan juez jiliritqui. Nekztanaqui wejt žew latu pjalžtanacžquiz tuž cjeeča: “Wejt Epiž k'aachita žoñinaca, pichalla ančhucalta tjaczta kamaña tanzjapa. Tii muntu paata ora, niwjctanpacha ančhucalta nii kamaña tjacztača, Yooztan kamzjapa, nii kjuychiz familia cjisjapa”.

³⁵ Nižaza cjeeča, “Ančhucqui zumanaca paachinčhucča. Weriz čhjeri eecsiž cjen, ančhucqui wejtquiz čhjeri tjaachinčhucča. Nižaza weriz kjaz pecan, ančhucqui wejtquiz kjaz onanchinčhucča. Nižaza yekja yokquin ojklayan, ančhucqui wejtquiz tjajz kjuyquiz kjawzinčhucča.

³⁶ Weriz ana zquitchiz cjen ančhucqui zquiti onanchinčhucča. Nižaza laaquichi cjen, wejtquin tjonzinčhucča. Nižaza carsilquiz chajwcta cjen, ančhucqui wejtquin cherzñi tjonchinčhucča”.

³⁷ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacqui wejtquin cjequiča: “Wejt Jiliri, ¿čhjulora am čhjeri eecsi cherchintaya? Nižaza čhjeri lujljajapa, ¿čhjulora onanchintaya? ¿Čhjulora am kjaz pecan, onanchintaya?”

³⁸ ¿Čhjulora am yekja yokquin ojklayan tjajz kjuyquiz kjawzintaya? ¿Čhjulora am ana zquitchiz cjen, zquiti onanchintaya?”

³⁹ Nižaza ¿čhjulora am laaquichi cjen, tjonzintaya? ¿Čhjulora am carsilquiz cjen, amquin tjonzintaya?”

⁴⁰ Jalla nekztanaqui zuma kamañchiz žoñinacžquiz kjaaznača, tuž cjican:

“Anchucaquiz weraral cjiwčha. Wejrtčha chekan juez Jiliritqui. Chjulora wejt jilanacžquiz yanapčhaja, humilde jilanacaž cjenami, jalla niiqui wejtquiztakaz yanapchinčhucča”. Nuž chiyācha pjalz tjuñquiz.

⁴¹ Jalla nekztanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, nii zkar latu pjalžtanacžquiz cjeeča: “Ančhucqui, Yoozqui ančuca quintrācha. Jaziqui wejtquiztanž infiernuquin oka. Diablužtami niž anjilanacžtami tjacžtača nii infiernuqui. Ančhucqui zakaz nii infiernuquin wiñaya sufraquiča.

⁴² Weriz čhjeriz eecsiž cjen, ančhucqui ana wejtquiz čhjeri onanchinčhucča. Weriz kjaz pecan, ančhucqui ana wejtquiz kjaz onanchinčhucča.

⁴³ Weriz yekja yokquin ojklayan, ana tjajz kjuyquiz kjawzinčhucča. Weriz ana zquitchiz cjen, ana zquiti onanchinčhucča. Weriz laa cjen, nižaza carsilquiz cjen, ančhucqui ana wejr cherzñi tjonzinčhucča”.

⁴⁴ Jalla nekztanaqui ninacaqui cjequiča: “Wejt Jiliri, čhjulora am čhjeri eecsi cjen, kjaz pechi cjenami, yekja yokquin ojklaychi cjen, ana zquitchiz cjen, laa cjen, carsilquiz chawcta cjen, jalla čhjulora am nižta cherchintaya? Nižta chertučhaja, yanaptasača”.

⁴⁵ Jalla nektanaqui wejrqui, chawc juez Jiliri cjican, ninacžquiz kjaaznača, tuž cjican: “Anchucaquiz weraral cjiwčha. Chjulora wejt jilanacžquiz humilde cjenami ana yanapchižlaja, wejtquiztakaz ana yanapchinčhucča”.

⁴⁶ Jalla nekztanaqui nii ana zuma kamañchiz žoñinacaqui infiernuquin cuchantaž cjequiča,

wiñaya casticta cjisjapa. Nii zuma kamañchiz
žoñinacazti Yooztan chica wiñaya kamzjapa
okaquiča.

26

JESUSA TANZ TANTIITA

¹ Tjappacha nii chiitanaca žeržcu, Jesusaqui niiz
tjaajinta žoñinaczquiz cjichiča:

² –Ančhucqui zizza, puc majča pascua pjijs-
taqui. Jalla nii pjijsa ora wejrqui intirjital cjeeča
cruzquiz ch'awcta cjisjapa. –Jalla nuž cjichiča
Jesusaqui.

³ Jalla nii oraqui timplu jilirinacami, liy tjaa-
jiñi maestruncami judío wajtchiz jilirinacami
ajcziča, Caifás jilirž kjuy patiuquiz. Caifás cji-
taqui timplu jilirinaczquiztan chawc jiliritacha.

⁴ Jalla nicju ninacaqui palt'ichiča, nižaza
kazziča mañžtan Jesusa tanzjapa. Jalla nuž
tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča.

⁵ Nuž kazcu tuž cjichiča:

–Pjijsa paan Jesusa tanz anaž cjichuca.
Žoñinacaqui aptjapznasača.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

⁶ Jesusaqui Betania wajtquiz želatča, Simonž
kjuyquiz. Niiz tuquiqui Simonaqui janchi mo-
jkchi laatača.

⁷ Jalla nekz želan, tsjaa maatak žonqui Jesu-
sizquiz macjatžquichinča. Naaqui tsjii putilla
chjitchinča. Nii putillquiz cuza mazk'a ulurchiz
asiiti želatča, ancha jila walurchiz. Nii putill-
tača zuma alabastro cjita maztan paataqui.

Jesusa mizquiz želan naa maatak žonqui niiz achquiz zuma asiiti alžinchinča.

⁸ Niiž tjaajintanacaqui nii cheržcu, žawjziča, naa žoña quintra. Jalla nekztan tuž cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan tii walurchiz asiiti pertejo?

⁹ Jalla tiiqui antis tuychucatača walja jiluñ, nižaza pori žoñinacžquiz yanapzjapa.

¹⁰ Jesusaqui nii chiiñi nonžcu tjaajintanacžquiz ujziča:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjiicjisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Jalla tuž taa žoñaž paataqui wejtquiztan walikazza.

¹¹ Porinacžquiz yanapz pecaquiz niiqui, porinacaqui ančhucatan panž želaquiča. Wejrzi ančhucatan ana žejlztanpanča.

¹² Jalla taa maatak žoñqui wejtquiz tii zuma ulurchiz asiiti alžinžcu, wejt curpu tjaczinča, tjatta cjisjapa.

¹³ Ančhucaquiz weraral cjiwča. Jakziquinami tii muntuquiziqui liwriiñi Yooz taku parlita cjechaja, jalla nižtazakaz taa maatak žonaž paataqui parlita zakaz cjequiča, jalla naaquiztan cjuñta cjisjapa.

JUDASQUI JESUS TARAZUNAQUICHA

¹⁴ Tuncapan illzta žoñinacžquiztan tsjiiqui Judas Iscariote cjitatača. Jalla niiqui ojkchiča timplu jilirinacžtan parli.

¹⁵ Jalla nuž parlican cjichiča:

—Ančhucaquiz Jesusal intirjasaž niiqui, ančhucqui ¿kjaž paaz pacas?

Jalla nii orapacha quinsa tunc paaznaca Judasquiz pacchiča.

16 Jalla nužquiz Judasqui čhjlorat Jesusa tankatchuca cječhaja, jalla nii ora walja kjurchičha.

SANTA CENA PAACHICHA

17 Jalla nekztanaqui ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, jalla nii pjijztaž primir tjuñquiz tjaajinta žoñinacaqui Jesusižquin macjatžcu tuž pewcziča:
—¿Jakziquin wejrnacqui tjaczñi ojkz pecya, pascu čhjeri lujlzjapaya?

18 Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Watja oka. Tsjii žoñžtan zalaquiča. Niižquič jjee, “Maestruqui ž-cjiča. ‘Wejt ticz ora wajil-lača. Am kjuyquiz pascua pjijztal paača wejt tjaajinta žoñinacžtan’ ”.

19 Nekztanaqui Jesusaž mantitacama ojkchiča. Nii tokinz't'ita kjuyquiz pascu čhjeri tjacziča.

20 Weenjapa cjistan Jesusaqui nii kjuyquiz žejlcan mizquiz julziča niiž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

21 Jalla nuž čhjeri lujlcan, ninacžquiz cjichiča:

—Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Tsjii tsjii ančhucqui wejt quintra paaquiča, nižaza tarazunaquiča.

22 Jalla nuž chiitiquiztan tjaajinta žoñinacaqui walja llaquita cjissiča. Jalla nekztan ninacaqui tsjiiza tsjiiza pewcziča, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿wejr cjesajo?

23 Nekztanaqui Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Anziqui wejttan chicaž tii chuwquiztan lujlča nii tarazunñi žoñiqui.

24 Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Jaknužt cjiirta Yooz takuqui cjičhaja, jalla niicama okača. Nii tarazunñi žoñiqui anaj

maa pjuchquiztan nastĉhaja, waliĉ cjitasaĉha niiztaqui. Wejr tarazuntiquiztan wali chawc ujchiz cjequiĉha.

²⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui, nii tarazunĉi zoĉniqui, tuĉ cjichiĉha:

—Maestro, ĉ wejr cjesajo?

Jesusaqui tuĉ kjaaziĉha:

—Jesalla, amchiya.

²⁶ Jalla nuĉ pascua ĉhjeri lujlcan Jesusaqui niiz persun kjarĉtan t'anta tanzicĉha. Nekztan Yooz Ejpĉquin gracias cjican tjaaĉcu, t'anta kjolziĉha. Jalla nuĉ kjolĉcu, niiz tjaaĉinta zoĉnacĉquiz tjaachiĉha, tuĉ cjican:

—Lujlzna. Jalla tiiĉha wejt curpu cuntaqui.

²⁷ Jalla nekztan persun kjarĉtan tsjii wazu tanzicĉha. Yooz Epĉquin gracias cjican tjaachizakazza. Nekztan tjaaĉinta zoĉnacĉquin ĉhjalĉcu zapa mayni licchiĉha. Jalla nuĉ ĉhjalĉcu, tuĉ cjichiĉha:

—Tii wazquiztan tjapa anĉhucqui liczna.

²⁸ Wejt ljocquiztanĉ cjiĉha tiiqui. Wejt ljocĉtan tsjii ew acta tjulĉtaĉ cjequiĉha. Wacchi zoĉnacĉ laycu wejt ljocqui tjawktaĉ cjequiĉha ninacĉ uj pertunta cjisjapa.

²⁹ Wejr cjiwĉha. Uwas kjaz ana iya licaĉha, ĉhjolorcama wejt Yooz Ejp tjapa mantaĉhaja, jalla nekztan anĉhucatan wilta uwas kjaz licaĉha.

TJAAJINTA ZOĉINACAQUI WICHANZNAQUICHA

³⁰ Nekztan Yooz wirzu itzcu, Olivos cjita curulla ojkchiĉha.

³¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaaĉinta zoĉnacĉquiz tuĉ cjichiĉha:

—Jalla tii weenqui tantal cjeecha. Nekztan tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucaquiča. Jalla nuzpan cjiirta Yooz takuqui cjiča: “Uuza awatiri contanaqui uuzanacaqui wichanznaquiča”.

³² Wejr jacatatžcuqui ančuca tuqui okayača Galilea cjita yoka.

³³ Nekztanaqui Pedruqui cjichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz tucačhani. Wejrzi ana wira niža cjesača.

³⁴ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Amquiz weraral cjiwča. Jalla tii weenpacha čhjep wilta amqui ana wejr pajni chiican k'otaquiča, ima wallpaž kjawan.

³⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztan k'otasača.

Nižaza tjapa nii tjajintanacaqui tsjiika chichiča.

JESUSAQUI GETSEMANI CJITA YOKQUINCHA

³⁶ Jalla nekztan Jesusaqui niž tjajintanacžtan Getsemani cjita yoka irantichiča. Jalla niwjc irantižcu, ninacžquiz cjichiča:

—Tekz julzna ančhucqui. Wejrqui nii nawcju Yooz Ejpžtan parli okača.

³⁷ Jalla nekztan Pedružtan nižaza Zebedeož pucultan majchnacžtan chjitchiča. Nekztanaqui Jesusaqui kuzquiz walja llaquisatča, nižaza ančaž llactazatča.

³⁸ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii čhjepultan chjichta tjajintanacžquiziqui cjichiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquissa, ticzmayača. Ančhucqui tekzi žela. Wilaquiča, anača tja-
jaquiča.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tsjii koluc nawj-
chuc ojkchiča. Yokquizkaz tuzi t'okžcu Yoozquin
mayizichiča, tuž cjican:

—Wejt Yooz Ejp. Tii juc'ant sufris timpu anal
watz pecuča. Tii sufrisquiztan liwriichucažlaj
niiqui, amqui wejr liwriyalla. Pero anal wejt
kuzcama cjis pecuča. Antiz jaknužt am kuz
amtičhaja, am munañpakaj cjila.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin
quejpžquichiča. Tjajchi zalchiča. Jaziqui
Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—¿Ančhucqui anapanz wejttan tsjii orami wilasi
atya?

⁴¹ Tjaji watzi žela, nižaza wilazaquiča.
Yoozquin mayizaquiča, ana ujquiz tjojtsjapa.
Chekapan, ančhuca kuzqui wilasača. Pero
ančhuca curpuzti anaž awantasača.

⁴² Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli
ojkchiča. Tuž cjican, mayizichiča:

—Wejt Yooz Ejp, tii sufrisquiztan ana liwriita
cjichucažlaj niiqui, am kuz munañpaj cjila.

⁴³ Nekztan wilta tjaajintanacžquin quejpžcu tja-
jchi zalchiča. Ancha tjaji tjonatča.

⁴⁴ Chjepquiziqui wilta ninacžquiztan ojkchiča,
Yooz Ejpžquin parli. Primiru jaknužt parličhaja,
jalla nuž zakaz parličiča.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui tjaajintanacžquin
quejpchiča. Ninacžquin paljaychiča, tuž cjican:

—Jaziqui tjajchinčhucča ančhucqui, nižaza
jeejzinčhucča. Nužukazza. Wejrqui ujchiz

žoñinacž kjarquiz intirjital cjeeča. Anz nii ora irjatžquiča.

⁴⁶ Zaazna. Ojkla. Wejr tankatñi žoñiqui nii najwcž tjonča.

JESUSA PRESO CHJICHTA

⁴⁷ Jesusa nuž chiyán, Judasqui iran-tižquichiča. Niitača Jesusiž tuncapan illzta žoñinacžquiztanqui. Judastan tama žoñinacaqui tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu jilirinacami wajt jilirinacami ninaca cuchanžquichiča.

⁴⁸ Tarazunñi Judasqui niž tuquilla nii žoñinacžtan kazzitača, tuž cjican:

—Wejrqui nii žoñžquiz chjulznača. Jalla niž cjequiča nii žoñiqui. Jalla nekztan zuma tanžcu chjichaquiča.

⁴⁹ Jalla nuž kazcu Judasqui Jesusižquiz mac-jatchiča, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestru, ¿walikazkay?

Jalla nuž tsaanžcu, chjulziča.

⁵⁰ Jesusaqui nižžquiz kjaaziča, tuž cjican:

—Jila, ¿chjulquin am tjonjo?

Jalla nekztanaqui žoñinacaqui žcatžinžquichiča, nižaza preso chjichi tanchiča.

⁵¹ Jalla nuž paan, tsjii tsjii Jesusiž tjaajinta žoñiqui pajk cuchillu joožcu, quintri žoñž cjuñi čhjajtžinchiča. Nii cjuñi chjajtžinta žoñiqui timplu jilirž piyunatača.

⁵² Jalla nekztan Jesusaqui tuž cjichiča:

—Am pajk cuchillu čhjojzna, nii cuchill čhjojzquiz. Jakziltat pajk cuchillu joojoočhaja,

jalla ninacaqui pajk cuchillžtan conta zakaz cjequiča.

⁵³ Wejt Yooz Ejpžquiztan mayasača, wejtquiz yanapzjapa. Jalla nuž maytiquiztan wejt Yooz Ejpqui anzpachaž wacchi anjilanaca cuchanžcasača, tuncapan walja tama ežercitonacacama. ¿Nii ana zizya?

⁵⁴ Pero jalla nižta anal mayača. Jalla tižta watstanča, jaknužt cijirta Yooz taku chiičhaja, jalla nii cumplistanča.

⁵⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii tjonchi žoñinacžquiz cjichiča:

—Ančhucqui pajk cuchillunacžtan wjajtz carotinačtan wejr tani tjonchinčucča, wejr tjañi cjes, nižtažtakaz. ¿Kjažtiquiztan nižta tjonchinčuctajo? Zapurupan ančhucatan žejlchinča, timpluquiz tjaajincan. Jalla nii oranacaqui anaž wejr tanchinčucča.

⁵⁶ Tjapa tii watñinacaqui jaknužt tuquita profetanacaž cijirtčhaja, jalla niit jama cumplistanča.

Jalla nekztanaqui tjapa Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanziča. Jesusa zinalla ecchiča.

CHAWC JILIRINACZ YUJCQUIN CHJICHTA

⁵⁷ Jalla nii Jesusa tanñi žoñinacaqui Caifás cjita jiliržquin chjitchiča. Caifasqui timplu jilirinacž chawc jiliritäča. Caifás kjuyquin liy tjaajiñi maestrunacami wajt jilirinacami ajczitača.

⁵⁸ Pedruqui nii chawc jilirž kjuy patiucoma apziča ažquiztanalla. Nii patiuquin luzcu, julzi želatča wijilñi policianacžtan. Jaknužt Jesusa watčhaja, jalla nii chertzjapa želatča.

59 Timplu jilirinacami, wajt jilirinacami, tjapa mantiñi jilirinacami Jesusiž quintra uj jwes pecatča, toscaraž cjenacui, conkatzjapa.

60 Wacchi žoñinacami toscar tawkžtan prisintizquichiča Jesusiž quintra uj tjojtunzjapa. Pero ana čhjul uj jwesi atčiča. Ultimquiziqui pucultan toscar tisticunacaqui apantizquichiča,

61 tuž cjican:

—Tii žoñiqui cjiñiča, “Yooz timplu t'ezinžu, čhjep majquiz wital tsijtsnasača”.

62 Jalla nekztanaqui timplu chawc jiliričui tsijtsiča. Jesusižquiz cjichiča:

¿Kjažtiquiztan am ana kjaazjo? ¿Kjaž cjican tii žoñinacaqui am quintra čiiijo?

63 Jalla nuž čiižinanami Jesusaqui ch'uju žejlčiča. Jalla nekztanaqui nii timplu chawc jiliričui nižquiz cjichizakazza:

—Zejtñi Yooz tjuuquiz am juramintu paakatača, werara čiiizjapa. Mazna. ¿Amqui Cristumkaya? ¿Nižaza Yooz Majchpanikaya?

64 Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Wejrčhay. Amqui jaknužum čiičhaja, jalla nužuča. Wejr zakal ančhucaquiz cjeeča. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsjii noojiqui ančhucqui wejr cheraquiča, juc'anti azziz Yoož žew latuquiz julzi. Nižaza arajpachquiztan tsjir taypiquiz wila tjonacha.

65 Jalla nuž kjaaztiquiztan timplu chawc jiliričui niž persun zquiti wjajržinčiča, žawjchi kjanapacha tjeezjapa. Nižaza cjichiča:

—Tii žoñiqui persun tawkžtan Yoož quintra čiičiča. ¿Kjažt iya tisticunaca

pecznasajo? Ančhucpacha tiiž ana wal takunaca nonzinčhucča.

⁶⁶ ¿Kjažtat cjees?

Ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiiqui ujchizpanča. Paj ticzla.

⁶⁷ Jalla nekztanaqui Jesusiž yujcquiz llawzižtan tjujti kallantichičha, nižaza wjajtchičha. Partinacaqui yujcquiz čhajczičha,

⁶⁸ tuž cjican:

—Amqui Cristumžlaj niiqui, jazic ¿jequit am čhajcjo? Jalla nii pajalla.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

⁶⁹ Nii ora Pedruqui zancu kjuy patiuquin julzi želatča. Nekz želan tsjaa piyuniqi nižquiz macjatžcu paljaychinča, tuž cjican:

—Amqui ojklajñamla nii Galilea yokchiz Jesusižtan, ¿ana jaa?

⁷⁰ Pedruqui parti žoñinacž yujcquiz k'otchičha, tuž cjican:

—Chjulquiztankam chiičhani, anal intintazučha.

⁷¹ Nekztanaqui Pedruqui zan kjutñi žcatžinchičha. Nekztan tsjaa piyuniqi nii cheržcu parti žoñinacžquiz cjichinča:

—Tii žoñipan ojklayatla tii Nazaret wajtchiz Jesusižtan chica.

⁷² Pedruqui wilta k'otchičha. Juramintužtan tuž cjichičha:

—Nii žoñi anapan pajučha.

⁷³ Jalla niž upaquiztan nekz žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz macjatžcu, cjichizakazza:

—Chekapan, amqui zakaz Jesusiž parti žoñinacžtan chica ojklayñamla. Am takuqui kjanapachala, ninacaž takukam chiila.

⁷⁴ Nekztanaqui Pedruqui wilta k'otchiča, juramintu paacan.

—Anapal nii žoñi pajuča. Toscara chiichinžlaj niiqui, Yooz wejr casticačhani. —Nuž cjichiča Pedruqui. Jalla nii orapacha tsjii wallpi jora kjawchiča.

⁷⁵ Jalla nii wallpa kjawñi nonžcu, Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñziča. Niiž tuquiqui Jesusaqui cjichiča: “Ima wallpaž kjawan, čhejp wilta amqui ana wejr pajñi chiican k'otaquiča”. Jalla nuž cjuñžcu Pedruqui nekztan ulanchiča. Nižaza walja kuzquiz sint'ican kaachiča.

27

JESUSAQUI CHAWC JILIRIZQUIN CHJICHTA

¹ Kjanžquitan tjapa timplu jilirinacami, wajtchiz jilirinacami tsjii acuerduquiz luzziča Jesusa conkatzjapa.

² Jalla nekztan Jesusa chejlžcu chjitchiča Poncio Pilato cjita chawc jiliržquin. Nii oraqui naciona mantiñi gubernutača Pilatuqui.

JUDASQUI TICZICHA

³ Jesusa tarazunñi Judasqui Jesusa conata cheržcu, kuzquiz walja sint'ichiča. Jalla nuž sint'ižcu nii quinsa tunc tjaata paaz tjepunchiča timplu jilirinacžquizimi wajtchiz jilirinacžquizimi.

⁴ Paaz tjepunžcu, tuž cjichiča:

—Wejr uj paachinča. Ana čhjul ujchiz žoñi tarazunchinča.

Ninacazti niižquiz tuž kjaaziča:

—Jalla niiqui, ¿čhjul importejo wejtnacaquiz-tanajo? Niiqui amtakazza.

⁵ Jalla nekztanaqui Judasqui timpluquinpacha nii paaz tjojtunchiča. Nekztan ojkchiča. Per-sunpacha jora mokžcu, tsjijscu ticziča.

⁶ Nekztanaqui timplu jilirinacaqui paaz ricujžcu, tuž cjichiča:

—Tii paazqui anaž učhumqui ofrend cajquiz uchasača. Tiiča žoñž ljok kjayta paazqui.

⁷ Nekztanaqui ninacaqui kazziča nii paaztan yoka kjayzjapa. Nii yokaqui Campo del Alfarero nižta cjita tjuuchiztača. Yekja wajtchiz ticzi žoñinaca tjatzjapatača nii yokaqui.

⁸ Nužquiz tii timpucama nii yokž tsjii tjuuqui Campo de Sangre cjitazakaztača.

⁹ Jalla nuž Jeremías profetž takuqui cumplis-
siča. Tuqui timpu Jeremiasqui cjiŕchiča, tuž
cjican: “Israel žoñinacaqui nii žoñi tankatz precio
utchiča, quinsa tunc paaznaca, jalla nii.

¹⁰ Nii quinsa tunc paaznacžtan Campo del Al-
farero cjita yoka kjayaquiča, jaknužt Yooz Jiliriž
mantičaja, jalla nuž”.

JESUSAQUI CHAWC JILIRZ YUJCQUIN ZEJLCHA

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui naciona mantiñi
chawc jiliržquin chjichtatača. Nii mantiñi
jiliriqi Jesusižquiz tuž pewcziča:

—¿Amqui judionacž chawc jilirimkaya?
Jesusaqui tuž kjaaziča:

—Am jaknužum chiičhaja, nužučha.

¹² Timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, jalla ninacaž uj tjojtuntan, Jesusaqui anaž čhjulumi kjaazičha.

¹³ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqiu tuž cjichičha:

—¿Anam am kjaaznaquiya tjapa tii am quintra chiyanacui?

¹⁴ Jesusazti jalla nuž chiyacami ana čhjulumi kjaazičha. Jalla nižtiqiztan nii mantiñi chawc jiliriqiu ispantichičha. Ana čhjul pinsimi atchičha.

¹⁵ Jalla nii pascu pjijztiqiz Pilato chawc jiliriqiu tsjii cuzturumpichiztačha. Tsjii priz žoñiqiu cutzpanikaztačha žoñinacaž chiitacama.

¹⁶ Tsjii ana wal žoñiqiu Barrabás cjita prisu zakaztačha.

¹⁷ Žoñinaca ajcziž cjen Pilatuqiu ninaczquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Jakzilta tii tanta žoñinacat liwrii cutžta cjeequi? ¿Barrabás cjeequi? už ¿Jesus, Cristo cjita cjeeja?

¹⁸ Pilato jiliriqiu zizzičha, Jesusa chjaawjcu judío žoñinacacui nii intirjichičha, jalla nii.

¹⁹ Pilatuqiu niž jusjiis mizquiz julzi želatčha. Jalla nicju želan niž tjunquiu tsjii žoñi mazñi cuchanzquichinčha. Nii mazñi žoñiqiu tuž chichičha: “Am tjun cjičha: ‘Nii zuma žoñžquiz ana mitisaquičha. Nii žoñiž cjen tižwan juc¹ant ana wali čhuuzinčha. Nii žoñžquiz ana mitis waquizičha”.

²⁰ Pero timplu jilirinacami wajtchiz jilirinacami, nii žejlñi žoñinaczquiz intintiskatchičha,

Barrabás cutzna cjeajajo, nižaza Jesusa contaj cjila cjeajajo.

²¹ Jalla nekztanaqui nii mantiñi jiliriqúi wíltá zoñinacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—¿Jakzilta pirit tii pucultan tantanacquiztan liwrii cutznaqui?

Zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Barrabás cutzna.

²² Pilato jiliriqúi wíltá ninacžquiz pewcziča, tuž cjan:

—Tii Cristo cjita Jesusižquiz, ¿čhjulut wejr paa-
aqui?

Tjappacha nii zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

²³ Nekztanaqui Pilato jiliriqúi cjichiča:

—¿Čhjúl uj paachi teejo?

Nii zoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—¡Cruzquizka ch'awczna! —cjan.

²⁴ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqúi naychiča, nii zoñinaca ana intintiskatchuca. Nii zoñinacaqui walja žawjchiž ch'ajrapatča. Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqúi kjaz zjijckatchiča. Nii zjijceta kjazquiz kjara awjziča zoñinacž yujcquiz, tuž cjan:

—Tii zuma zoñž ticzqui anaž wejt uj cjequiča. Ančuca ujž cjequiča.

²⁵ Tjapa nii zoñinacaqui kjaaziča, tuž cjan:

—Wejtnacaltazat uj cječhani, nižaza wejtnaca ocjalanacžtami.

²⁶ Jalla nekztanaqui Pilato jiliriqúi Barrabás liwrii cutziča. Nekztanaqui Jesusa wjajtzjapa mantichiča. Nižaza cruzquiz ch'awceta cjeajajo, zultatunacžquiz intirjichiča.

²⁷ Jalla nekztanaqui nii mantita zultatunacaqui jilirž palacio kjuyquin Jesusa chjitchiĉha. Nekztanaqui tjapa nii zultatž tropanaca kjawsassiĉha, Jesusa muytata.

²⁸ Nekztanaqui Jesusa ĉhjojkĉhiĉha. Jalla nuž ĉhjojkžcu tsjii ljoc murat zquti tjutziĉha.

²⁹ Nekztan niž achquiz ch'ap pillužtakaz paažcu scaržinĉhiĉha, nižaza žew kjarquiz wara tanskatchiĉha. Jalla nuž paažcu niž yujcquiz quillziĉha, tuž cjican:

—¡Viva tii judío žoñinacž chawc jiliri! —Jalla nuž ĉhiican burla paachiĉha.

³⁰ Nižaza llawzižtan nižquiz tjujtĉhiĉha. Niiž kjarquiztan wara kjañcan, achquiz wjajtĉhiĉha.

³¹ Jalla nuž burla paažcu, nižquiztan ljoc murat zquti ĉhjojkĉhiĉha. Nekztan wilta niž persun zquti tjutziĉha. Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awczjapa Jesusa chjitchiĉha.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTA

³² Jalla nuž Jesusa chjichcan tsjii Cirene wajtchiz žoñi zalžquichiĉha. Simón cjitataĉha. Jalla nii žoñiqui Jesusiž cruza kuzkatchiĉha.

³³ Jalla nuž Gólgota cjita yokquin irantĉhiĉha. Nii yokaqui “Ach Tsjij yoka” cjitazakaztaĉha.

³⁴ Jalla nicju tsjii vinžtan jaržtan t'ajžta lickatchiĉha. Pero nii mallžcu, ana licz pecĉhiĉha.

³⁵ Cruzquiz ch'awczcu, zultatunacaqui Jesusiž zquti tanzjapa surtiassiĉha. Jalla nuž paatan profetž takuqui cumplissiĉha. Nii tuquita profetaqui tuž cjichiĉha: “Wejt zquti tanzjapa surtiasaquiĉha”.

³⁶ Jalla nektanaqui nijwcpacha ninacaqui wilzjapa julziča.

³⁷ Kjažtiquiztan Jesusa cruzquiz ch'awctatažlaja, jalla nii tabliquiz cijirtatača, tuž cjican, “Tiiča Jesusaqui, judío žoñinacz chawc jiliri”. Jalla nuž cijjržcu ach tsewctuñ nii tabla ch'awcžinčiča.

³⁸ Nižaza pucultan tjañinaca cruzquiz ch'awctatača, tsjiiqui žew latu tsjiiqui zkar latu.

³⁹ Nekz watñi žoñinacaqui iñarcan, acha wewcžiñitača.

⁴⁰ Nižaza tuž cjichiča:

–Amqui cjiñamla, “Timplu t'ezinžcu čhjep majquiztan tsijtsnasača”. Jalla nižta payi atasaž niiqui, jazic persunpacha liwriisalla. Yooz Maatimžlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžcalla.

⁴¹ Jalla nižta irata zakaz iñarčiča timplu jilirinacami, liy tjaajiñi maestrunacami, fariseo parti žoñinacami, wajtchiz jilirinacami. Jalla ninacaqui porapat parlassiča tuž cjican:

⁴² –Tiiqui yekja žoñinaca liwriichiča, pero persunpacha anaž liwrii atča. Israel žoñinacz chawc jilirižlaj niiqui, cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekztan nižquiz criyasača.

⁴³ “Tiiča cjiñiqui, Yoozquin tjapa kuzziztča. Wejrtča Yooz Maatiqui”, cjican. Yoozqui tii k'aachichizlaja, jaziqui anzpacha Yooz tij liwriila.

⁴⁴ Nii cruzquiz ch'awcta tjañinacami Jesusižquiz quintra chiichizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

⁴⁵ Taypurquiztan majña kak oracama tjapa nii yokaqui zumchi cjissiča.

46 Jalla nii orapacha Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča, tuž cjican:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —Jalla nii takuqui cjiča: “Wejt Yooz, wejt Yooz, ¿kjažtiquiztan wejr jaytichamtajo?”

47 Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui jalla nii kjawñi nonžcu, cjičiča:

—Nonžna. Tiiqui Elías profetaž kjaw kjawla.

48 Nekztan tsjii tsjiiqui esponja cjita kjaz ch'umñi apti zajtchiča. Jar vinu ch'umkatžcu zjiččiča. Nekztanaqui war puntižtan chjapžcu, Jesusižquin chjalziča, liquinzjapa.

49 Parti žoñinacaqui cjičiča:

—Zela cjee. Antiz chekžla, Elías tii liwrii cunamit tjonačan.

50 Nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan wilta kjawchiča. Jalla nuž kjawžcu ticziča.

51 Jalla nii orapacha pajk timplu cortina chicatquiz juystokaz wjajrziča, tsewctan kozzuc. Nižaza yokac chjekinchiča. Nižaza cur akjinacaqui c'acchiča.

52 Nižaza sipulturanacaqui cjetsi cjissiča. Muzpa Yoozquin criichi ticzi žoñinacaqui jacatatchiča.

53 Jesusaž jacatattiquiztan nii parti jacatatchi žoñinacaqui Jerusalén wajtquiz luzquichiča. Jalla nicju muzpa žoñinacaqui ninaca cherchiča.

54 Zultat capitanaqui nii Jesusa wijilñi zultatunacžtanpacha yoka chjekiñi cheržcu, nižaza tjapa nii watñi cheržcu, walja tsucchiča. Jalla nekztan cjičiča:

—Chekapan tii žoñiqui werar Yooz Maatitakalala.

⁵⁵ Jalla nicju wacchi maatakanacaqui želatča, ažquiztan chekžcan. Nii maatakanacaqui Galilea yokquiztanpacha Jesusa apziča, nii atintizjapa.

⁵⁶ Jalla nii maatakanacaqui tuž cjita tjunchiztača: María Magdalenatača; nižaza Mariiqui Jacob Josež maatača; nižaza Zebedeož tjun želatča. Naaqui majchwichchiztača.

JESUSIZ CURPU TJATZTA

⁵⁷ Waj zumznan, tsjii ricach žoñi, José cjita tjonchiča. Arimatea wajtchiz žoñitača. Nižaza Jesusa cumpañt'iñi žoñitača.

⁵⁸ Jalla nii žoñiqui Pilato jiliržquin zali ojkchiča. Nuž zalžcu, Jesusiž curpu maychiča. Nekztan Pilato jiliriqi mantichiča nii curpu intirjajo.

⁵⁹ Josequi Jesusiž curpu chjichcu, limpu saban pañžtan capziča.

⁶⁰ Niižta ew sipultura želatča, mazquiztan jwetta. Jalla nii sipulturquiz Jesusiž curpu tjatchiča. Jalla nuž tjažcu, sipultur zana pajk maztan pjucziča. Nekztan ojkchiča.

⁶¹ Jalla nicju María Magdalena, nižaza tsjaa María julzi želatča, sipulturž yujcquiz.

SIPULTURA ZUMPACHA PJUCZTA, NIZAZA WILTA

⁶² Jakatažuqui, jeejz tjuñijapa tjaczcu, timplu jilirinacami, fariseo parti žoñinacami Pilato jiliržquin zali ojkchizakazza.

⁶³ Jalla nuž zalžcu tuž cjichiča:

—Wejt Jiliri, wejrnacqui tuž cjuñznuča. Tii toscar chiiñi žoñiqui, žejtcanaqui, tuž cjichiča: “Chjep maj ticziquiztan jacatatača wejrqui” cji-can chiiñitača.

⁶⁴ Jalla nižtiquiztan mantižinalla čhjep maj-cama sipultura zumpacha wijilta cjila. Ana zuma wijilta cjequiž niiqui, niž tjaajinta žoñinacaqui ween niž curpu chjichi tjonasača. Jalla nekztanaqui žoñinacžquiz k'otasacha: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatchiča” cji-can. Nižta toscara juc'ant anawaliž cjesača, primira toscara chii-tiquiztan.

⁶⁵ Jalla nekztanaqui Pilato jiliri qui ninacžquiz cjichiča:

—Jalla tekz zultatunaca žejlča wijilñijapaqui. Ančhucqui oka, nii sipultura zumpachaž chawjcžca, jaknužt atčhaja, jalla nuž.

⁶⁶ Jalla nekztanaqui ojkžcu, sipultura zumpacha chawjcžquichiča. Nižaza nii chawjcžta maz latuquiz sinalt'ižcu ecchiča. Nižaza nekzpacha nii sipultura wijilñi zultatunacami ecchiča.

28

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Kjantati jeejz tjuñi watžcu Mariá Magdalena cjitiqui tsjaa Mariatan sepultura cheržñi ojkchiča, primir siman tjuñi kallznan.

² Tsjii Yooz anjilaqui arajpachquiztan chjijwžquichiča. Nekztan yoka walja chjekinchiča. Anjilaž nii sipultura pjucžta maz cjewžinchi qui. Nekztan Yooz anjilaqui nii maz juntuñ julziča.

³ Anjilaqui ancha kjañchiča liwjlwjlñižtakaz. Nižaza ancha chiwitača niž zquitiqui, kjatñižtakaz.

⁴ Jalla nuž cheržcu wijilñi zultatunacaqui walja tsucchiča chjekinzcama. Ticzi žoñižtakaz cjis-siča.

⁵ Jalla nekztanaqui nii anjilaqui maatakanacžquiz cjichiča:

—Anaž ančuc eksna. Wejrqui zizuča, ančucqui Jesusaž kjurča, cruzquiz ch'awcta Jesusa.

⁶ Anaž tekz žejlča. Niiqui jacatatchiča, jaknužt chiitčaja, jalla nuž. Pichay, tii sipultura chernza.

⁷ Nekztanaqui apuraž oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquiz mazca, tuž cjican: “Jesusaqui ticziquiztan jacatatkalča. Ančuca tuqui Galilea yokquin okaychiča. Jalla nicjuž ančucqui Jesusa jacatatchi cheraquiča”. Wejrqui cuchanžquitača tii puntuquiztan ančucaquiz maznajo. —Nuž cjican paljaychiča anjilaqui.

⁸ Jalla nekztanaqui sipultur kjuya cheržcu, maatakanacaqui apura ojkchiča, ispantichi nižaza walja cuntintu. Zati pariju ojkchiča tjaajintanacžquin mazñi.

⁹ Jalla nuž okan Jesusaqui ninacžquiz parizichiča. Nekztan ninacžquiz tsaanchiča. Nii maatakanacaqui Jesusižquiz macjatžcu rispitan, quilljatchiča, Nekztan niž kjojcha žcojrziča.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichiča:

—Anaž ančucqui eksna. Wejt jilanacžquin mazca, Galilea yok kjutñi ojkla ninacaqui. Jalla

nicju ninacaqui wejr cheraquiča. Jalla nii maz-naquiča.

ZULTATZ QUINTU

¹¹ Jalla nuž nii maatakanacaž okan wijilñi zultatunacaqui watja ojkchiča. Nekztan timplu jilirinacžquin tjapa watchinaca quint'ichiča.

¹² Jalla nekztanaqui timplu jilirinacaqui wajtchiz jilirinacžquin parli ojkchiča. Nuž parližcu tsjii acuerduquiz luzziča. Jalla nekztanaqui nii quint'iñi zultatunacžquiz paaz tjaachiča,

¹³ tuž cjican:

—Ančhucqui tii wajtchiz žoñinacžquiz cjequiča: “Ween wejtnacaž tjajan, niž tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž curpu kjañžcu chjitchiča”. Jalla nužuz cjequiča.

¹⁴ Chawc jiliriqui ančucaž quint'ita nonznaquiž niiqui, wejrnacqui nižtan parlača ančhucqui ana casticta cjisjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui nii zultatunacaqui nii ch'iizinta paaz tanžcu, ojkchiča. Jalla nekztan nii paaz laycu toscara chiichiča. Jalla nižta toscar quintu judío žoñinacaqui chiichiñiča anz tii timpuquiziqui.

JESUSIZ MANTITANACA

¹⁶ Jalla nii maatakanacaž maztiquiztan nii tuncaman tjaajinta žoñinacaqui Galilea yoka ojkchiča, Jesusaž t'okinzt'ita curquin.

¹⁷ Jalla nicju Jesusa cheržcu, nižquiz rispitchiča. Yekjapa kuz turwaysi zelatča, ultimu werara Jesucristo, už anaj Jesucristo.

¹⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin macjatžcu, tuž cjichiča:

—Wejtquizpacha tjapa mantiz poder tjaatača, arajpachquin žejlñinaca mantizjapami, nižaza tii yok muntuquiz žejlñinaca mantizjapami.

¹⁹ Jaziqui ančhucqui cuchnuča. Tjapa tii muntu nacionacžquin oka. Tjapaman nacionchiz žoñinacžquiz wejtquin kuzziz cjisjapa tjajinžca. Nižaza Yooz Ejp, Yooz Majch, Yooz Espíritu Santo, jalla wejtnaca tjuužtan criichi žoñinaca bautizaquiča.

²⁰ Nižaza tjapa weriž mantitanaca nii žoñinacžquiz tjajnaquiča ninaca cazajo. Zapuru wejrqui ančhucatan chica cjeeča, tii muntu tucuzinžcama. Jalla nii ančhucqui tiraž cjuñaquiča. Jalla nužoj cjila. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184